

47
'69

FLACARA

ANUL XVIII
NR. 755
15 NOIEMBRIE 1969

Îndeplinirea și suplimentarea contractelor, o înaltă îndatorire cetățenească

1 100 vagoane de porumb în plus

La sfârșitul acestei toamne târzii și îmbelșugate zilele care au mai rămas sînt folosite din plin, pe toate ogoarele țării, în vederea încheierii în condiții bune a lucrărilor agricole. Înțelegînd semnificația îndeplinirii cu strictețe a tuturor obligațiilor asumate prin contracte, cooperativele agricole de producție își onorează îndatoririle. Ceva mai mult, achitîndu-și obligațiile contractuale, numeroase cooperative, în urma reevaluării posibilităților de care dispun, au sporit contribuția lor la constituirea fondului central al statului. În județul Dolj — de exemplu — la data cînd consemnăm aceste acțiuni, peste 11 000 tone de porumb au fost livrate suplimentar. La cooperativele agricole de producție din Băilești, unde producția la hectar a fost depășită cu 500-1 300 kg, mai ales datorită irigațiilor, această acțiune cetățenească de sporire a livrărilor către stat a fost concretizată în următoarele fapte: C.A.P. «1 Mai» a suplimentat contractele inițiale cu 100 tone, C.A.P. «23 August» cu 150 tone, iar C.A.P. «7 Noiembrie» cu 238 tone. Cea mai mare cantitate contractată peste plan în județ a realizat-o C.A.P. Băneț — 700 tone. Numeroase alte cooperative agricole de producție parti-

cipă cu cantități însemnate peste plan la formarea fondului centralizat al statului. Printre ele se numără și C.A.P.-Rast — 200 tone, C.A.P.-Afumați — 150 tone, Covei — 150 tone, Giubega și Cetate — cite 200 tone fiecare. Țăranii cooperatori din aceste unități agricole au înțeles că a participa cu cantități cit mai mari la fondul central agroalimentar este un act patriotic, izvorit din conștiința legăturii care există între clasa muncitoare și țărănimea cooperatistă. Achitarea contractelor și suplimentarea lor este în felul acesta o acțiune în folosul întregului popor și al lor personal, prin asigurarea de noi venituri bănești. Produsele lor contribuie la dezvoltarea economiei naționale, la creșterea producției de mașini și unelte agricole, de îngrășăminte necesare ogoarelor țării.

De aceea apare de neînțeles atitudinea unor cooperative agricole care pînă la această dată nu și-au predat nici cel puțin obligațiile față de întreprinderile de mașini agricole, pentru muncile efectuate. În această situație se află C.A.P. «7 Noiembrie», Birca, Goicea Mare, Goicea Mică, Drânic, Grecești, care nu au predat încă statului cantitățile datorate pentru muncile agricole.

I. GEORGESCU

produse animaliere peste plan

În județul Vilcea, planul de livrare la principalele produse animaliere a fost realizat în întregime. De pildă la lînă planul de livrare a fost depășit cu 10 tone prin predările peste planul inițial efectuate de diverse cooperative agricole de producție. C.A.P.-Băbeni a livrat în loc de 3 200 kg lînă o cantitate de 6 230 kg. C.A.P. «N. Bălcescu», în loc de 1 088 — 1 275 kg, C.A.P. Păușești-Măglași, în loc de 3 200 kg — 3 725 kg, iar C.A.P.-Popești a depășit planul cu 766 kg.

Depășiri substanțiale s-au înregistrat și la producția de lapte, unde majoritatea cooperativelor și-au onorat contractele livrînd peste plan cantități însemnate. Iată depășirile de la citeva unități cooperatiste: C.A.P. Călimănești — 1 131 hl față de 890 cit avea planificat, C.A.P. Drăgănești — 476 față de 310 hl, C.A.P. Mihăești — 1 089 hl față de 612 și C.A.P.-Olănești — 1 413 hl față de 1 030 hl.

Aceste rezultate au fost posibile datorită activității permanente a consiliilor de conducere și a cooperativelor, Exploatarea vacilor cu lapte s-a făcut aproape 300 de zile pe an. Toate aceste cooperative au căutat să-și mențină în permanență îngrijitorii, să evite fluctuațiile de personal. Ferma din Olănești, de exemplu, are îngrijitori permanenți de peste 10 ani. În felul acesta, la fermă Călimănești, specializată în producția de lapte, planul de 1 920 hl la producția de lapte de vacă a fost depășit, predîndu-se o cantitate de 2 304 hl, iar la ferma Olănești s-au obținut în medie pe cap de vacă furajată aproape 1 300 kg lapte-marfă cu perspective de a se obține 1 600—1 700 litri la fiecare vacă.

Pentru asigurarea producției de carne, în județul Vilcea, încă din anul 1968 a început o acțiune de specializare a fermelor, în alegerea lor ținîndu-se seama de condițiile furajere, de suprafețele agrare în care predomină grîul și porumbul, asigurîndu-se apropierea de căile de acces. În prezent există 3 ferme de acest fel: la Gorunești, Galicea și Sutești. C.A.P.-Galicea, din totalul de 450 capete tineret taurine contractat a se preda la greutatea medie de 250 kg, a livrat deja 220 capete, pînă la sfârșitul anului planul urmînd a fi realizat și depășit — C.A.P.-Sutești a predat din 250, 234 capete la o greutate medie ce depășește cifra contractată. Și aici planul anual va fi depășit cu cel puțin 7 tone carne. Pentru anul 1970 s-a stabilit un plan de livrare de 600 capete prin înființarea unei noi ferme, sectorul zootehnic fiind profilat pe îngrășarea tineretului. La această cooperativă s-a reușit să se livreze tineret taurin la o greutate de peste 300 kg fiecare, la vîrsta de un an și la calitatea I. În felul acesta, în sectorul zootehnic de la C.A.P.-Sutești s-a obți-

nut un venit de circa 600 000 lei, cu perspectiva de a se realiza în plus cel puțin 250 000 lei.

Cooperatorii din Păușești-Măglași vor preda pînă la sfârșitul anului cel puțin 30 capete, dintre care 20 tineret, iar cei de la Orlești au depășit deja planul cu 17 capete.

Prin hărnicia cooperativelor și prin grija acordată sectorului zootehnic producția de carne la bovine și porcine pe anul 1969 în județul Vilcea va fi realizată integral și chiar depășită. Cel puțin 23 tone vor fi obținute în plus numai la producția carne de porc.

S. STOIAN

O sarcină de primă urgență: adăposturile de iarnă

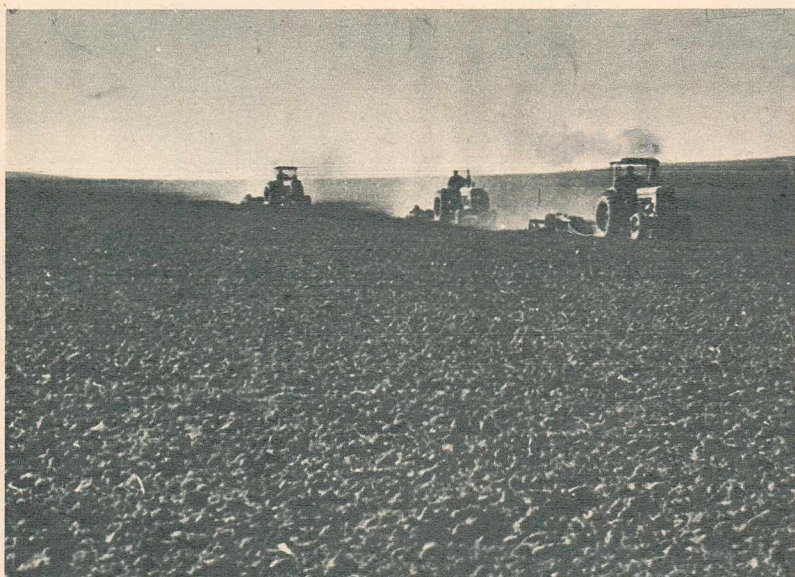
Cooperativele agricole din județul Teleorman au o veche tradiție în executarea unor adăposturi zootehnice corespunzătoare, în mare parte din resurse locale. Erau organizate chiar și schimburi de experiență, în care cooperatori din alte zone veneau să învețe din metodele bune folosite în aceste cooperative. Animalele însă nu trăiesc din gloria trecutului, oricît de frumos ar fi el, fapt care se pare că a scăpat din vedere zootehniștilor din județul Teleorman.

Din cele 145 adăposturi zootehnice planificate să se construiască anul acesta în cooperativele agricole de producție din județul nostru, numai jumătate au fost atacate și au șanse să se termine în această toamnă — ne relatează tov. ing. Ion Despina, director adjunct al Direcției agricole-Teleorman. 37 sînt de-abia la fundație sau într-un stadiu de construcție care nu prezintă garanție că se vor termina curînd. Celelalte 37 obiective nici nu au fost începute...

Mai exact spus, zeci de grajduri pentru vaci, îngrășătorii de porci, maternități de scroafe, hale de păsări și saivane vor lipsi iarna aceasta efectivelor de animale ale cooperativelor din județ. Precizăm că este vorba de iernarea a circa 89 000 taurine, 140 000 porcine, 190 000 ovine, 450 000 păsări-mată, din care numai o parte vor avea adăposturi corespunzătoare.

Consecințele acestei stări de lucruri sînt cunoscute. Peste 80% din mortalitatea înregistrată anul acesta în sectorul porcin, pentru a lua numai acest exemplu, se datorește proastei adăpostiri. Cifra este de mult cunoscută la U.J.C.A.P. și Direcția agricolă județeană-Teleorman. Ar fi fost firesc să se întreprindă măsuri concrete pentru ca deficiențele din iarna trecută să nu se perpetueze. Dar, spre surprinderea noastră, interlocorii noștri din organele județene și consiliile de conducere ale cooperativelor agricole de producție au dovedit o mare dexteritate în găsirea unor «cauze obiective». Laitmotivul acestor justificări este lipsa de materiale. Se invocă absența materialului lemnos, a cimentului, a fierului-beton — sortimente pe care serviciul de aprovizionare care a funcționat în organele agricole ale județului nu a fost în stare să le asigure. De asemenea, în ultimul timp s-au manifestat rețineri în atacarea construcțiilor și din cauza lipsei de

(Continuare în pag. 4)

Deși în cooperativele agricole de producție și în întreprinderile agricole de stat semănatul grîului s-a terminat, iar terenurile au fost eliberate de coceni, campania de toamnă este încă în plină desfășurare. Trebuie executate într-un ritm urgent arăturile pe terenurile care urmează să fie semădate în primăvară, aceasta fiind chezașia recoltelor din anul următor. Tocmai de aceea, organele agricole și conducerile unităților trebuie să continue campania în ritmul susținut

de pînă acum. Fiind vorba de o suprafață mare — 2 889 000 ha în cooperativele agricole și 903 000 ha în I.A.S. — tractoarele trebuie să nu conțină pînă ce terenurilor nu li se va asigura fertilitatea. Ploile căzute în ultimul timp în mai toate județele țării oferă posibilitatea unor lucrări de bună calitate.

În fotografie: la I.A.S.-Baldovinești, arăturile de toamnă sînt în plină desfășurare.

VIZITA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN ÎNTREPRINDERILE INDUSTRIALE DIN CAPITALĂ

La uzina de utilaj chimic «Grivița Roșie», tovarășul Nicolae Ceaușescu a stat de vorbă cu tinerii absolvenți ai școlii profesionale a uzinei.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, a făcut în cursul zilei de sâmbătă 8 noiembrie 1969 o vizită în marile întreprinderi industriale ale Capitalei. În timpul vizitei, secretarul general al partidului a fost însoțit de tov. Gheorghe Pană, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent, secretar al C.C. al P.C.R., și de tov. Dumitru Popa, membru supleant al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., prim-secretar al Comitetului municipal București al P.C.R.

Această vizită se înscrie în practica obișnuită a conducerii partidului nostru, în preocuparea continuă de a lua contact nemijlocit cu realitățile social-economice din țara noastră. Ea a constituit un prilej de examinare amănunțită a stadiului îndeplinirii planului de producție și de investiții pe anul în curs, a modului în care își exercită atribuțiile centralele industriale.

Primul popas l-a constituit uzina de utilaj chimic «Grivița Roșie». Muncitorii, tehnicienii și inginerii uzinei au făcut conducătorilor de partid și de stat o primire entuziastă.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a interesat de situația îndeplinirii planului pe anul în curs în secțiile vizitate, de măsurile luate pentru pregătirea producției anului viitor. Tovarășul secretar general a recomandat conducerii centralei să studieze posibilitățile ca în cel mai scurt timp să se preia proiectele utilajelor, comenzile, documentația și să se treacă la o aprovizionare unică.

Coloana mașinilor oficiale s-a îndreptat apoi spre noua zonă industrială a Bucureștiului — Berceni, unde s-a vizitat Uzina de mașini

grele-București, locul de naștere al turboagregatelor de mare putere. Deși dată de curind în funcțiune, performanțele producției realizate aici au fost stabilite recent prin executarea unor reperi cu tehnologii complexe pentru turbinele hidraulice de 178 MW destinate Sistemului hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier.

Oaspeții au vizitat hala de turboagregate, hala de tratament termic, aflată în plină construcție. Secretarul general al partidului a insistat în recomandările adresate asupra

necesității de a se asigura toate condițiile pentru ca în fiecare secție să se realizeze o utilizare optimă a capacității de producție și să se atingă într-un termen cât mai scurt indicatorii planificați. Tot în cartierul Berceni a fost vizitată secția de pereți membrană și țevi pentru cazanele de aburi aparținând uzinei «Vulcan».

După ce a fost vizitată Fabrica de cabluri și materiale electroizolante, cu produse de o întrebuințare foarte variată, vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu a fost încheiată

la uzinele «23 August». S-au purtat discuții fructuoase în secțiile de motoare și de locomotive, în secția de sculărie a uzinei.

În toate întreprinderile industriale vizitate, raportind despre rezultatele obținute, muncitorii, tehnicienii și inginerii și-au exprimat atașamentul nețărmurit față de politica marxist-leninistă a partidului nostru. S-a exprimat hotărârea, ce animă întregul popor, de a munci și lupta pentru îndeplinirea mărețelor sarcini trasate de Congresul al X-lea al partidului.

În timpul vizitei la uzinele «23 August», conducătorii de partid și de stat s-au interesat de preocupările colectivului pentru pregătirea și asigurarea ritmicității producției.

REPORTAJ DE SAPTE ZILE

COPERTA NOASTRĂ
MIRCEA LUCESCU, pe care-l dorim — împreună cu ceilalți componenți ai reprezentativei de fotbal — victorios în meciul «marilor speranțe».
Fotografie de S. STEINER

Prezentarea artistică:
Alexandru FRANCISC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Școlii 1. Sectorul 1. Căsuța poștală 4112. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Școlii».

enigma unei statui

Spre sfârșitul anului 1847, domnitorul Gheorghe Bibescu hotărîse să-și ridice un strălucitor palat de vară în împrejurimile Mogoșoaiei, gândindu-se totodată să împodobească grădina palatului cu o statuie care să întreaacă nu numai prin proporții, dar și prin valoare, tot ce exista în țară la vremea aceea. Misiunea procurării acestei statui a fost încredințată italianului Filippo Oliva, sculptor-pietrar, care se stabilise în România prin 1830. După o îndelungată peregrinare pe drumurile de artă ale Italiei, Oliva cumpără dintr-o colecție particulară o statuie a lui Neptun de aproape trei metri înălțime, sculptată într-un singur bloc de marmură de Carrara. O serie de evenimente neprevăzute au făcut ca datele «biografice» ale statuii să dispară o dată cu sculptorul Oliva, care, în drum spre țară, se îmbolnăvește de ciumă și moare la Constantinopol. Între timp izbucnește revoluția de la 1848, domnitorul Bibescu este silit să abdice și să părăsească țara, lăsînd ne-realizat fastuosul proiect al palatului său de vară. «Zeul mărilor» își continuă însă drumul spre București ajungînd în posesia familiei Oliva și este instalat în curtea unei modeste case bătrînești unde se află și astăzi. Încet-încet, colbul uitării s-a așternut peste această statuie, cu toate că personalități de renume s-au preocupat de ea, printre care: regretatul istoric Grigore Tocilescu, maestrul Oscar Han, arhitectul Horia Teodoru, prof. Constantin Moțaș. Enigma ei nu a fost încă dezlegată. S-a emis ipoteza că ar fi vorba despre o lucrare aparținînd unui elev al lui Michelangelo. Ar îndreptăți-o o anume asemănare cu figura marelui renașcentist, modelarea părului și a bărbii asemănătoare cu acelea ale lui Moise, sau chiar poziția și anatomia mîinii stîngi. Alții cred că este vorba despre o lucrare în stil pur baroc, aparținînd poate lui Bernini sau școlii lui care a dat lucrări

valoroase inspirate din mitologia greco-romană.

Credem că ar fi timpul ca oameni de specialitate — critici și istorici de artă din țară și de peste hotare — să-și spună cuvîntul, ajutînd la elucidarea originii și valorii acestei monumentale sculpturi pline de armonie și expresie, despre care nu s-au spus pînă acum prea multe, în ciuda vîrstei apreciabile și a faptului că ar putea reprezenta unul din marile monumente ale culturii italiene și universale.

Constantin CIOCAN

(Urmare din pag. 2)

proiecte. Au rezultat construcții unde vitele sînt lipsite de lumină, aer, căldură, apă. Sînt totodată numeroase construcții care stau nefolosite.

La C.A.P. din Lița, brigadierul Grosu Stelică ne-a arătat cu mîndrie o hală uriașă, cu ziduri de cetate. Construcția aceasta impunătoare ar fi trebuit să fie cumva folosită, pentru că a costat bani grei pe cooperatori. Dar nu e! Stă fără ferestre, fără destinație, fără perspectivă. Ar fi trebuit să fie o hală de păsări (așa s-a prevăzut), dar pînă la urmă va sluji probabil ca saivă pentru oi. Or, se știe că adăposturile pentru oi nu au nevoie de ziduri de cetate și nici de ornamente costisitoare. La Lița s-a turnat și fundația unei maternități pentru scroafe. A fost însă abandonată, deși această unitate are în plan livrarea către stat a 1 200 porci grași. Deocamdată nu are decît 500, dar... sînt prevăzute cumpărări de la alte unități sau pe unde s-or găsi...

Iarna nu este așteptată nici la C.A.P. din Crîngul. Gheorghe Bucur, tehnicianul zootehnist, ne mărturisește candid că, față de situația existentă în sectorul zootehnic, vor rămîne datori statului cu cel puțin 10 000 kg carne de porc. Motivul, au murit prea mulți porci în primăvară, pentru că au fost prost cazați. O privire generală prin sector ne

edifică: cite un godac schiop și o scroafă costelivă hoinăresc printre padocuri. Grajdurile n-au ferestre, iar unele, care au, sînt cu geamurile sparte. Lîngă un grajd, vițelii stau în aer liber, înșirați de-a lungul zidului, pentru că interiorul este ocupat cu grîu. Tînărul tehnician este lipsit de îndrumarea unui inginer zootehnist și nici președintele C.A.P. nu-l prea sprijină. Așa că face și el ce poate, îngrijind uneori singur de porci, pentru că îngrijitorii sînt indisciplinați, iar dacă cineva îi supără, pleacă și te lasă baltă. În consecință, sectorul zootehnic este coordonat pe bază de rugămînti, de hazard. Grîul cooperativilor stă în grajd (în ce condiții!) în timp ce puiernițele stau nefolosite. Ferestrele grajdurilor sînt în pod și se așteaptă un ger ca să le dea cineva jos.

— Am fost la Brașov, la Hărman, în schimb de experiență — ne spune îngrijitorul Niță Ștefan. Știm cum trebuie îngrijite și furajate animalele. Dar cu cine să te înțelegi?

Nu ne propunem să tragem concluzii. Timpul se menține frumos, dar nu poate rămîne așa mult timp. Gospodarii din județul Teleorman trebuie să facă un efort pentru ca în cel mai scurt timp să asigure efectivelor de animale spații de cazare corespunzătoare.

Gh. STOICOVICI

„metropolitanul“, cucerit de vocea tenorului octavian naghiu

Corespondență de la New York

De curînd a debutat pe scena Operei Metropolitan din New York, în rolul Cavaradossi din opera Tosca de Puccini, tînărul tenor de la Opera română din București, Octavian Naghiu, care a semnat cu conducerea prestigiosului teatru un contract pînă în anul 1972.

Am luat loc printre cei 4 600 de spectatori de sub imensa cupolă a Metropolitanului, așteptînd cu emoție apariția lui Naghiu. Pînă la ridicarea cortinei, aud în jurul meu rostindu-se «România», precum și numele unor cîntăreți români care au mai cîntat aici, printre care cel al Haricleei Darclée — despre care și programul scrie că a fost prima interpretă a Toscā.

Vocea puternică și clară a lui Naghiu cucerește sala, care la sfîrșitul actului I îl ovaționează furtunos. La finalul actului III, sala se transformă într-un vulcan de aplauze.

Merg la cabină. Naghiu, copleșit de emoția succesului, îmi șoptește: «Cînd am văzut imensul public care popula cele cinci rînduri de loji, am închis ochii, și închipindu-mi că sînt acasă, în fața publicului român, am izbutit să cînt».

— Fiindcă gîndurile ți-au zburat acasă, la publicul nostru, cred că ar fi bine să spunem acestui public cum ai ajuns aici.

— Prin concurs, îmi răspunde Naghiu.

— În ce a constat concursul?

— În probe vocale eșalonate pe trei etape. Numărul concurenților veniți din toată lumea a fost enorm. După primele două etape — interpretarea ariilor cu pian, apoi cu orchestră — am rămas doar 20. În etapa a III-a ne-am susținut fiecare repertoriul propriu. Și... am fost admis.

— Au mai fost admiși și alții?

— Nu. Am fost singurul candidat admis pentru postul de prim-solist. Pentru celelalte posturi n-a reușit nimeni.

— Îmi amintesc că te-am întîlnit atunci, pe Fifth Avenue. Erai al III-lea artist român întîlnit în aceeași zi pe marea arteră newyorkeză. Din vitrinele librăriilor îmi

zimbise regretatul nostru pianist Dinu Lipatti, iar mai apoi mă săgetaseră ochii de foc ai Mariei Tănase, de pe coperta unui disc. Alături de cine vei mai cînta?

— În afară de Clarice Carson, partenera mea din Tosca și cea mai «en vogue» cîntăreață americană, voi mai cînta alături de Leontine Pryce, faimoasa cîntăreață de culoare, de loa Delcampo de la «Scala», de faimoasa Renata Tebaldi, de Buonardo Giaiotti și de alte nume celebre pe toate scenele lumii. Spectacolele cu «Tosca», «Boema» și «Rigoletto» vor fi dirijate de Zubin Mehta. Carlo Francci și Francesco Molinari Pradello.

— Ce alte proiecte mai ai?

— Un turneu prin cele mai importante orașe ale S.U.A., spectacole la operele din Viena și Roma, la Scala din Milano, unde voi fi programat la începutul stagiunii viitoare în «Boema» și «Lucia di Lamermoor». Apoi la Covent Garden din Londra, în «Trubadurul» și «Rigoletto», și în perspectivă un «Lohengrin» în R.F. a Germaniei.

— După acest program încărcat?

— Voi reveni acasă, la București, unde sper să reiau spectacolele cîntate pe scenele amintite mai sus alături, dacă va fi posibil, de partenera mea Renata Tebaldi, Clarice Carson, Ida Delcampo, cărora le-am trezit interes pentru Opera română, pentru România. De asemenea, voi concura, ca reprezentant al Metropolitanului, la Festivalul internațional din iunie 1970 de aici, de la New York.

Îl ascult cu plăcere pe tînărul tenor, gîndindu-mă la cele ce am citit în buletinul Operei Metropolitan despre debutul său: «Apariția tenorului român Octavian Naghiu a constituit o mare senzație, întrucît el a reprezentat o splendidă prezență scenică, cu o voce de o maleabilitate care-i dă posibilitatea să cînte tot repertoriul de tenor dramatic, cu o deosebită degajare actoricească, în fine, posedînd calități de tenor complet».

G. FLORAN

festivalul național al teatrelor dramatice la cluj

Întîlnirea teatrelor din Satu Mare, Baia Mare, Turda și Cluj în atmosfera de lucru și competiție a Festivalului național a prilejuit viziunea unor montări, rînd pe rînd, mediocre sau remarcabile, și revederea unei piese clasice într-un buchet de texte contemporane.

Teatrul de Nord — Satu Mare (secția maghiară) — prezentînd în regia lui Kovacs Ferenc «Al patrulea anotimp» de H. Lovinescu, a oferit un spectacol de cel mai bun și substanțial realism, în care căldura și finețea detaliului psihologic se definesc într-o atmosferă întregită de fiecare obiect prezent în scenă.

Colectivul teatrului din Baia Mare a oferit plăcută surpriză a unui ansamblu unitar, cuprins într-o muncă artistică făcută cu pasiune și dăruire — premise pentru realizarea și afirmarea unui viitor centru artistic important. Colaborarea cu regizorul Dan Alexandrescu a însemnat prezentarea unui spectacol cu piesa «Răzvan și Vidra» de B.P. Hașdeu, de autentică acuratețe și profesionali-

tate, dar care pentru relevarea accentelor de contemporaneitate cuprinse în text ar fi cerut o viziune proprie asupra relațiilor dintre eroii principali.

Așteptată cu un deosebit interes, premiera «Săptămîinii patimilor» de Paul Anghel, în regia lui Vlad Mugur, a însemnat un spectacol cu actori de o certă valoare, într-un cadru scenografic adecvat, semnat de Mircea Matcaboji.

Momente deosebite au fost reprezentațiile Teatrului de stat din Turda și cel cu piesa lui Teodor Bosca la Naționalul clujean. Dar este vorba pe de o parte de prezența unei montări submediocre, cu actori de o îndoielnică profesionalitate la Turda, pe un text cu unele accente poetice («Asasinatul de pe plaja pustie» de Vasile Rebreanu), iar pe de altă parte de o reprezentație în care virtuozitatea unor actori ca Silvia Ghelan, Valentino Dain, László Gerő a fost pusă la încercare în mod inutil, pe un text nemeritativ («Curcubul negru» în regia lui Victor Tudor Popa).

I. POP

toate eforturile pentru îndeplinirea planului de stat

rezultatele unei bune organizări a producției și muncii

În luna august a acestui an, lău ființă Combinatul de confecții tricotate-București, prin comasarea fabricilor de confecții din Călărași și Curtea de Argeș, precum și a întreprinderilor bucureștene Arta modei și Tehnica confecției. S-a creat astfel un combinat complex, în care aproximativ 20 000 de oameni asigură, practic, cu îmbrăcăminte, tricotate și alte produse, întreaga țară, oferind în același timp o largă gamă pentru export.

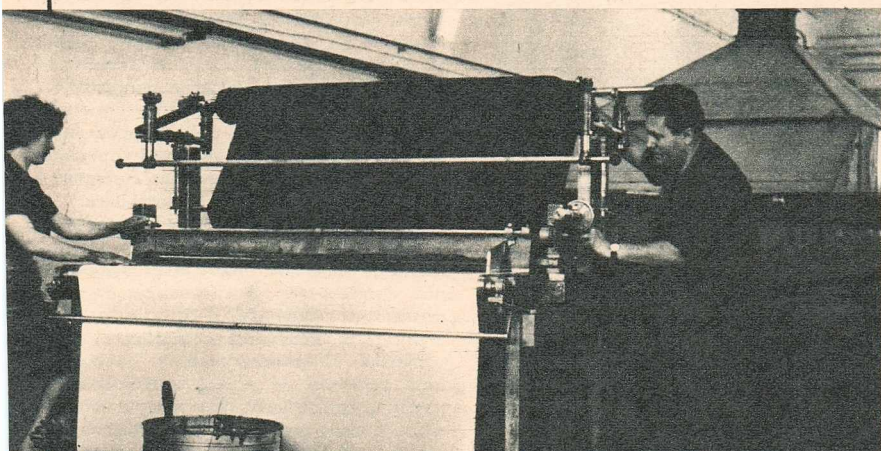
Era necesară o profilare și reorganizare a acestor unități, în sensul sincronizării activității lor. De asemenea, se impunea ridicarea randamentului și calității producției acestor întreprinderi la nivelul-etalon impus de marea fabrică de confecții tricotate-București, în jurul căreia s-a format respectivul combinat.

Așadar, sarcini dificile, de maximă importanță, de traducerea cărora în practică depindeau însuși bunul mers al producției, realizarea cifrelor de plan. S-a trecut mai întâi la analiza amănunțită a procesului tehnologic, recalculându-se fiecare fază a acestuia. O bună coordonare și o asistență tehnică corespunzătoare au asigurat perfecta conlucrare dintre unitățile respective. Serviciul de organizare științifică a producției și mun-

cii a pus la punct proiectarea de mobilier industrial nou în unitățile din Curtea de Argeș și Călărași, ceea ce va spori eficiența muncii de aici. De asemenea, s-au asigurat condiții optime de lumină și temperatură în noile secții, pe linia studiilor de ergonomie realizate de serviciul de cercetare al combinatului. În sfârșit, dotarea unor unități cu o tehnologie perfecționată (mașini moderne de montat mineci, de montat pernițe și executat butoniere...) a ridicat mult cantitatea și calitatea producției. Rezultatul: noul combinat a încheiat 10 luni de producție cu cifre de prestigiu: realizarea producției globale în proporție de 104%, a producției-marfă cu 103% și a productivității muncii cu 102,8%.

Surplusul de 4%, realizat la producția globală, se materializează prin realizarea suplimentară a unui milion de cămăși, a 15 000 de costume, a 12 000 de paltoane, a 100 000 de tricotate, în sfârșit, a 50 000 de ciorapi... De unde se vede că o bună organizare, dublată de preocuparea permanentă în vederea îndeplinirii și depășirii sarcinilor de plan, dau rezultate pe măsură...

H. MIHAI

Mașină pentru produs piele artificială necesară unor confecții, utilaj recent introdus în cadrul Combinatului de confecții și tricotate București.

03

Sîntem în penultima lună a anului 1969, an în care se concretizează premisele necesare abordării în bune condiții a obiectivelor cincinalului viitor. Pentru a vedea în ce măsură această cerință este îndeplinită, ne-am adresat telefonic citorva cadre din conducerea unor întreprinderi:

— **RECENT** — ne răspunde tov. Ioana Băleanu, șef adjunct la serviciul investiții, întreprinderea minieră-Dobrogea — s-a adoptat un plan de măsuri care urmărește impulsivitatea și desfășurarea exemplară a lucrărilor ce au mai rămas de executat în această scurtă perioadă de timp. Sub îndrumarea directă a Județului de partid-Tulcea (aici avem noi centrale de exploatare), la fiecare două săptămîni între beneficiar, proiectant și constructor se face o analiză a felului în care decurge activitatea pe șantier. Deficiențele sînt înlăturate operativ prin deplasarea proiectantului la punctele de lucru sau prin prezentarea unui delegat al beneficiarului la proiectant, evitîndu-se deci labirintul corespondenței. De asemenea, avem trimiși delegați permanenți la furnizorii de utilaje pentru devansarea lucrărilor de

materiale, în scopul coordonării acestor operații cu graficul de producție.

— **RĂSPUNSUL** nostru — afirmă tov. Aurel Herișanu, director la întreprinderea «Ceramica»-Jimbolia — privește doar... realizarea armonioasă a sarcinilor de plan, întrucît nu avem nici un fel de restanțe. Producția globală cunoaște o depășire pe primele nouă luni de 5,76%, producția-marfă cu 3,21% iar indicele de productivitate a muncii cu 0,05%. Totodată, la întreaga producție de marfă s-a înregistrat o economie, pe cele trei trimestre, de 368 000 lei.

— Cums-a realizat această «armonie»? — În primul rînd, perfecționînd sistemul de exploatare a carierelor de materie primă — argila. Măsura respectivă a fost însoțită de perfecționarea sistemului de uscare la secția «D»-Cărpiniș, ca și de paletizarea (mecanizarea) încărcării vagoanelor de cale ferată în proporție de 90% la cărămizi. Și-a spus cuvîntul și aplicarea unor studii ergonomice la sectorul de fasonare a cărămizilor. Așteptăm rezultatele pozitive ale aplicării, într-un scurt timp, a studiului bazat pe calcule matematice de programare a alimentării secțiilor de fabricație cu materie primă.

N. IANCU

prezenți cu peste 1 000 de produse

Popas la «Metaloglobus». Fabrica bucureșteană pe care o vizităm este binecunoscută pentru numărul deosebit de mare de produse pe care le fabrică: peste o mie. De la articole de uz casnic la ferodouri pentru frînele automobilelor, de la jucării mecanice la fermoare sau articole din metal inoxidabil. Ce se întîmplă aici, acum, cînd pînă la sfîrșitul anului mai sînt doar șase săptămîni? Cum este îndeplinit planul de măsuri menit să asigure realizarea (și chiar depășirea) sarcinilor prevăzute pentru 1969?

— Vom îndeplini planul la toți indicatorii!

— Pe ce vă bazați?

(Discuția are loc cu directorul adjunct al fabricii — tov. Gh. Duțescu.)

— Planul pe primele zece luni ale anului — ne spune d-sa — la producția globală a fost realizat în proporție de 100,8 la sută, iar la mărfuri vîndute și încasate în proporție de 100,2 la sută. De asemenea, beneficiul a fost integral încasat. Produsele pentru export au fost livrate integral. În cursul aceleiași perioade — continuă interlocutorul nostru — colectivul întreprinderii a realizat prin reducerea consumului specific și prin alte economii circa 1 100 000 lei. Cum s-a reușit? Prin realizarea unui plan de măsuri judicios întocmit. Planul de care vorbim avea 48 de obiective. La ora cînd discutăm, 47 dintre acestea au și fost aplicate, aducînd pînă acum o eficiență economică de 1 361 000 lei. Doriți să știți în ce constau măsurile? În primul rînd, s-a îmbunătățit sistemul de planificare operativă, programare și control al producției, în special în sectorul care fabrică articole casnice și în sectorul fermoare — acolo unde sînt multe linii tehnologice. Apoi, mecanizarea unor operații care pînă acum se efectuau manual. Pentru realizarea de economii, unele repere metalice au fost înlocuite cu repere din masă plastică, care s-au dovedit și mai ieftine, și mai practice.

— Care sînt ultimele noutăți ale anului?

— Un nou tip de fermoar (M.G.15) pentru încălțăminte și marochinărie. E vorba de fermoare lungi, pînă în prezent importate. Mașinile pentru fabricarea acestor produse au fost importate din străinătate, ele constituind utilajele cele mai moderne în domeniul producției de fermoare. În domeniul articolelor de menaj fabricăm acum noi tipuri de platuri inoxidabile și noi tipuri de tăvi. De asemenea, și nenumărate articole de uz casnic, jucării etc.

— Pregătiri pentru '70?

— În anul viitor fabrica noastră — continuă a ne releva tov. Duțescu — va avea sarcini sporite. De aceea, în momentul de față, creăm condițiile necesare asigurării unei producții normale încă din primele zile ale lui 1970. Nu este vorba numai de măsuri de ordin organizatoric, ci și de măsuri ce privesc aprovizionarea cu materie primă, întrucît nu toți furnizorii noștri (ei se numără cu sutele) își respectă totdeauna angajamentul, așa cum de altfel s-a întîmplat în cursul acestui an.

F. URSEANU

Aici, în acest atelier, lung de peste 80 de metri, se nasc, în mașini moderne, sutele de mii de fermoare.

filarmonica din varșovia la bucurești

În a doua jumătate a lunii decembrie ne va vizita țara Filarmonica națională din Varșovia, care va susține o serie de concerte la București.

Formată din 117 instrumentiști angajați printr-o selecție foarte riguroasă, Orchestra simfonică a Filarmonicii naționale lucrează sub conducerea prim-dirijorului Witold Rowicki cărui a s-a acordat de 3 ori Premiul național de merit.

Orchestra cuprinde și un cor profesioniștii, format din 100 coriști (bărbați și femei) angajați în aceleași condiții ca și membrii orchestrei simfonice. Corul a luat parte la turneele efectuate de Orchestra simfonică în Belgia, U.R.S.S., Elveția, Ungaria, Cehoslovacia, Austria, Grecia, Republica Democrată Germană etc.

Filarmonica mai cuprinde și o orchestră de muzică de cameră, formată din 16 membri, care își duce activitatea fără dirijor. Această formație a făcut o serie de turnee în Franța, S.U.A., Canada, Anglia, Italia, Austria, R.F. a Germaniei, Mexic, Columbia, Panama etc.

În ultimii ani, Orchestra simfonică a Filarmonicii naționale a fost invitată în 18 capitale. Pînă la sfîrșitul anului 1967, concertele acesteia au fost audiate de un număr de 505 250 spectatori din diferite țări ale lumii.

La 15 mai 1968, Orchestra simfonică a Filarmonicii naționale a sărbătorit, la St. Etienne în Franța, jubileul celui de-al 250-lea concert prezentat în străinătate. În timpul turneele în străinătate, concertele prezentate au fost adesea transmise prin radio și televiziune.

Pe baza unui asemenea palmares, sîntem siguri că orchestra din Varșovia se va bucura de succes și în țara noastră.

M.L. PLEȘOIANU

sala pașilor pierduți

HORVATH NANDOR a comis cea de-a 12-a infracțiune mai mult de amorul artei. După 11 condamnări anterioare pentru furturi și alte delictive cu mobil pragmatic, și-a procurat o uniformă militară uzată, i-a adăugat epoleți de căpită și un toc de revolver, afișîndu-se apoi cu «tot tacîmul» în public. Art. 241 din Codul penal. A ajuns pînă la urmă la arestul Miliției-Brașov, unde a fost primit cu toate «onorurile» cuvenite celeilalte ținute, pentru care dovedește o irezistibilă vocație.

— **ROD AL UNEI LEGĂTURI NELEGITIME**, micuța Felicia nici nu împlinise 2 ani. Dormea fără grijă, cînd tatăl ei, Alexandru Gulu din Făgăraș, s-a strecurat hoștește în casă și i-a tăiat gîtul cu un cuțit, după care s-a dus să se culce. La anchetă a declarat: «M-am gîndit c-ar fi bine să scap de plata pensiei de întreținere». Cum de îl mai rabdă pămîntul?

— **APROAPE TOȚI LOCUIITORII** orașului Turda au participat la prinderea autorului accidentului de circulație de pe strada Libertății. Autocamionul nr. 21-AR-1296, condus cu vîdită nesiguranță, a izbit puternic un stîlp al rețelei electrice, doborîndu-l cu firele rupte peste un grup de copii care se jucau: șase răniți, dintre care două fetițe au murit. Omul de la volan a reușit să fugă. Totodată s-a constatat că mașina fusese furată. Operativ, cu sprijinul larg al populației, făptuitorul a fost descoperit: Gavrilă Cuc Borșan, de 19 ani; este cercetat în stare de arest.

A. SERGIU

PROGRAM:
ZILNIC 8-19
SIMBATA 8-12

MUL DE LA GHISEU

Anchetă realizată de Viorica CIORBAGIU,
Liviu TIMBUS, S. ANDON și V. SAVIN

Priceperea profesională și politețea pot fi socotite surori bune de când e lumea. În zilele prezentului, acuratețea relațiilor de serviciu presupune un stil de muncă modern: operativ, competent, autocenzura actelor de conduită, în vreme ce în spatele impoliteții se ascund, de cele mai multe ori, incompetența, indolența sau lenevia cronică. Stăpîni pe situația de moment, interlocutorul nevăzut de la celălalt capăt al firului telefonic, vînzătorul baricadat de tarabă, funcționarul protejat de ferestruica ghișeului sau directorul păzit de portari și secretare severe contractează uneori o boală primejdioasă: **megalomania**.

Resortul intim al nedoritei maladii: jalnica senzație a celui care se socotește pe moment atotputernic pentru simplul motiv că cei din jur îi solicită serviciile.

În alte cazuri, cauzele sînt mai mult decît evidente: indolența, lucrul făcut de mințiuială, tratarea superficială a îndatoririlor profesionale.

Să le amintim acestor oameni că nu sînt singuri pe lume, că sînt datori să-și subordoneze dorințele personale scopurilor generale, că în răstimpul celor 8 ore de serviciu sînt la dispoziția publicului și nu invers, iar un stil de muncă modern presupune, în afara pregătirii profesionale, respectarea cu strictețe a normelor eticii socialiste.

CÎT COSTĂ POLITEȚEA?

Aparent, nimic. Adevărul e însă altul: actele de conduită controlate reclamă un consum nervos mult mai pronunțat decît obișnuitele descărcări nervoase ale omului «ocupat, tracasat, plictisit sau indispus din o mie și unul de motive».

Un om harnic și priceput, cum e de pildă ing. A. Brebenel, directorul Întreprinderii de difuzarea materialelor sportive — funcționar constrîns să-și drămuiească fiecare clipă printr-o riguroasă planificare a timpului de lucru — «găsește» totuși timpul liber pentru a sta la dispoziția tutelor de vizitatori, rămînînd în permanență același: amabil, săritor, plin de tact și gata să rezolve cu promptitudine toate cererile solicitanților. Și să nu uităm: ne găsim într-o instituție asaltată de prezenții și viitorii proprietari de automobile, acest «genus irritabilae», oameni contaminați de maladia endemică a secolului, presați de timp și nerăbdare.

Am observat de asemenea cu multă plăcere că exemplul tovarășului director a fost urmat și de către funcționarii aflați în subordinea domniei-sale. Am remarcat în mod deosebit operativitatea și conștiinciozitatea prin care se recomandă activitatea tovarășei secretare. O concretizare în practică a unui principiu de muncă universal recunoscut la ora actuală: rezolvarea treburilor curente la cel mai de jos nivel posibil, prin competența, spiritul de răspundere și soliditatea funcționarilor investiți nu numai cu obligații, ci și cu autoritatea necesară.

La antipod: frica de răspundere, vehicularea cererii prin toate etapele ierarhiei profesionale.

Cînd șeful își cîștigă prestanța și autoritatea cuvenite în fața subalternilor — dar asta prin pricepere, instruire și conduită exemplară — cele 8 ore de producție au toate șansele a se desfășura într-un climat favorabil. Greu de presupus că într-un colectiv condus de un șef plin de metehne subalternii își vor organiza ei singuri un program de lucru disciplinat, activizînd cu de la sine putere controlul actelor de conduită.

Iată-ne, de pildă, la casa de bilete din gara Bacău. Un sfert de oră pînă la sosirea acceleratului de București. Impasibilă, impertertabilă, funcționara își numără banii, complet străină de văicăreliile și tropăiturile din fața ghișeului. În sfîrșit, iat-o decisă să înceapă vînzarea biletelor. Pe fugă, pe apucatele, deoarece minutele sînt numărate. Solicităm un tichet pentru București și ne pomenim cu unul pentru Iași. Ne reîntorcem în fața ghișeului, iar aici aflăm cu stupefacție că preschimbarea biletelor implică aprobarea șefului de gară. Eroarea comisă de funcționară nu poate fi anulată decît prin semnătura șefului. Vă închipuiți distracții. Caută-l pe șef, ia-l de unde nu-i, roagă-te, amenință. Cînd — sancta simplicitas! — totul putea fi rezolvat cu tact și promptitudine.

Iată și un alt exemplu, de data aceasta un reușit travesti profesional, pus în scenă de un confrate de la «Informația Bucureștiului».

Cu săptămîni în urmă se prezintă omul

«Manhattan»,
infruntind ghețurile,
ocolește prin nord-vest
continentul nord-american,
pentru a deschide drum
petrolului alaskan
spre coasta estică
a Statelor Unite.

„GHETARUL LUI SEWARD” ÎȘI DEZVĂLUIE TAINELE

• ALASKA LA ORA GOANEI DUPĂ PETROL •

de D. TODERICIU

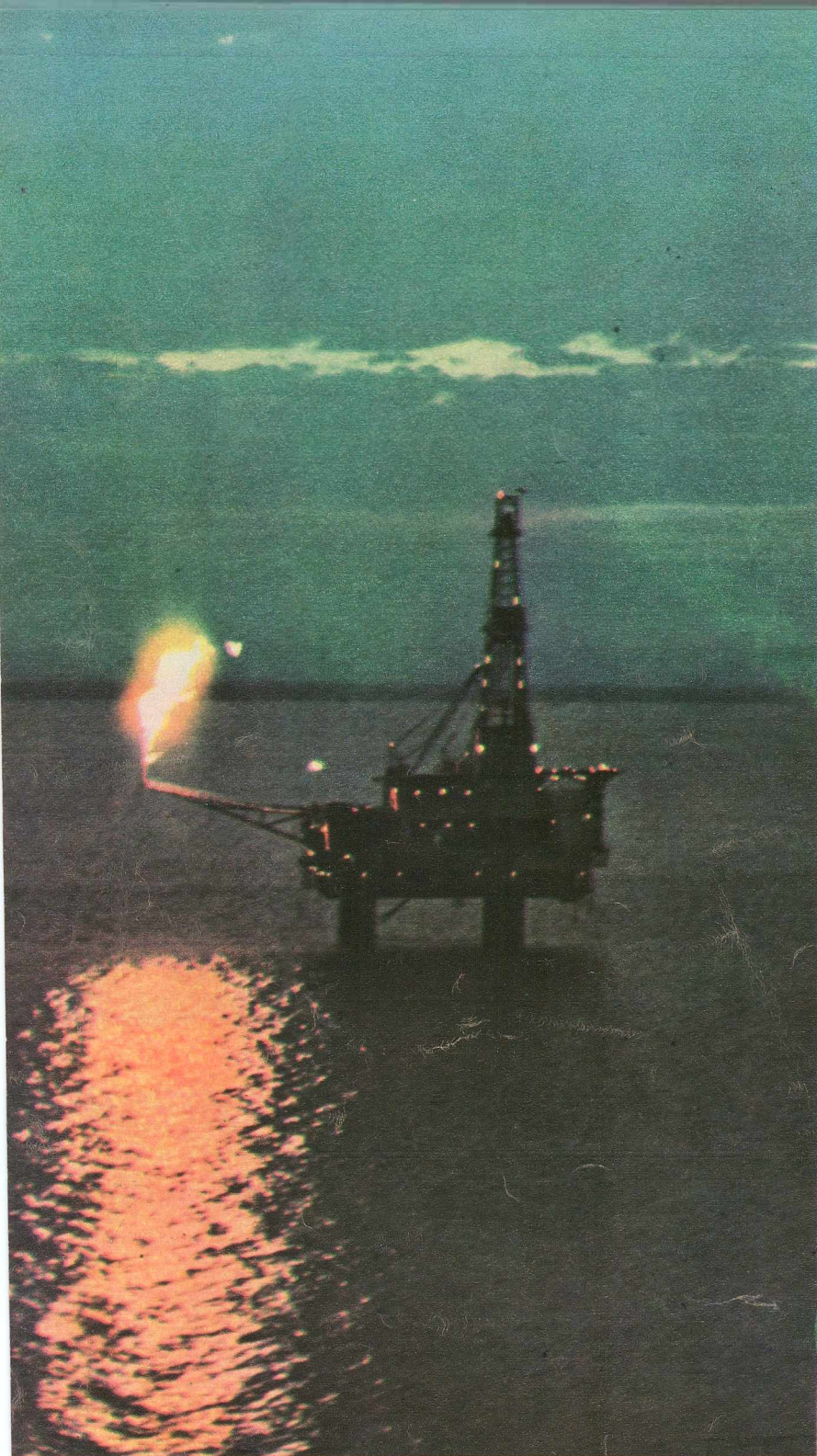
ȚARA «MARILOR TĂCERI ALBE», ȚARA CUMPĂRATĂ CU 47 DOLARI KILOMETRUL PĂTRAT, A INTRAT ÎN CEL DE-AL DOILEA SECOL AMERICAN AL EXISTENȚEI SALE. PĂMÎNT AL NEOBIȘNUITULUI, ALASKA TRĂIEȘTE AZI O NOUĂ FEBRĂ A MILIOANELOR, DEVENIND UN «FAR-NORTH» CARE POLARIZEAZĂ ENERGII ȘI RELEVĂ URIAȘE BOGĂȚII.

EXPERTII SUB LENTILĂ...

Un tren alcătuit din 14 vagoane circulând într-un bizar du-te-vino între două localități canadiene, pe un traseu lung de câteva sute de kilometri, ar putea constitui imaginea de introducere a unei povestiri kafkiene. Ei bine, un asemenea tren non-stop a consumat la începutul lunii septembrie a acestui an 150 de ore din viața unui grup de experți, reprezentanți a două mari companii petroliere. Scopul ciudatei operații era să rupă de restul lumii — pentru a împiedica spionajul industrial și amestecul concurenței — oameni desemnați să participe, în centrul alaskan Anchorage, la marea licitație a petrolului, noua superbogăție a Alaskăi. Ziarele au scris mult despre această licitație — «cea mai fantastică» tranzacție din istoria Statelor Unite, în cadrul căreia marile trusturi petroliere ale lumii au prezentat oferte în valoare de peste 900 milioane de dolari pentru achiziționarea a 179 concesi, însumând 450 858 acri în regiunea golfului Prudhoe. Obiectul propriu-zis al acestei licitații: țigheul conținut într-un uriaș zăcămint — apreciat inițial a fi de 800-1 600 milioane tone, și ceva mai târziu, la dublul acestei cifre — care face din Alaska un uriaș

*Secole de-a rindul,
locuitorii au recurs
la acest procedeu
pentru a putea repera
«de la înălțime»
focile sau balenele.
Obiceul s-a păstrat,
dar și-a pierdut conținutul:
a rămas un fel de joacă,*

Foraj
în plină
noapte
la Cook Inlet.

Peisajul
numai
aparent
arid
al Alaskăi.

rezervor de petrol, poate cel mai mare al lumii întregi.

Brusca revenire în actualitate a celui de-al 49-lea stat al S.U.A. are loc deci — și de astă dată — sub semnul tranzacției comerciale, rememorând simbolic întreg trecutul «american» al acestei mari și încă atât de puțin cunoscute frânturi de continent.

«GHETARUL LUI SEWARD» ÎȘI SCHIMBĂ PROPRIETARUL

Trecerea imensului teritoriu de peste un milion și jumătate de kilometri pătrați din patrimoniul Rusiei țariste în cel al Statelor Unite ale Americii s-a înfăptuit tot printr-o tranzacție: Alaska a fost cumpărată. Despre afacerea aceasta s-a vorbit ani de zile ca despre «nebunia lui Seward» sau «naivitatea lui Johnson» (urmașul președintelui Lincoln — n.n.). Nu a rămas, cu începere din 1867 și pînă spre sfîrșitul secolului trecut, nici un ziar american care să nu fi scris într-o formă sau alta că achiziționarea «ghetarului de la nord» este o mare eroare financiară. Numai doi oameni au fost sincer mulțumiți atunci cînd, la orele 4 ale dimineții de 30 martie 1867, imensul teritoriu și-a schimbat stăpîni, trecînd sub noua administrație. Aceștia erau William Henry Seward, secretar de stat american, și baronul de Stoeckel, ambasadorul țarului Rusiei la Washington. «Este cea mai ieftină gheață pe care am fi putut-o cumpăra vreodată», declara Seward cu subînțeles. «Sînt profund mulțumit că, în sfîrșit, totul s-a isprăvit cu bine», comenta Stoeckel. Prețul fusese de 7 200 000 dolari aur. Dezbaterile Senatului american au relevat ulterior că circa 300 000 dolari — «un avans» asupra acestei sume — fuseseră cheltuiți de Stoeckel pentru a «capta bunăvoințe»...

Tîrgul a orientat acest ținut aproape nepopulat, pînă la care navigatorii, negustorii de blănuri și pescarii ruși ajungeau ușor datorită micii depărtări care îl desparte de Siberia (insula americană Micul Diomede se află la numai 3 800 metri de cea sovietică, Marele Diomede), spre perspectivele istorice ale propriului său continent. Tratatul de la Washington, care consfințește trecerea Alaskăi sub administrație americană, nu i-a deschis însă porțile unei noi existențe. Timp de decenii administrația S.U.A. nu a fost preocupată de punerea în valoare a acestui teritoriu. A fost nevoie de redescoperirea Alaskăi. Ea a avut loc mai tîrziu, după ce «ghetarul lui Seward» rămăsese un timp în afara cotidianului existenței americane.

DE LA GOANA DUPĂ AUR LA CEA DUPĂ PETROL

Un raport oficial redactat în 1877 declara, printre altele, despre Alaska: «Se pare că nu există aici prea multe șanse de a se descoperi zăcăminte susceptibile de a fi exploatate...» Rapoartele oficiale însă nu reflectă totdeauna destul de bine realitatea. Numai 8 ani mai tîrziu se producea prima năvală spre Alaska, cea a aurului. În ultimii ani ai secolului trecut, peste 100 000 oameni se stabilesc în Alaska. Destul de curînd însă, agitația, trebuie zis, destul de artificial născută în jurul acestei noi Californii a aurului american, s-a potolit. Majoritatea noilor veniți rămași în viață s-au retras spre locurile de unde porniseră. Cu timpul a devenit evident faptul că marea bogăție minerală a Alaskăi nu constă în aur, ci în alte metale, cum ar fi cuprul, cromul, plumbul, cobaltul, mercurul, staniul etc. Deși încă insuficient exploatate, datorită lor orașul Anchorage, de pildă, pe ale cărui locuri nu se afla în anul 1914 decît o simplă baracă, a ajuns la 160 000 locuitori.

CE MAI ASCUNDEA «PĂMÎNTUL CENTURIONILOR»

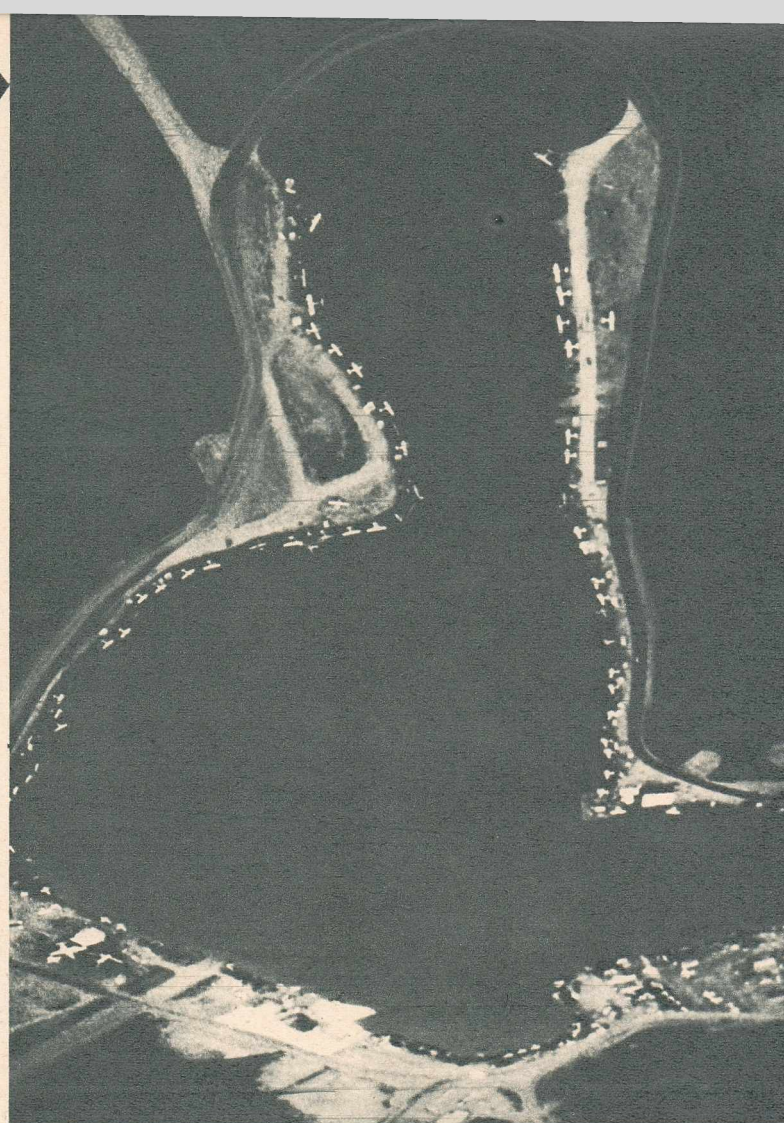
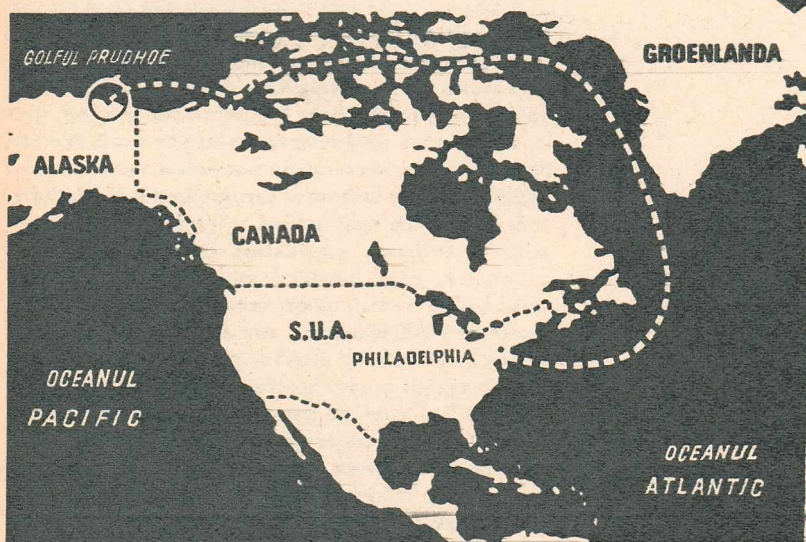
Vorbînd despre Alaska zilelor noastre, un ziarist francez o numea, cu numai doi ani în urmă, și nu fără oarecare întemeiate rațiuni, «pămîntul centurionilor» — aceasta pentru că, devenită în 1949 stat aparte, al 49-lea stat american, Alaska a fost repede populată de militari. Botezat inițial cu mare emfază «scutul de nord», noul stat avea de jucat un rol important în eșichierul războiului rece. Două mari baze navale, patru mari baze aeriene și o întinsă rețea de instalații radar au constituit primul său echipament modern și, în 1951, la numai doi ani de la proclamarea Alaskăi ca stat, date oficiale relevau că circa 70% din veniturile ei erau legate de

„GHETARUL LUI SEWARD” ÎȘI DEZVĂLUIE TAINELE

• ALASKA LA ORA GOANEI DUPĂ PETROL •

«Garajul»
pentru
hidroavioane
din Anchorage.
Condițiile
specifice
ale ținutului
conferă un loc
preponderent
transportului
aerian

Itinerarul
pe care
l-a străbătut
«Manhattan».

activitatea Pentagonului. Destul de repede eroarea catalogării Alaskăi drept teritoriu propice numai scopurilor strategice a ieșit zgomotos la iveală. Mai mult chiar, exploatarea mai atentă și prospectările inerente cunoașterii mai aprofundate a acestui pământ, reclamate de însuși rolul militar care i se destina, au relevat noi resurse.

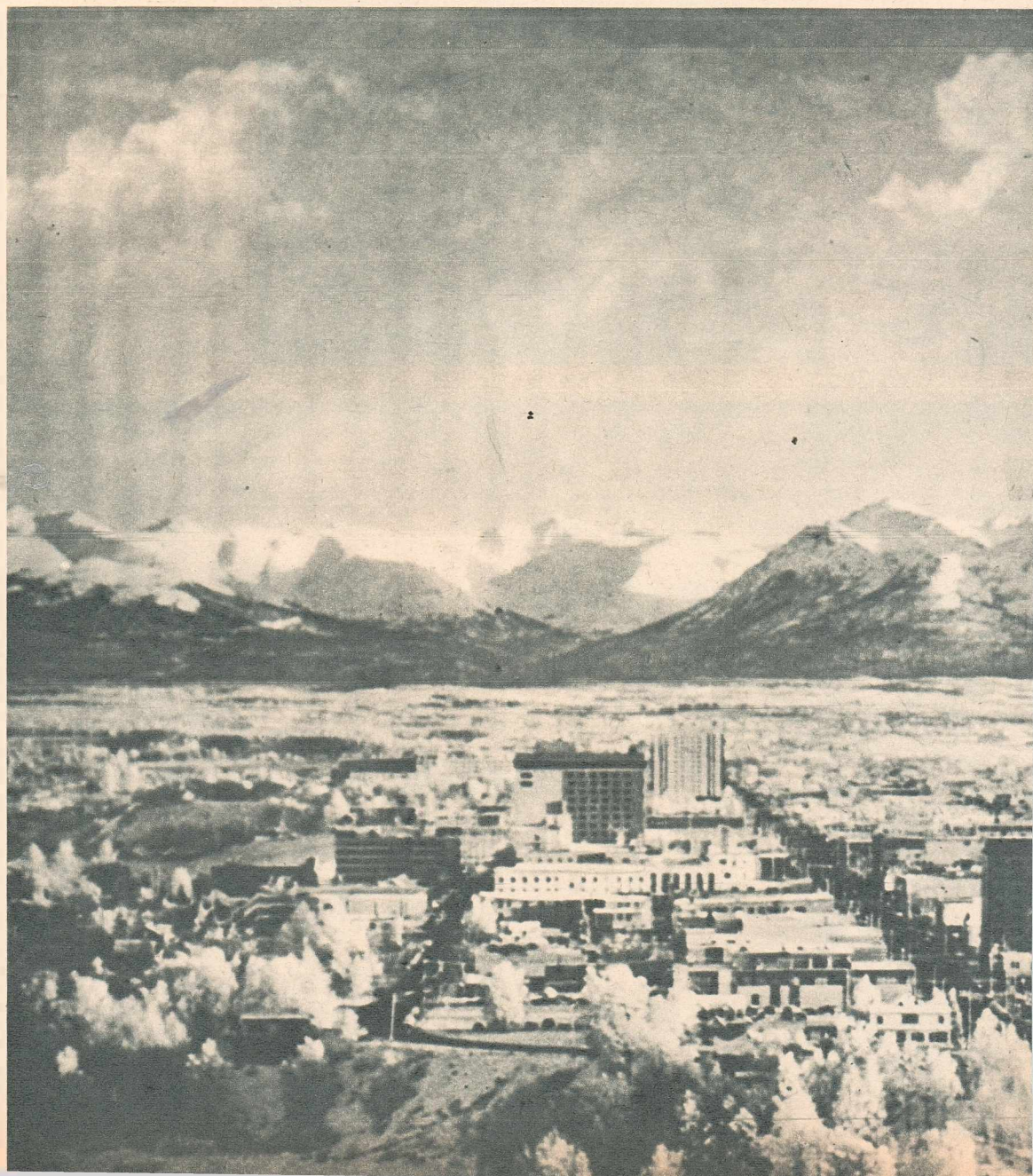
Este drept că în acest ținut temperatura — mai ales în anotimpul rece — nu e dintre cele mai îmbietoare și că frigului termic indicat de aparatele de măsură e necesar să i se adauge corecția factorului de răcire — o scădere în plus datorată vitezei vântului (și când nu bate vânt în Alaska...?). Și dacă iarna alaskană e crîncenă, vara e de-a dreptul insuportabilă. Tundra, compusă în proporție de 80% din apă, se dezgheață pînă la o adîncime de 50 cm și noroiul care o acoperă face aproape orice activitate imposibilă.

Dar dacă recoltele din Alaska sînt rare, gigantismul lor poate fi admirabil exploatat. Oare căpșunile nu se coc în soarele scurtei veri de aici pînă ce ating mărimea unor portocale, iar verzele nu ajung să cîntărească cîte 20 de kilograme? Cine a văzut faimoșii maci de Alaska, cu corole cît ale florii-soarelui, îi uită cu greu. Toate planurile de dezvoltare viitoare, atît cele în legătură cu valorificarea acestor recolte, cît și cele de fructificare a pescuitului (industria de conserve), vînătorii (crescătoriile de animale cu blană), a pădurilor (industria lemnului, a hîrtiei și celulozei), au lăsat însă azi locul exploatării petrolului. O nouă febră a cuprins Alaska — cea a «aurului negru».

DE 25 ORI «MANHATTAN»

Uriașă bogăție, atît de oportun descoperită pentru a suplini deficitul crescînd de petrol al Statelor Unite, nu se lasă prea ușor pusă în valoare. Condițiile în care se lucrează pentru exploatarea țițeiului, în deșertul înghețat al Alaskăi, sînt de o duritate care face ca sondorii care lucrează aici să fie cei mai bine plătiți petroliști din lume. În plus, totul durează

Aproape jumătate
din populația întregului stat
trăiește aici,
în oaza de civilizație
modernă a Anchorage-ului.

mai mult și costă mai mult decât în oricare altă parte a globului. Un metru de foraj este de 12 ori mai scump și ia de 7-8 ori mai mult timp decât în Texas. de pildă. Căci tot materialul — inclusiv alimentele — trebuie transportat cu avionul. Este nevoie de 160 de curse ale unui cvadrimotor Hercule pentru instalarea unei singure sonde și de alte 5 curse zilnice pentru a-i asigura condițiile de funcționare. Și este nevoie de țevi care să încălzească cu jeturi de vapori punctele sensibile ale fiecărei instalații de foraj — căci metalul se sparge ca sticla la «numai» —40° Celsius — și de faruri la lumina cărora se lucrează 22 ore din 24.

Dificultățile nu se sfârșesc aici. Țițeiul o dată scos la suprafață trebuie transportat. Or, Alaska, aproape total lipsită de căi ferate și șosele, este prin excelență un ținut al transportului aerian: un alaskan — se spune — folosește avionul de 22 ori mai frecvent decât americanul mediu. Dar pot fi cărate milioane de tone de petrol pe calea aerului? Costul și așa ridicat al «aurului negru» din Alaska ar crește enorm. Cu începere din anul 1972 țițeiul va începe să curgă prin pipe-line-ul de dimensiuni impresionante — 1,20 m diametru, 1 300 km lungime — care-l va duce spre portul Valdez, în sudul statului. Se studiază de asemenea proiectul construirii unui pipe-line de patru ori mai lung care, traversând Canada, să ajungă până la Chicago — dar realizarea acestuia este legată de numeroase dificultăți. Cea mai îndrăzneță tentativă de rezolvare a problemei transportului petrolului din Alaska este cea înfăptuită de petrolierul «Manhattan», — 150 000 tone, un motor de 43 000 CP, o lungime de 330 metri — cel mai mare vas comercial din lume, blindat cu 9 000 tone de oțel și transformat ad-hoc în spărgător de gheață. Pornind din Philadelphia, trecând prin Marea Labrador, Strîmtoarea Davis, Golful Baffin și Marea Beaufort, luptând cu ghețuri ce atingeau uneori o grosime de 30 metri și momente cînd totul părea pierdut, «Manhattan» a reușit să ajungă la Anchorage forțînd fabulosul pasaj nord-vestic, pe

parcursul căruia se pierduseră atîtea speranțe și vieți de îndrăzneți navigatori. «Manhattan» a reușit astfel nu numai să deschidă drum petrolului alaskan spre estul continentului nord-american, ci și să inaugureze o adevărată revoluție în domeniul transportului, cu ample repercusiuni economice. «Operația Manhattan» a costat compania Humble Oil, care a finanțat-o, 40 milioane dolari. Folosind acest mod de transport al petrolului se pot însă realiza — în comparație cu costul unei conducte care să lege Alaska de partea de est a S.U.A. — economii apreciate la 5 miliarde dolari pe an. Acesta este și motivul pentru care în momentul de față se ia în considerație construirea a 25 petroliere-spărgătoare de gheață de tipul și talia «Manhattan»-ului.

NEMULȚUMIREA «SOWDUCHS»-ILOR

Cu obișnuita sau mai bine-zis presupusa competență a experienței, «sowduchs»-ii, cei mai de mult sosiți pe pămîntul Alaskăi, obișnuiesc încă să le mai spună «chechaks»-ilor — noii-veniți: «Nu-l întreba nicicînd pe un om în ce crede, căci locul în care se roagă nu este altceva decât marea exterior». «Marele exterior» simbolizează în folclorul alaskan natura aspră, stăpînită de vijeliile iernii, atît de prezente aici.

«Chechaks»-ii sînt în aceste luni din ce în ce mai numeroși. Și de astă dată nici băștinașii indieni și eschimoși și nici «sowduchs»-ii nu au motive să fie încințați de amploarea și ritmul noilor instalații. Pentru ei, concesiunile acordate marilor companii reprezintă «un genocid economic comis asupra minorității băștinașe». Ei cer să li se recunoască legal dreptul asupra unei părți din pămîntul pe care trăiesc și cer, din beneficiile realizate din exploatarea bogățiilor acestui pămînt, o sumă care să-i ajute să-și îmbunătățească condițiile de viață. Vocea lor este însă înecată de valurile de nou-veniți și de dolarii ce se revarsă asupra Alaskăi, în acordurile noului vals al milioaneilor.

O CERTITUDINE

«Dece nu scrii și despre proiectele televiziunii?» am fost întebată. Simplu, pentru că nu le cunosc și pentru că uneori mă întreb dacă le cunoaște măcar televiziunea. mai bine-zis cît e de sigură de ele. cît sînt de ferme. Tudor Vornicu a abandonat de mult dialogul cu noi, telespectatorii; unele dintre promisiunile pe care ni le-a făcut încă pe vremea cînd Căsuța poștală 111 era și un titlu de emisiune n-au fost onorate nici pînă acum. Cred că, atunci cînd își amintește de ele, regretă că s-a pripit. După cum cred că regretă și confratele de la un săptămînal literar care, cu cîteva săptămîni în urmă, ne-a anunțat bucuros că, în săptămîna respectivă, vom vedea pe micul ecran un film după un roman de Françoise Sagan.

De ce să intrăm într-un joc atît de riscant? Nu-i mai bine să consemnăm ceea ce există cu adevărat, mai ales în această perioadă de transformări în lanț? «Realitatea ilustrată» își caută un drum nou, pe urmele experienței reușite a magazinului duminical prezentat pe vremuri și totodată pe urmele unui cunoscut ciclu de emisiuni al televiziunii franceze. «Convorbirile literare» au revenit la titlatura, anunțată inițial dar nefolosită niciodată, de «Salon literar» și, ceea ce e mai important, se încearcă formula emisiunii cu «amfitrion». «Carnetul cinematografic» se cheamă acum «A șaptea artă», iar «Gongul» a fost rebotezat «Scena» și rămîne să vedem dacă schimbării titlaturii îi va corespunde și o schimbare de conținut. «Reflectorul» a devenit un telefoleton cotidian. «Transfocatorul» pare a-și căuta și el o vocație nouă. Există ceva cu titlul «Stagiune lirică» și ceva cu titlul «Muzicorama». Reapare «Cronica duminicală», i se adaugă «Agenda politică», emisiunea «Cadran» începe iar să rătăcească de la o zi la alta a săptămîinii. Așteptînd ca toate aceste lucruri noi să se așeze, să se consolideze și mai ales să nu se schimbe iar înaihte de a-și fi format un profil clar, să vorbim deocamdată despre punctele din programul televiziunii care reprezintă certitudinii. Și, totodată, stimulați de receptivitatea tot mai marcată a televiziunii față de criticile constructive, să facem unele sugestii, poate utile.

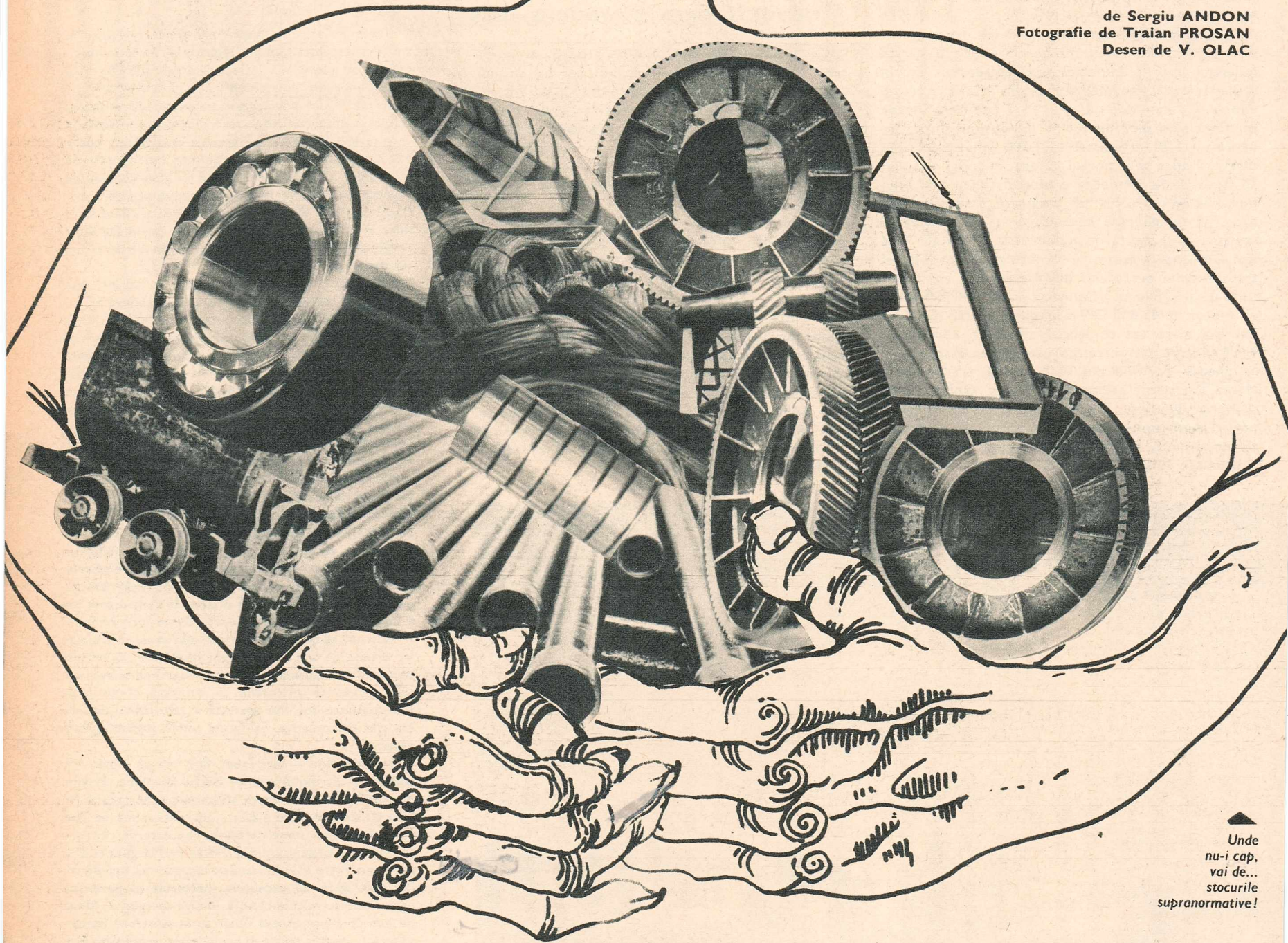
O certitudine — fără rabat, fără nici un «însă» — o constituie, de multă vreme, teatrul în studio. Privind în urmă îmi dau seama că telecronicele pe care le-am scris cu cea mai mare plăcere, din toată inima, au fost consacrate unor piese de teatru montate de regizorii televiziunii. «Agentul din Cahors» de Marguerite Duras (regia Petre Sava Băleanu) a reprezentat una dintre reușitele seriei de excelente spectacole cu personaje puține și mișcare scenică nulă, în care aparatul de filmat nu are de făcut altceva decât să înregistreze mișcări sufletești, reacții intime, o investigație psihologică subtilă. Trei mari actori, Ileana Predescu, Silviu Stănculescu, Octavian Cotescu, au venit în fața noastră pentru a reconstitui infrastructura mobilurilor unei crime de neînțeles. Numai la televiziune comprehensiunea îndurerată de care anchetatorul interpretat de Silviu Stănculescu se apropie treptat putea să fie pusă în valoare într-un mod atît de desăvîrșit. Privirea aceea din ce în ce mai edificată și din ce în ce mai tristă, expresia de compasiune potențată de o inteligență pătrunzătoare, au reprezentat un desăvîrșit comentariu mut al acestei tragedii a inadapării. Pentru Ileana Predescu, actriță parcă anume făcută pentru asemenea roluri complexe și bizare, în care naivitatea și viclenia sînt deopotrivă de reale, în care viața așa cum e este refuzată în favoarea unei existențe imaginare sau a unui refugiu în trecut, în care puritatea și perversitatea sînt la un pas una de cealaltă, rolul din «Agentul din Cahors» a fost prilejul unei noi creații mari. Pe Octavian Cotescu l-am văzut prăbușindu-se, descompunîndu-se parcă fizic sub ochii noștri, pe măsură ce anchetatorul îl obliga să se descopere pe sine. Un spectacol remarcabil în care superflue n-au fost decît, poate, mișcările excesive ale camerei de luat vederi. O dată ce s-a înțeles că nu e nevoie de decor, n-ar fi trebuit să se facă abuz de lipsa de decor prin jocuri inutile ale imaginii.

UN CONTRACT, DOUĂ CONTRACTE...

UN TERMEN, DOUĂ TERMENE...

de Sergiu ANDON
Fotografie de Traian PROSAN
Desen de V. OLAC

▲
Unde
nu-i cap,
vai de...
stocurile
supranormative!

Într-o convorbire pe care a avut amabilitatea să o poarte cu mine, prof. univ. Edmond Nicolau mi-a împărtășit impresii culese în timpul călătoriilor pe care dumneaele-a făcut în străinătate cu diferite prilejuri. Printre altele, la una dintre fabricile Fiat, cu o producție zilnică de 5 000 de automobile, interlocutorul nostru a constatat absența practică a depozitelor de materii prime și semifabricate. Stocurile de siguranță sînt foarte mici datorită încrederii că furnizorii își vor respecta cu promptitudine obligațiile contractuale. De ce? Penalizările la care ar fi obligat partenerul nepunctual sînt atît de mari, încît nu numai că sînt usturătoare pentru cel în culpă, dar îndeplinesc deplin pe beneficiarul lezat. Situația devine aproape convenabilă pentru acesta din urmă, care obține veniturile scontate fără a se mai

osteni să producă ceva, ci... în urma unui proces juridic.

Severitatea «represaliilor» în exercițiul dreptului civil burghez este, fără îndoială, exagerată. Dar putem opta pentru soluțiile situate în cealaltă extremă, a blîndeții excesive?

CERCUL VICIOS AL NEÎNCREDERII RECIPROCE

În țara noastră, așa-numitele condiții fundamentale — o categorie aparte de norme juridice — limitează cuantumul penalizărilor pentru întîrziere la 0,05% pe zi din valoarea mărfii nelivrate în termen, iar în unele ramuri chiar la... 0,01% pe lună!

Cît de «convîngătoare» pot fi aceste sancțiuni aproape simbolice se observă, bună-

oară, din multitudinea litigiilor ivite între întreprinderile agricole de stat și foarte multe organizații comerciale, care nu ridică mari cantități din vinul contractat. Numai la I.A.S.-Sadova, județul Dolj, unde capacitatea de înmagazinare în cramă este doar de aproximativ 180 de vagoane, așteaptă să fie ridicate 50 de vagoane de vin din recolta anului trecut (cu termene de livrare expirate în urmă cu un semestru), cărora li se vor adăuga cele 230-240 de vagoane produse anul acesta. Mai e de mirare că la unele ferme din județul Ilfov, spre exemplu, au existat cazuri de aruncare a vinului la canal? În acest timp, penalizările ce pot fi acordate pentru un litru de vin alb de regiune sînt de... 4 bani pe lună.

Cu adevărat straniu e decalajul ce poate exista între cuantumul penalizărilor prevă-

zute de lege pentru marfa propriu-zisă și cel prevăzut pentru ambalajul ei. Dacă, spre exemplu, I.C.R.A.-Argeș a întîrziat timp de 5 luni ridicarea a 6 vagoane de vin de la unul dintre furnizori, ea poate fi obligată la penalizări de numai 13 561 lei (aproximativ 0,20 lei per litru) pentru produs, dar pentru ambalajele goale i se pot pretinde penalizări însumînd 93 600 lei, adică de aproape 8 ori mai mari.

Dar e bine să precizăm cadrul problemei: nu cuantumul penalizărilor, singur și în mod automat, reprezintă soluția. Remediu indisciplinei contractuale este... disciplina. Aceasta nu e o tautologie și nici un simplu joc de cuvinte. E vorba de disciplina generală, ca rezultat al conduitei corecte și interesate a fiecărui om față de îndatoririle sale.

A fost de ajuns ca un singur terchea-berchea să întocmească o situație eronată, pentru ca întreprinderea forestieră Curtea de Argeș să contracteze 16 700 garnituri de cremoane îngropate cu bare, în valoare de 138 000 de lei, care nu vor fi necesare decât la sfârșitul anului viitor. Și mai semnificativă este misterioasa acumulare a preselor țupă la Fabrica de motoare electrice-Pitești. Piesa — o garnitură de cauciuc simplă, vizibilă și importantă pentru siguranța funcționării motorului — nu este comandată decât în limitele ritmului de fabricație; calculul e simplu (un electromotor — o presă țupă), livrările sînt ritmice, și totuși stocul crește, apropiindu-se de o sută de mii de bucăți (513 000 de lei). Enigma? Presesele se achiziționează, dar nu se folosesc. La nici un motor. Bucată cu bucată, electromotoarele ies de pe bandă rulantă, primesc viza controlului tehnic de calitate, sînt livrate beneficiarului aproximativ constant, dezinvolt, numai că... le lipsește ceva. Motoarele funcționează, dar acel «ceva» are rostul lui de a le prelungi viața și întări siguranța exploatarea, condiții de calitate prevăzute explicit sau implicit în contractele de livrare pe care fabrica le-a încheiat, la rîndul ei, cu beneficiarii.

Păcatul cel mare al nerespectării termenelor contractuale nu este numai stocarea valorilor de o parte sau alta. Atunci cînd beneficiarul este o altă întreprindere cu care se cooperează la realizarea unui produs final, întârzierile pot produce consecințe grave asupra însuși procesului de producție.

Mai mult, climatul de neîncredere în promptitudinea furnizorilor influențează direct progresul tehnologic, și invers. Ce punctualitate «feroviară» trebuie să fi existat la primirea materialelor cu prilejul atingerii recordului de scurtă durată în construcții: ridicarea în plin centrul orașului Hamburg a unui bloc cu 7 etaje în numai 5 zile (socotite de la deschiderea șantierului pînă la predarea cheilor)! Mai poate cineva să considere o întârziere de câteva zile ca fiind normală?

Teama că nu vei primi la timp, sau nu vei mai primi de loc materia primă, semifabricatele ori subsansamblurile necesare, generează practica devansării nerealiste a termenelor contractuale. Astfel, întreprinderea de poduri metalice și prefabricate din beton-Pitești, care și așa are o situație financiară nu prea fericită (împrumuturi de peste 7 milioane de lei), a stabilit termene devansate pentru primirea tablei necesare. Mai mult, întreprinderea a acceptat ulterior o altă modificare, solicitînd cu 127 de zile mai înainte 191 tone de tablă de la Combinatul siderurgic-Galați, de teama că furnizorul nu va mai lamina sortimentul necesar.

Cercul vicios se închide atunci cînd furnizorul sesizează prudența exagerată a beneficiarului, caracterul de anticipare a termenelor contractuale. Cunoșcînd că necesitatea reală e situată mai tîrziu în timp, el nu se mai grăbește să fie punctual, «dejuicînd» astfel chibzuința beneficiarului. O face cu prețul unei întârzieri reale, al muncii în asalt, al toleranțelor la calitate. Iar dacă fenomenul se extinde, devine periculos prin incurcarea graficelor de livrări și cu alți parteneri, prin pofarizarea anormală a produselor necesare la unii beneficiari, în dauna altora.

CARE E LEGĂTURA DINTRE SONDELE RANGER ȘI CONTRACTELE ECONOMICE?...

...Teoria fiabilității.

Concepute să aselineze lin, pentru cercetări hotărîtoare în vederea trimiterii omului pe Lună, eșecul în serie al sondelor tip Ranger pusese sub semnul întrebării întregul program cosmic american. Misterul prăbușirii lor a fost dezlegat, de matematică. În rezumat, așa-numita teorie a fiabilității nu e decât reversul a ceea ce explicase Johann von Neumann cu două decenii în urmă: cum din piese proaste se poate construi un ansamblu bun. În cazul sondelor Ranger, a apărut explicația enigmei că din piese desăvîrșite pot rezulta ansambluri proaste.

Două din concluziile practice ale teoriei amintite pot interesa și materia contractelor. Prima, grăitoare prin ea însăși, este reîntoarcerea la simplitate, preocuparea de a

căuta soluția bazată pe cît mai puține subelemente; de aici derivă multiple consecințe care poartă numele comun de eficacitate. A doua concluzie este importanța cunoașterii raportului dintre siguranța exploatarea produsului și ieftinătatea lui, dintre ceea ce este optim din punct de vedere tehnic și ceea ce este optim din punct de vedere economic.

Și una și alta vizează momentul în care contractanții convin asupra parametrilor tehnici ai produselor pentru care se înțeleg.

Această posibilitate de aplicare a matematicii în raporturile economice, destul de neglijată, semnaleză și neajunsuri foarte simple, cum ar fi renunțarea la caietele de sarcini ca anexe ale contractelor. Comoditatea neîntocmirii lor, ușurința cu care partenerii speră, copilărește, că, în cazul în care partea adversă formulează nemulțumiri, vor găsi refugiu tocmai pe terenul gol al intențiilor neprecizate, determină apariția unei categorii suplimentare de litigii, micșorarea autoexigenței furnizorului și exagerarea exigenței beneficiarului.

Desigur că fundamentarea științifică a pretențiilor la încheierea și executarea contractelor nu se rezumă la simpla folosire a caietelor de sarcini. Important este răspunsul care se dă, de la caz la caz, întrebării: la ce nivel al cerințelor tehnice trebuie să ne situăm?

Fabricile de vagoane au refuzat o cantitate foarte mare de osii fabricate de Combinatul siderurgic-Reșița. Osiile corespundeau condițiilor tehnice obișnuite, dar beneficiarul, comod, pretindea un plus de certitudine, fiind vorba de siguranța circulației. Domeniul invocat nu admite, desigur, nici un compromis, dar analizele și experimentele făcute după aceea de specialiști străluciri au dus la concluzia că osiile pot fi folosite fără nici o emoție. Excesul de zel al beneficiarului nu a fost deci decât un pretext comod, care putea fi evitat.

Anomalia sesizată la discutarea termenelor nerealiste se poate repeta atunci cînd beneficiarul pretinde condiții de calitate excesive; furnizorul, observînd acest lucru, trage de păr buletinele de calitate, pentru că speră că viciile, fiind relative, nu se vor evidenția. Astfel el capătă cu timpul obișnuința lucrului de mîntuială și din nou se închide cercul vicios al neîncrederii reciproce.

Mutatis mutandis, ajungem din nou la problema responsabilității fiecărui individ. I.L.L. «Steaua roșie»-Zalău a fabricat scaune pliante din lemn. Simple, cu două bolțuri de prindere în punctul de încrucișare a picioarelor scaunului, unul de o parte, altul de cealaltă. Asemenea scaune au format mobilierul unor localuri distinse. La așezarea consumatorilor, scaunele au început să se prăbușească. Care era cauza accidentelor? Scaunelor le lipsea unul dintre bolțuri, care bolț nu s-a aplicat deoarece lipsea orificiul lui, în fine, în locul orificiului era aplicată... ștampila controlului tehnic de calitate. E drept să dezvăluim numele autorilor de scaune marca «Tindală»: procesul verbal de autorecepție a fost semnat de Dumitru Pușcaș, F. Koronky, Ștefan Hartman și S. Vilhelm.

DE-A BABA-OARBA SUB PULPANELE TUTELEI IERARHICE

La 30 iunie 1968, în Uzina mecanică de piese auto-Colibași se formează stocuri supranormative de piese în valoare aproximativă de 4,5 milioane lei. În semestrul următor, stocul a scăzut cu circa 3 milioane, rămînînd totuși în jurul sumei de 1,5 milioane. Curba descendentă a continuat, dar stocurile sînt mari și în prezent. Ele provin în cea mai mare parte din modificarea sarcinilor de livrare prevăzute în contractele încheiate cu beneficiarii aparținînd Ministerului Transporturilor.

Adevărata greșeală aparține salariaților Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini, care nu și-au îndeplinit o îndatorire ce nu numai că făcea parte din rațiunea existenței lor pe scaunele tostei Direcții generale piese de schimb și livrări, dar constituia și o obligație legală expresă. Restructurarea sarcinilor de plan s-a făcut

conform înțelegerii intervenite între ministerul furnizorului și ministerul beneficiarilor. H.C.M. 116/1962 art. 14 prevede cît se poate de clar că, în situația modificării sarcinilor de livrări, forul tutelar va lua și măsura reactualizării planului de aprovizionare, tocmai pentru a se evita sufocarea fondurilor întreprinderii producătoare cu stocuri supranormative. Această prevedere legală parcă nici n-ar fi existat pentru salariații sus-amintitei direcții. Numai ca urmare a celor comunicate prin adresa 2 249 950 din 11 aprilie anul trecut, neurmată și de o restructurare corespunzătoare a planului de aprovizionare, s-au format la uzina din Colibași stocuri în valoare de 1 780 000 de lei.

Dar în taifunul hîrtoagelor care se vehiculau pînă nu demult între întreprinderi și unele organe centrale se rătăceau nu numai obligații legate de prejudicii «indirecte», ci și alte îndatoriri, a căror uitare afecta în mod nemijlocit producția și disciplina contractuală. În anul trecut, Uzina de vagoane-Arad nu a fabricat 546 de vagoane de diferite tipuri din numărul planificat, încălcîndu-se, în consecință, obligațiile contractuale; s-au plătit penalizări de sute și sute de mii de lei. Care a fost cauza principală? Fosta Direcție generală de construcții navale și material rulant, din același Minister al Industriei Construcțiilor de Mașini, nu a dat curs repetatelor insistențe ale uzinei și a repartizat 1 400 tone de tablă mai puțin față de cantitatea necesară, calculată pe baza normativelor. Cum pereții vagoanelor nu se pot face din hîrtie cu antet, contractele au rămas neonorate.

Dar cerința disciplinei plene include

pe membrii societății la toate nivelurile. «Omisiuni» ca cele scrise mai sus apar, uneori, în mod cu totul bizar, la însuși partenerul de contract. Conducerea căilor ferate a cerut despăgubiri uzinei din Arad pentru nelivrarea în termen a unui număr de 50 de boghiuri Manden Deutz. Dar în contract fusese prevăzută obligația beneficiarului de a pune la dispoziția uzinei, cel mai tîrziu la 30 iulie 1968, desenul plăcii pe care se montează generatoarele electrice. Acest desen a fost primit la uzina din Arad abia la 16 decembrie. Pînă la sfîrșitul anului rămăseseră doar 15 zile. Cînd mai putea fi realizată comanda?

*

Ancheta noastră a cuprins, bineînțeles, doar anumite aspecte ale disciplinei contractuale. De aceea nici concluziile ei nu au pretenția să epuizeze problema:

— Contractul nu este o simplă hîrtie, ci o importantă pirghie de reglementare a raporturilor economice.

— Sistemul «contractelor planificate» prezintă un mare avantaj pentru sănătatea raporturilor economice; indisciplina contractuală îl poate transforma în contrariul său.

— Orice toleranță ori încercare de compromis, în special în ceea ce privește calitatea produselor, iradiază efecte negative resimțite de toți partenerii.

— Disciplina contractuală face parte, inseparabil, din disciplina de plan. Ea este rezultatul atitudinii corecte și responsabile față de muncă a fiecărui membru al societății.

Cine seamănă... aminări, culege... penalizări.

Presupunând găsirea unui raport judicios între diverși factori — capacitatea de selecție în funcție de aprecierea pieselor din punct de vedere estetic și educativ, armonizarea lor cu posibilitățile de realizare scenică, necesitatea fundamentală a trezirii interesului și deci solicitarea prezenței publicului — alegerea repertoriului este o sarcină de deosebită răspundere. Având la dispoziție o literatură dramatică de mai bine de 2 000 de ani și dorind stimularea dramaturgiei noastre originale, stabilirea repertoriului se face îmbinând valorile clasice cu cele contemporane. Dar în afara acestei probleme ce reclamă existența unor criterii, repertoriul mai ridică și probleme, să le zicem organizatorice — programarea premierelor și respectarea acestor date, organizarea unor modalități de atragere a publicului, variat ca structură.

Ne vom referi în rândurile de mai jos la câteva aspecte ale repertoriului la patru teatre din țară (Timișoara, Oradea, Craiova, Ploiești).

O GAZDĂ ONORABILĂ

Prima fază a Festivalului național al teatrelor dramatice a deschis stagiunea timișoreană și a constituit un moment de confruntare artistică a teatrelor din Arad, Oradea și orașul gazdă. Opțiunile pentru dramaturgia istorică de inspirație contemporană («Viteazul» de Paul Anghel și «Procesul Horia» de Al. Voitin) au stîrnit un real interes. Chiar dacă spectacolul din Arad se simte că este încă în «fază de lucru» în primul rînd datorită actorului Liviu Martinuș (Viteazul), exterior și excesiv temperamental, cel al teatrului german are o ținută artistică unitară, mulțumită unui Horia deosebit, în interpretarea lui Hans Baumert-Pomarius.

Prezența gazdelor la festival cu «Oedip salvat» de Radu Stanca, în premieră pe țară, este o reușită atât ca act de cultură, cât și ca realizare scenică. De relevat meritul regizoarei Nicoleta Toia, care a știut să găsească ritmul și tonul cerute de o asemenea piesă, ce se ridică la autentice valori poetice și filozofice printr-o situație dramatică extrem de simplă, dar care nu are totuși suficientă încărcătură mitologică sau psihologică pentru a împlini personajele. Un debut scenic oferind certitudinea unui autentic talent: Mihaela Buta în rolul Antigonei.

Teatrul «Matei Millo» din Timișoara este cunoscut prin curajul cu care stimulează căutarea unor noi modalități de expresie (amintim spectacolul regizorului Aurel Manea cu «Ano-

timpurile» de Wesker). Și în stagiunea aceasta, teatrul a urmărit găsirea unor piese valoroase ca modalitate artistică și prin mesajul de idei conținut, cu profunde rezonanțe educative. Ceea ce se mai poate remarca este un raport echilibrat între dramaturgia românească («Al patrulea anotimp» sau «Primăvara tîrzie» de Horia Lovinescu, «Farsa infernală» de Aurel Baranga, «Acești îngeri trîști» de D.R. Popescu și «Oedip salvat» de Radu Stanca) și cea universală («Vijelie în crengile de Șassafraș» de René de Obaldia, «Arta comediei» de Eduardo de Filippo, «Regele moare» de Eugen Ionescu, «Rața sălbatică» de Ibsen și «Peruca cea mare» de Peter Kavars). Aceeași preocupare pentru nou, interesant și valoros o putem găsi și în repertoriul studioului experimental, unde toate piesele sînt în premieră pe țară: «Cum s-a lecuit suferința domnului Mockinpott» de Peter Weiss, «Nu așa, Beby» de Dan Radu Ionescu și «S-a întors Paternic» de D. Teodorescu. Există astfel o concepție coordonatoare a activității teatrului, și după cum spune directorul Gheorghe Leahu: «Studioul nu este un scop în sine, el nu face decît să pregătească pe spectator pentru sala cea mare. Experimentul nu se poate justifica în afara programului curent și nici nu poate constitui o scuză atunci cînd publicul nu vine la teatru».

CRIZĂ SAU IMPAS?

O dată cu dispersarea nucleului format în anii 1955-1956 de Radu Penciulescu și Valeriu Moisescu, se poate spune că mișcarea teatrală din Oradea intră într-o criză de lungă durată, care ține pînă azi. Criză sau impas? În orice caz situația există: lipsă de actori (la secția română doar 23), o acută lipsă de regizori (2 la ambele secții) și... lipsa publicului. Planul minimal se realizează cu elevi. Dacă într-un interviu acordat anul trecut revistei «Familia», Emanoil Enghel, directorul teatrului, era pe deplin conștient că «în climatul de creație al unui teatru repertoriul trebuie să fie interesant», datorită pe care domnia-sa le simțea către «clasicii literaturii noastre și universale sau către teatrul universal contemporan» nu au fost pe deplin onorate. Repertoriul nu cuprinde nici o piesă în premieră pe țară, nici din literatura dramatică universală, nici din cea originală, fapt care ar fi putut constitui premisa unei înviorări a interesului pentru teatru, prin noutatea conținută de text. Sînt prezentate în premieră piese deja cunoscute, ca: «Michel-

PREMIERĂ DE TOAMNĂ: REPERTORIUL

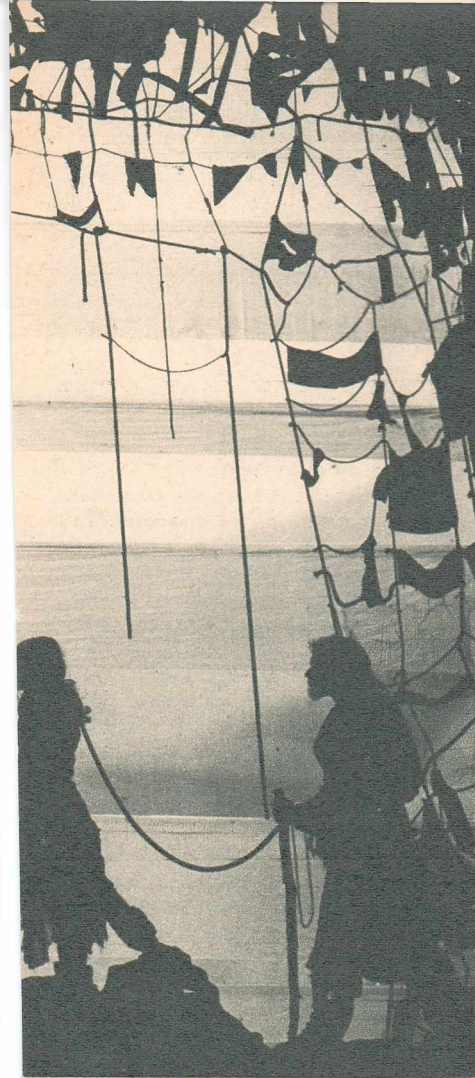
de Iuliana POP

Teatrul de stat din Oradea (secția maghiară) prezintă în cadrul Festivalului național de teatru un spectacol de tinerețe «Hanul de la răscruce» de H. Lovine
Aspect de la repetiție
(în dreapta, regizorul Szombati dînd indicații actorilor)

Pe scena
Naționalului craiovean,
un debut regizoral:
Octavian Greavu
în «Al patrulea anotimp»
de H. Lovinescu.
Un moment din repetiții:
Constantin Sassu (Paul),
Leni Pinteș Homeag (Nina),
regizorul
și Madeleine Nedeianu (mama).

Banyai Iren
și Laczó Gustav
în recitalul
de poezie
«Anotimpuri».
la Teatrul maghiar
din Timișoara.

«Oedip salvat»
de Radu Stanca.
la Teatrul Matei Millo
din Timișoara:
Ion Cocieru (Eumet),
Vladimir Jurăscu (Oracolul),
Mihaela Buta (Antigona)
și Victor Odilo Cimbru (Oedip)
în admirabilul
cadru scenografic
semnat de tânărul
Sorin Haber.

angelo» de Al. Kirișescu, «Fii cuminte, Cristofor!» de A. Baranga, «Ce înseamnă să fii onest» de Oscar Wilde, «Doamna Spiriduș» de Calderon de la Barca, «Neîncredere în foisor» de Nelu Ionescu, «Moartea unui comis-voiajor» de Arthur Miller, «Un loc rămas liber» de Ionel Hristea, iar pentru copii, dramatizarea lui Dinu Bondi după romanul lui Radu Tudoran «Toate pânzele sus» și binecunoscuta «Coana Chirița». Direcția și secretariatul literar ne asigură că, inițial, propunerile au fost mult mai interesante și variate, dar că nu au primit aprobările Comitetului județean de cultură și artă Bihor și ale C.S.C.A.

Să fie oare așa de dificilă înțelegerea în vederea unei colaborări cu adevărat creatoare?

*

«Michelangelo» de Al. Kirișescu în regia lui Szombati Gille Otto deschide activitatea teatrului. Încercare de a descifra misterul creației, atât de impresionant întruchipată în Capela Sixtină, piesa caută în același timp să definească poziția artistului în raport cu societatea, deși liantul dramatic rămâne o romantică și patetică intrigă de dragoste. O dificultate în plus pentru regie care, având de minuit și un bogat efectiv de forțe actricești, ar fi trebuit să găsească ritmul și tonul potrivite. Dacă decorurile semnate de Mircea Matcaboji, de la Teatrul Național din Cluj, conferă spectacolului o atmosferă aerată, o stilizare, regia nu folosește din plin posibilitățile de mișcare și de vorbire într-un asemenea cadru, rămânând la o interpretare patetică-desuetă, prea greoaie, citeodată deasupra textului.

În schimb, același Szombati Gille Otto reușește în «Hanul de la răscruce» — spectacol al secției maghiare — o reprezentație de o deosebită acuratețe, în care colaborarea în continuare cu scenograful clujean se dovedește a fi pe deplin valorificată.

UN LAITMOTIV: REPERTORIUL ÎNCĂ NEDEFINITIV

La Craiova, repertoriul Teatrului Național nu era încă definitivat până la începerea stagiunii. Dacă repetițiile lui V. Moiescu cu «Viteazul» de Paul Anghel erau într-un stadiu foarte avansat (piesa a deschis stagiunea la 8 octombrie), dacă Octavian Greavu repeta zilnic «Al patrulea anotimp» de H. Lovinescu și dacă se stia că se va juca «Astă-seară se impro-

vizează» de Pirandello, la celelalte două premiere se cunoștea numele autorului, dar nu și piesa. Este vorba de O'Neill și Shakespeare. Prezența pe afiș a unei comedii aparținând marelui dramaturg elisabetan, chiar dacă imprecisă, ne bucură, dat fiind lipsa marelui Will din repertoriul altor teatre, iar pe de altă parte ne mulțumește faptul că se continuă astfel o tradiție existentă deja în teatrul craiovean. Noua piesă ar permite, alături de «Regele Lear», «Othello», «Doi tineri din Verona», «A 12-a noapte» și «Femeia îndărătnică», o săptămână shakespeareiană, un act de cultură de prestigiu și de un deosebit interes spectacolologic.

UN REGIZOR, DOUĂ PREMIERE

— Valeriu Moiescu, cu «Viteazul» de Paul Anghel sînteți la ceea ce s-ar putea chema un «remake»?

— Da și nu. Un spectacol este un gând nemplinit și de fiecare dată îl poți realiza alt fel, avînd în vedere posibilitățile infinite de redare scenică conținute într-un text dramatic.

— Îmi amintesc că de curînd același lucru l-ați demonstrat cu piesa «Nu sînt Turnul Eiffel». Și totuși nu poate fi vorba de o specializare. Atunci?

— Se poate ca lucrul prelungit pe text să ducă la înțelegerea fundamentală a sensurilor conținute. Cu atît mai mult cu cît «Viteazul», ca piesă de idei e dificilă scenic și e necesar să-i înțelegi și, mai ales, să-i redai concret mișcarea ei interioară.

— Văd că scenograful Mihai Tofan a construit un decor care vă permite tocmai desfășurarea acestei mișcări conținute de text și că actorii vă urmăresc cu multă atenție și chiar colaborați cu ei la unele scene.

— Cu actorii mă înțeleg foarte bine. Și alături de Ion Pavlescu (Sfetnicul) și Papil Panduru (Viteazul) vreau să-l numesc pe Tudor Gheorghe (Cîntărețul de baladă), care este un sensibil și autentic poet rapsod. Va fi cred o revelație.

— Ce credeți despre teatrul politic?

— Este un teatru pe viață și pe moarte.

— Să vă întreb despre proiectele de viitor?

— Nu ar fi mai simplu să le vezi gata implinite?

UN TEATRU CU PERON

La Ploiești, într-o atmosferă de peron de

gară, cu lumea veșnic grăbită, ne-am adresat directorului Teatrului de stat, Marian Grațian, care ne mărturisește:

— Situația colectivului nostru are un anumit specific: mai bine de jumătate din cei 34 de actori sînt navetiști, ceea ce face ca volumul lor de muncă să fie redus. Actorii ajung aici gata oboșiți și tracasăți.

— Ce își propune în această stagiune Teatrul de stat din Ploiești?

— Pentru prima oară porțile teatrului se deschid cu o premieră din dramaturgia originală — «Al patrulea anotimp» de Horia Lovinescu, în regia lui Emil Mandric. Și sperăm că piesa, care a mai fost reprezentată în cinstea celei de-a XXV-a aniversări, va interesa în mod deosebit publicul.

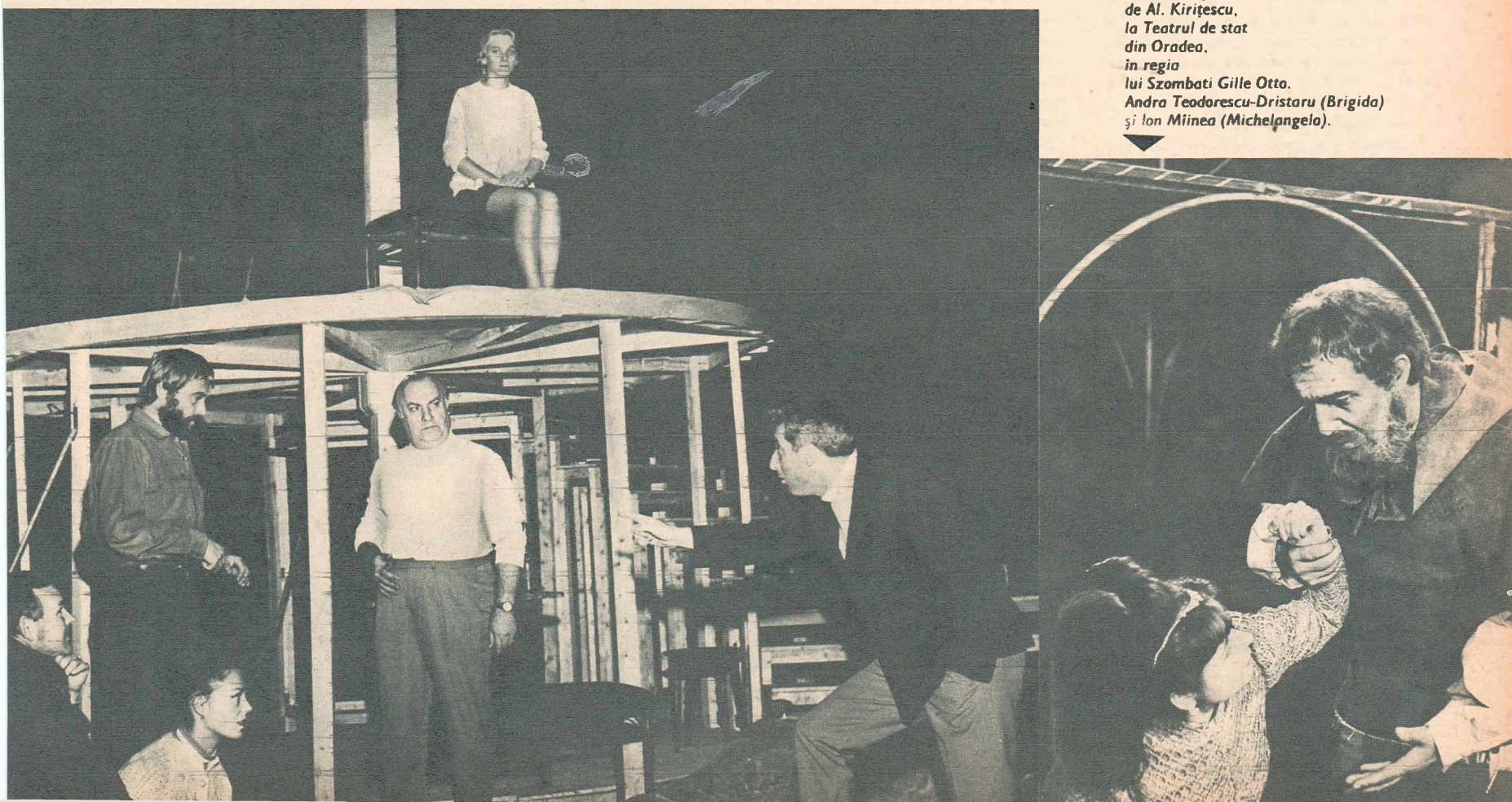
— Am toate motivele să cred că speranțele dv. vor fi onorate. Trebuie să remarc puterea efectivă a regizorului Emil Mandric de a crea un spectacol de ținută artistică pe un text plin de deficiențe de construcție dramatică. Mulțumită și actorilor Eugenia Laza (Nina), Zephi Alsec (Paul), Silvia Năstase-Dumitrescu (Iulia), Eusebiu Ștefănescu (Mihai Roban), Gina Trandafirescu (Marioara), care prin firescul exprimării și al mișcării scenice au reușit să evite, pe cît posibil, duritățile din text, reprezentația colectivului ploieștean a fost binevenită în peisajul Festivalului teatrelor, care a cunoscut o frecvență aproape inexplicabilă (de patru ori) a acestui text discutabil, cu nu mai puțin relative spectacole. Dar, spuneți-ne, vă rog, ce mai cuprinde repertoriul?

— În afară de «Tragedia spaniolă» de Th. Kyd, în regia lui Zoe Anghel-Stanca, repertoriul cuprinde numeroase piese originale: «Generația de sacrificiu» de I. Valjean, în regia lui Harry Eliad, o colaborare cu Al. Mirodan pentru un text-improviatație de teatru politic, bazat pe evenimente de strictă actualitate, și piesa lui Eugen Bela Popa «Vin depărtările», cu o tematică specifică tineretului.

*

Desigur, dintr-o vizită în patru teatre nu se pot enunța concluzii generale. Dar o colaborare mai strînsă și în același timp mai elastică cu forurile superioare (comitetele județene pentru cultură și artă, C.S.C.A.) este de dorit. După cum este de dorit ca atunci cînd teatrul nu poate realiza un spectacol de cea mai bună calitate artistică, datorită unor factori obiectivi (lipsa de actori, regizori), măcar opțiunea pentru text să fie de o exigență maximă.

«Michelangelo»
de Al. Kirișescu,
la Teatrul de stat
din Oradea,
în regia
lui Szombati Gille Otto.
Andra Teodorescu-Dristaru (Brigida)
și Ion Miinea (Michelangelo).

● pe ecrane

„SĂ TRĂIM PÎNĂ LUNI“ — cronica în imagini a trei zile din viața unei școli

zează totuși cu ea în esență.

Pe de altă parte, ambianta din cancelarie, surprinsă în notații fugare dimineața, înainte de începerea cursurilor, problemele care-i preocupă pe profesori, în special demoralizarea trecătoare și zburciumul sentimental al lui Melnikov, conflictul său de principii cu directorul, nu există, *in sine*, desprinse de evenimentele cotidiene ale școlii, de faptele elevilor. Dialectica acestor relații, împletirea mărunțișurilor neînsemnate și a actelor grave, importante, țesătura de situații și întâmplări de zi cu zi, conferă filmului densitate și explică interesul cu care-i urmărim desfășurarea.

Stanislav Rostoțki are voluptatea modestiei și a discreției; el nu ține să epateze printr-o expresivitate vizuală ieșită din comun, prin racorduri de montaj, mișcări de aparat sau compoziții ale cadrului de mare efect. De aceea *Să trăim pînă luni* are naturalitatea și simplitatea unei cronici obiective, pătrunse de tact și de respect față de mersul vieții însăși. Și, probabil, această mare și naturală simplitate i-a adus filmului Medalia de aur la Festivalul de la Moscova din vara aceasta.

Mihail LUPU

Furați de scîlpirile ademenitoare (dar și înșelătoare adesea) ale valului de filme-divertisment — comedioane ușurele, colorate atractive și strident, sau povești cu peripeții-șoc, senzații tari și dispute violente, colorate și ele ca imaginile din cărțile poștale ilustrate — ajungem, regretabil, să uităm prețuirea care se cuvine filmelor simple, clare, emoționante, adevărate. Ne lăsăm prinși în capcana de o oră și jumătate a spectaculosului facil și facem eroarea de a trece pe lângă peliculele lipsite, ce-i drept, de atuurile zgomotoase ale efectelor care iau ochii, dar care, în schimb, se constituie ca niște mărturii discrete, autentice și eficiente despre timpul nostru.

În această categorie meritorie, care nu trebuie să rămînă neobservată, se înscrie filmul lui Stanislav Rostoțki *Să trăim pînă luni*, cu care s-a inaugurat anul acesta tradiționalul Festival al filmului sovietic.

Am văzut adesea pe ecran lumea școlii, cu acel abur incert și delicat care învăluie copiii pășind pragul adolescenței, cu primele semne ale dragostei pe fețe senine, cu dificultățile și farmecul raporturilor complexe dintre elevi și profesori, cu rezonanța aparte dobîndită în această ambianță de fiecare întâmplare, de fiecare gest, de fiecare conflict. Am văzut filme contestatate vizînd prejudecăți și sisteme închistate de educație, am văzut filme lirice sondînd resorturile intime ale universului sufletesc al elevilor, am văzut filme lucide și analitice demontînd mecanismul existenței școlare și căutîndu-i semnificațiile esențiale. Este o zonă despre care s-ar părea că s-a spus totul, de la *Nota zero la purtare* al lui Jean Vigo sau *Drumul vieții* al lui Nikolai Ekk, după Makarenko, și pînă la *Riscurile meseriei* al lui André Cayatte — ca să pomenim doar de trei titluri notorii.

Și totuși Rostoțki nu respectă pe alții. În ciuda aparentei banalități care marchează deliberat atmosfera filmului, regizorul evită clișeele comode și tiparele stereotipe. Experiența de viață a autorului scenariului, Gheorghii Plouski, fost el însuși profesor, îi permite să condenseze în cronica a trei zile de școală — joi, vineri și sîmbătă — o sumedenie de observații, dacă nu inedite, în orice caz pertinente și revelatoare. Pe regizorul îl interesează nu numai particularitățile celor două universuri care coexistă paralel — cel al tinerilor și cel al pedagogilor — dar și influența lor reciprocă, repercusiunile provocate în viața unora de frîmintările, aspirațiile, bucuriile și supărările celorlalți.

Elevii clasei a IX-a sînt eroii filmului în egală măsură cu profesorii lor și cu directorii școlii. Clasa înregistrează cu o sensibilitate de celulă fotoelectrică orice mutație în comportarea dascălilor (fie și nuanțele interioare, imperceptibile la prima vedere), iar reacția elevilor urmează strict fiecare atitudine a celor care îi educă.

Elevii simt insatisfacțiile multiple ale profesorilor de literatură, traduse în rigidități și închistări uscate (admirabilă compoziția actriței Nina Menșikova, care a știut cu subtilitate și rafinament să invingă o anume tendință de schematizare a personajului din scenariu și să creeze un portret viu și nuanțat); în ochii lor se descifrează receptivitate și înțelegere față de severitatea dreaptă și echilibrul exemplar al profesorului de istorie Ilia Semionovici Melnikov (sobru și exact, poate mai puțin scînteietor ca altădată, îl reintîlnim aci pe Viaceslav Tihonov); o punte de simpatie și căldură sufletească îi leagă de tînăra profesoară de engleză (rol în care debutanta Irina Pecernikova aduce prospețime și o grație ușor naivă), și chiar dacă-și permit să fie uneori obraznici, se solidari-

● actori și roluri BETTE DAVIS

nu se poate plînge că nu a avut parte, de-a lungul carierei sale, de roluri de femei «atrăvite». Recentul film «Aniversarea» i-a mai dat un prilej.

de la

la

A. H. E. R. N. E. Brian. Actor american de film (și teatru) născut la Kings Norton (Worcester Anglia) la 2 mai 1902. Studiază arhitectura, la care renunță pentru teatru unde abordează cu succes repertoriul romantic. Debutează în 1924 și în film (în Anglia). La apariția sonorului se stabilește în S.U.A.,

unde se impune ca partener al Marlenei Dietrich în *Voluptate* (Song of Songs — 1933; r: Rouben Mamoulian). Actor cu joc sobru, remarcat pentru distincția și rafinamentul său, B.A., egal de dotat pentru toate genurile, apare în drame: *The Constant Nymph* (Tessa — 1933); *Dusmănia* (Beloved Enemy — 1936, cu Merle Oberon); *Juarez* (1938; r: W. Dieterle, cu Bette Davis, Paul Muni); *Sara de noapte* (după Cronin — 1939, cu Carole Lombard); *Pasiunea cea mare* (1940, cu Madeleine Carroll); *Titanic* (1953; r: Jean Negulescu, cu Barbara Stanwyck); în filme de capă, cu sau fără spadă: *Un îndrăgostit celebru* (The Great Garrick — 1938; r: Mervyn Le Roy, cu Olivia de Havilland); *Lanturi sfărimate* (Captain Fury — 1939; r: Hal Roach); *The Prince Valiant* (1954 — r: Henry Hathaway); *Lancelot and Guinevere* (1958, cu Janet Leigh); în comedii: *Vreau să-mi trăiesc viața* (1935 — r: W.S. Van Dyke, cu Joan Crawford); *Sylvia Scarlett* (1936 — r: George Cukor, cu Katharine Hepburn); *O familie trăsniță* (1938, cu Constance Bennett); *Sara mea, Elena* (1943, cu Rosalind Russell); *The Swan* (1956, cu Grace Kelly); în filme polițiste: *The Locket* (1947); *I Confess* (1953 — r: Alf Hitchcock). B.A. a fost căsătorit cu acrița Joan Fontaine.

A. I. M. É. E. Anouk. Acriță franceză de film, născută Françoise Sorya, la Paris la 27 aprilie 1932. Studiază dansul și arta dramatică (René Simon). Debutează pe ecran la 14 ani. Se remarcă însă doi ani mai târziu, în *Amanții din Verona* (1948; r: A. Cayatte și J. Prévert, cu Serge Reggiani). Cariera ei se desfășoară, paralel, în Franța: *Le rideau cramoisi* (1951) și *Les mauvaises rencontres* (1955), ambele de Alexandre Astruc; *Montparnasse 19* (1958; r: Jacques Becker, cu Gérard Philipe); *La tête contre le mur* (1958; r: Georges Franju); în Anglia: *The Golden Salamander* (1949); *Omul care aștepta să plece trenul* (1952); în R.F.G.: *Ich suche dich* (1955) și *Nina* (1956), oferind în filme foarte variate ca gen imaginea unei comediene abile care nu mizează numai pe farmecul tinereții sale. Fellini în *La dolce vita* (1959) și *8 1/2* (1962) și De Sica în *Judecata de apă* (1961) ne-o prezintă sub noul aspect al unei femei moderne de tip cerebral, plină de complexe, iar Jacques Demy în *Lola* (1961) și mai ales Claude Lelouch în *Un bărbat și o femeie* (1966), sub cel al unei ființe generoase, plină de căldură femininitate. Vedetă internațională, A.A. turnează peste Ocean Sodoma și *Gomara* (1961; r: Robert Aldrich) și, recent, *Justine* (1969), după romanul lui Lawrence Durrell, cu Dirk Bogarde. Căsătorită cu regizorul Nikos Papatakis, apoi cu actorul-cântăreț Pierre Barouh, A.A. devine în vara aceasta soția lui Albert Finney (interpretul lui Tom Jones). Printre ultimele ei filme, cităm: *Un soir, un train* (1968; r: André Delvaux, cu Yves Montand), *Model Shop* (1969; r: Jacques Demy) și *Le rendez-vous* (1969, cu Omar Sharif).

A. L. B. E. R. S. Hans. Actor german de film (și teatru) născut la Hamburg în 22 septembrie 1892. Se dedica de la început teatrului, ajungând să joace în compania lui Max Reinhardt la Deutsches Theater, iar în 1917 își face debutul în film. În ambele sectoare devine, încă din anii '20, unul dintre cei mai populari comedieni ai Germaniei. Se impune în film, la început în roluri antipatice (*Îngerul albastru* — 1930; r: Sternberg, cu Marlene Dietrich și Jannings), apoi, schimbând registrul, în eroi fără frică, cu zimbetul pe buze. Devine celebru datorită presanței și dinamismului său în pelicule extrem de variate ca gen, ca: *Noaptea e a noastră*, *Capitul* (1931), *Îndrăznețul*, *Monte-Carlo sub bombe*, *Învingătorul*, *Quick* (1932), *Refugiații*, *F.P. 1 nu răspunde* (1933), *Aur*, *Peer Gynt* (1934), *Sherlock Holmes* (1937), *Sergentul Berry* (1938), *Carl Peters*, *Münchhausen* (1942), *La Paloma* (1944), *Deasupra noastră e cerul* (1947), *Barbă albastră* (1951), *Ultimul om* (remake după filmul lui Murnau — 1954), *În amurg* (după G. Hauptmann — 1956), *Der Greifer* (1958), *Kein Engel ist zu rein* (1968). În câteva roluri, ca cele din *Peer Gynt*, *Münchhausen* sau în amurg, Albers aducea în plus jocul unui comedian de clasă și multă fantezie personală. Moare în culmea gloriei, în 1960, lăsând un număr record de filme în cei peste 40 de ani de carieră.

A. L. B. I. C. C. O. Jean-Gabriel. Regizor francez de film, născut la 15 februarie 1936 la Cannes. Asistent de regie pe lângă Jules Dassin, își face debutul ca cineast cu *La fille aux yeux d'or* (1961), ecranizare a unei nuvele de Balzac, transpusă în zilele noastre, în care lansează o tină acriță, care-i va deveni soție: Marie Lafret. Tot ea este vedeta celui de-al doilea film al său, *Soarecele din America* (1963), cu Charles Aznavour. Fără a se integra «noului val», Albicocco merge mai degrabă pe linia clasică a unui Feyder, preocupat mai ales de frumusețea imaginii, așa cum se vede în *Le Grand Meaulnes* (1967), unde cu concursul interpretilor (Brigitte Fossey, Jean Blaise), al culorii și al decorurilor naturale din Sologne, reconstituie atmosfera poetică a romanului lui Alain-Fournier. După acest veritabil triumf artistic, Albicocco realizează, la rând, filmele în scheciuri *L'amour au féminin* (1968) și *Le coup de lune*, cu Catherine Deneuve și Maurice Ronet (1969). A terminat de curând *L'homme*

● actori și roluri

CATHERINE SPAAK,

care a turnat foarte puțin în acest an, este interpreta principală a comediei lui Pasquale Festa Campanile «Cu ce dragoste, cu cită dragoste», ale cărei filmări sînt prevăzute pentru sfîrșitul acestei toamne.

CE MI-A FĂCUT LA PIATRA NEAMȚ „ANGELICA ȘI SULTANUL“

Am prins trei bilete la «Angelica și Sultanul», ceea ce mi-a atras oprobriul întregului bloc. Planificat să mergă la cinema spre sfârșitul lunii decembrie.

Notez prin prezenta că sînt domiciliat în Piatra Neamț, că n-am dobîndit biletele pe cale ilicită și nici nu le-am moștenit pe bază de deces, ci le-am obținut pe cale legală, prezentînd la casa de bilete un certificat medical, deoarece sufăr de bătăi de inimă de cite ori trec prin fața unicului cinematograful localitate, afecțiune care s-a transmis și familiei, fapt atestat de către medicul consultant și certificat de președintele de bloc și rude apropiate.

Așa s-a întimplat că am văzut-o pe Angelica înainte de termen și mărturisesc că mi-a plăcut foarte mult și de aceeași părere au fost și soția și puștiul, care n-a mai fost la film de la «Tom Degețelul», de aceea m-a întrebat de ce oare Zina s-a îmbrăcat în șpilhozen, iar Tom a dezbrăcat-o ca la ora de igienă, ceea ce nu e tocmai potrivit pentru un copil de 12 ani, dar, mă rog, anii trec și pînă apucă băiatul să mai vadă un film se face flăcău mare și ajunge să priceapă că «naturalia non sunt turpia», cum zice nevastă-mea de cite ori ia autobuzul de «Vaduri» și coboară în stație numai în combinezon...

Stai să vezi că balamucul de-abia începe.

A doua zi primesc un plic, iar în plic următoarea înștiințare: «Intrucît ați încălcat în mod flagrant regulamentul spectacolelor de cinema din Piatra Neamț, vă anunțăm că sînteți șters de pe lista de spectacole pe 1970, în aceeași situație aflîndu-se fiul și soția dv., spectatori clandestini ai filmului «Angelica și Sultanul». Semnat: «Comitetul de bloc».

Ei bine, atît i-a trebuit nevastii-mi, care s-a și făcut foc pe mine. Și-a amintit pe loc că e tînără, frumoasă și că-și omoară zilele cu un papă-lapte, că a renunțat de dragul meu la partide strălucite, între care doi directori de sală de cinema.

Atît i-a trebuit și puștiului. S-a prezentat glonț la mine și m-a amenințat că-și scoate «permanent» la barul de noapte «Ceahlăul», aici unde se dau spectacole ca-n filme și la prețuri accesibile (bătaia fiind cuprinsă în prețul bileteului de intrare), și unde direcțiunea localului suportă și cheltuielile suplimentare (pahare sparte, scaune rupte), intrucît sînt băieți și fete sub 18 ani, cam fără parale și înșetați de cunoștințe, iar o noapte la «Ceahlăul» face cît cinci lecții de judo și două tratate de inițiere sexuală.

Vă imaginați situația mea. N-am dormit o noapte, două, am citit trei dicționare de proverbe și citate celebre și în cele din urmă am înțeles că n-am de ales decît o singură cale: cea care duce la întreprinderea de construcții și montaj a județului Neamț.

Aici, în cabinetul tovarășului director, ing. A. Ghica, mi-am vărsat tot năduful:

— Am grave incurcături familiale, tovarășe director.

— Cine n-are... a suspinat omul, și de aceeași părere au fost toți cei prezenți.

— Tocmai de aceea! În situația mea se găsesc zeci de mii de cetățeni. Vă fac și un calcul: în acest oraș cu trei baruri de noapte și unul de zi, există un singur cinematograful de 600 locuri, în care rulează un singur film pe săptămînă. Am calculat că la 40 000 de locuitori (adolescenții și populația adultă a orașului!) ar fi necesare 73 de spectacole pe săptămînă și nu 35 cite sînt în prezent. În felul acesta fiecare dintre noi ar putea merge la cinema o dată pe săptămînă și nu o dată la două săptămîni cum reiese din calculul meu. De ce nu terminați noul cinematograful «Dacia»? L-ați anunțat la radio, la televizor, ni l-ați promis pentru anul trecut, pe urmă pentru începutul anului 1969, i-ați prezis botezul în august, pe urmă la 1 septembrie și tot nimica.

— Nu te alarma, cetățene, a zîmbit blînd directorul. Cu răbdarea treci marea. Mult a fost, puțin a rămas.

Și deschizînd un dosar voluminos, cit Biblia și Coranul la un loc, mi-a citit spre mîntuire aceste cuvinte înțelepte:

— Luatu-s-au măsurile necesare privind ritmul de execuție, în așa fel ca punerea în funcțiune să fie asigurată pentru 30 noiembrie a.c.

M-am reîntors într-un suflet acasă și i-am povestit nevastii-mi totul:

— Fleacuri! Iată o frază asemănătoare rostită de același director la 10 iulie: «S-au luat măsuri necesare privind ritmul de execuție în așa fel ca punerea în funcțiune a lucrării să fie asigurată pentru 30 septembrie». La aceeași dată, din totalul volumului de investiții în valoare de 3 426 000 lei, întreprinderea mai avea lucrări restante în valoare de 1 445 000 lei, din care 1 295 000 construcții-montaj. E normal, din moment ce nu și-au asigurat front de lucru în dragul iernii trecute, au lăsat clădirea fără acoperiș și deci au stat cu brațele încrucișate tot sezonul rece. Nu mai cred nimic.

Am mai făcut două nopți albe, am recitat dicționarele de citate celebre și am ajuns la următoarea concluzie: îmi iau abonament pe C.F.R. și-mi duc săptămînal nevasta la cinema la Bacău.

Cu puștiul o rezolv mai simplu: îi cumpăr arc, săgeți, un costum de indian tip Winnetou, și-l las să vinze găinile din terasa administratorului. Toată afacerea mă costă în jur de 1 000 lei. În sfîrșit, mai bine așa decît să mă văd divorțat și cu băiatul haiduc la barul hotelului «Ceahlăul».

Liviu TIMBUS

DOI TINICHIGII ÎN NORI

Se făcea că eram Sfîntul Petru.

La ora 7 dimineața (H.E.Or.) m-am prezentat punctual la biroul meu de informații de la poarta raiului, am desigilat fișetul, mi-am întins registrele pe masă și am ridicat fereastra ghișeului în așteptarea primelor călătoare. (În cercurile înalte, bărbaiților tot «călătoare» li se spune, deoarece substantivul «suflet» e de genul ambigen.)

Tocmai vărsasem o călimară cu cerneală divină și căutam sugativă înjurînd de mama focului, cînd o văd în fața ghișeului pe Victoria Păunescu din București.

M-a luat tare:

— Unde naiba ați plasat salonul de coafură?

— Care salon? Ce coafură?

— Salonul în care voi lucra eu. Sînt transferată de la I.H.R. «Athenée Palace».

— Fii liniștită, roaba Domnului. În paradisi nu se tunde nimeni. Ai să te odihnești.

— Și cît cîștig cu asta? Bacșiș, bineînțeles, statele nu mă interesează. Eu fără nouă miișoare pe lună nu stau.

Discuția ne-a fost întreruptă de strigătele cuiva:

— Exersați un ochi și-o mină! Exersați un ochi și-o mină!...

A apărut o cucoană destul de bine făcută și înarmată pînă-n dinți. Mi-a împins în mină un pușcociu cu aer comprimat:

— Trage-n mireasă!

Pe perete apăruse o pereche de miri din tablă, cam butucănoși dar neprihăniți, ciuruți de alice ca un mercenar din Angola.

— Sînt Valeria Zorzan. Caut un loc cu verdeață. Cît costă?

— Locurile de odihnă sînt, în general, gratuite.

— Eu vreau unul cu bani, de lux, fără urmă de suspin.

— Cel mai scump loc, la dreapta Tatălui, costă 140 000.

— Ce facee? Mai ieftin decît apartamentul construit de mine așa, într-o doară? Și cu ce ne îmbrăcăm?

— Treceți pe la depozitul cu frunze de viță.

— Altceva nu aveți?

— Pentru adeptele mini avem frunze de pătrunjel.

— Frunze din blană, de 10 000 de lei bucata, nu se găsesc?

— Regret...

— Nici autoturisme?

— Nici.

— Atunci ce-am să fac cu banii cîștigați cu călușii și tirul sportiv? Dumneavoastră nu vă dați în călușei?

— Nu obișnuim.

— La ce naiba mai faceți atîta reclamă raiului ăsta. Altul nu mai există?

— Nu, doamnă. De cînd caut și eu, interveniți un suflet destul de modest îmbrăcat, care apăruse ca din senin.

Apoi îmi șopti la ureche:

— Sînt milionar. Am fugit de la Spitalul Peris. Aveți nevoie de un ginecolog?

— Doamne ferește. Dacă doriți însă un post de pediatru, avem mare nevoie. A izbucnit o epidemie de pojar printre ingeri.

— Cu o condiție: să-mi cedați norul acela.

— Ce să faceți cu el?

— Vreau să-mi ascund milionul meu.

— Nu cred că se poate.

— Păcat! Vorbisem și cu tinichigiii.

— Care tinichigii?

— Soții Vasile și Elena Cuzdrioreanu.

— Ce caută acolo? Li construiesc acoperiș?

— Nu. Se ascund de judecătoria sectorului 2-București, unde au fost citați de 13 ori. Preferă să se judece dosarul în lipsă decît să-i mai întrebze cineva despre proveniența celor 428 853 de lei cheltuiți în numai vreo 4—5 ani, a celor 5 mașini cumpărate și schimbate...

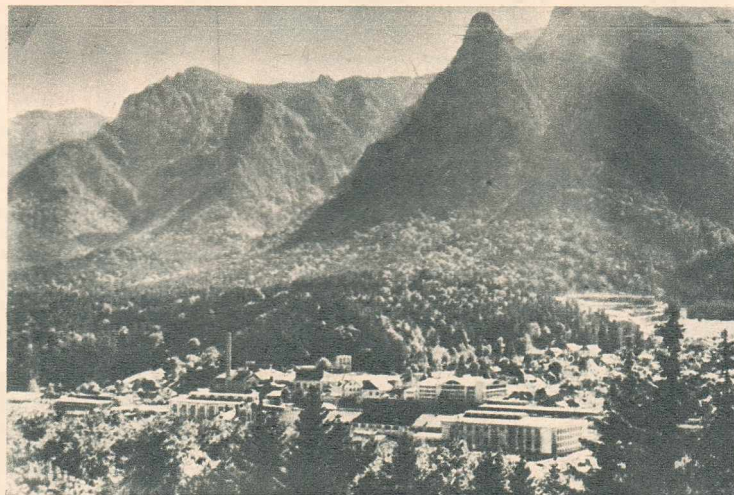
— Dv. tot pentru asta ați fugit de pe pămînt? Doar mai aveți un pachet de zile ne-trăite.

— Cam așa ceva. Dar raiul e anost. Cînd putem să prindem un ascensor spre iad?

— Nu vă bazați pe lift, se defectează mereu. Coboriți per pedes.

Ei au luat-o pe scări, iar eu am coborît din pat. Se făcuse 7 și jumătate și trebuia să merg la Tribunalul Capitalei să mai răsfoiesc cîteva dosare.

Sergiu PONCU

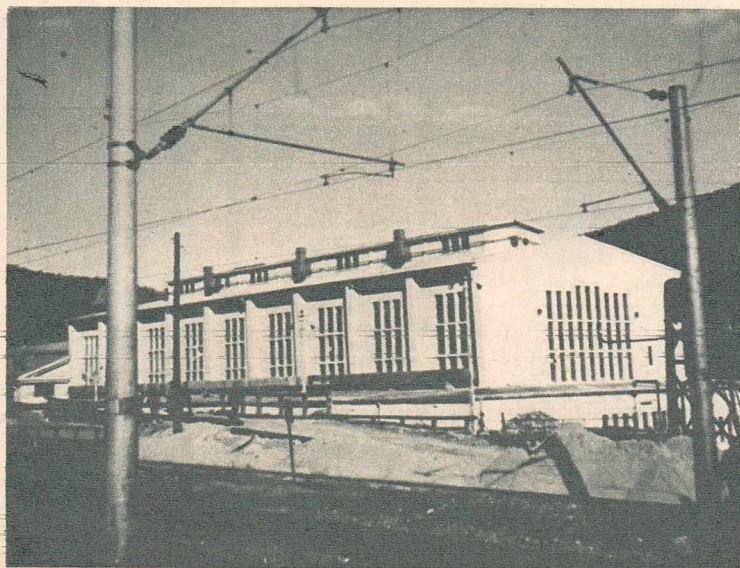

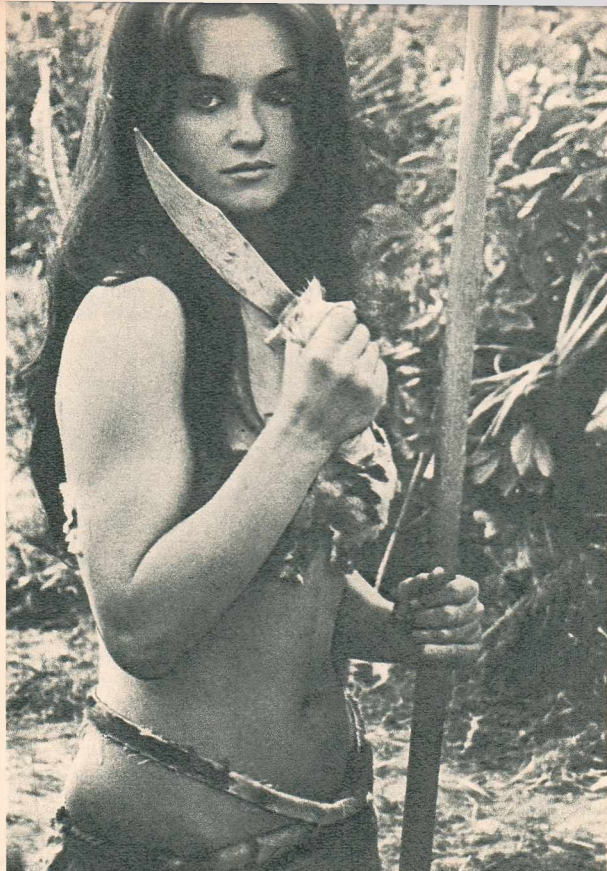
FABRICA DE HÎRTIE BUȘTENI

PRODUCE
ȘI LIVREAZĂ
PE BAZĂ DE REPARTIȚII
URMĂTOARELE:

- HÎRTIE DE SCRIS ȘI TIPĂRIT.
- HÎRTIE DE ZIAR.
- HÎRTIE DE AMBALAJ.
- HÎRTIE ELECTROTEHNICĂ.
- HÎRTIE CREPONATĂ.
- SACI DE HÎRTIE.
- CAIETE ȘCOLARE.
- FILTRE PENTRU TRACTOARE.

Produce ale Fabricii de hîrtie-Bușteni se exportă în Turcia, Olanda, Kuweit, Liban, Kenya etc.

ÎN JUNGLA DE LÎNGĂ... MADRID

Fammy Vanussi, actrița italiană cîștigătoare a nu mai puțin de 17 titluri la diverse concursuri de frumusețe, face acum film. Ea va fi «bătrînul șef de trib», eroul unor dramatice întîmplări în jungla Amazoanelor, care junglă se află, din cauză de economii, lîngă aeroportul din Madrid.

ULTIMUL RĂCNET ÎN MATERIE DE SPERIETORI

Invenția aparține fermierului britanic Roy Rothery din Walcot, care pretinde că sperietorea lui de ciori, mobilă și mecanizată, poate acoperi, cu un consum minim de benzină, suprafețe de teren apreciabile. Roy și-a oferit invenția aviației civile engleze, ca o soluție împotriva inconvenientelor pe care le provoacă păsările de pe aeroporturi. Cum pînă acum britanicii nu se arată prea entuziasmați de propunere, autorul invenției amenință că o va vinde americanilor.

varietăți

PUNCT ȘI DE LA CAPĂT

● În pitorescul cartier newyorkez Greenwich Village, sediul boemei artistice, există un magazin «Fortune Store», adică magazinul norocului, organizat de o societate pentru ajutarea foștilor deținuți. Aici, toți salariații au trecut pentru o anumită perioadă de timp prin închisorile statului. Pentru a-i da o notă de autenticitate, dar mai ales pentru a atrage clienții, vinzătorii poartă uniforme de pușcăriași cu numerele respective, iar pe ghișee se află anunțuri cam de acest tip: «Aici servește Mc Garry, care a stat pe după grații 20 de ani... Vizitați deci cu încredere Magazinul norocului».

● Pe o stradă pustie din New York, un răufăcător a smuls geanta din mîna unei femei. Victima s-a apărut ca o tigroaică, cu ghearele și mai ales cu dinții, astfel încît borfașul a lăsat în schimbul genții un deget în gura pîgubașei. Trofeul a fost dus la poliție, iar hoțul, un recidivist, a fost identificat pe baza amprentelor digitale.

● Funcționarele trezoreriei britanice cer cu insistență o măsură pe care ele o consideră indispensabilă — aducerea cîtorva pisici. În local și-au făcut apariția șoarecii, fapt care le obligă de mai multe ori pe zi să lase lucrul pentru a se sui pe scaune. Deocamdată administrația se opune, susținînd că micuțele feline nu sînt prevăzute în buget.

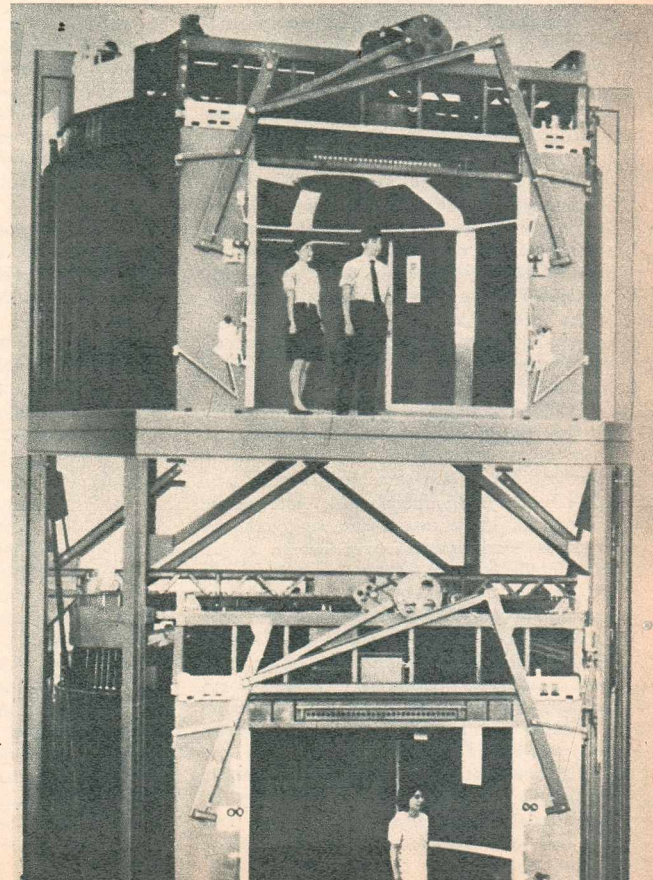

SERVIȚI O PIPĂ, MISS!

Cea mai mare manufactură britanică de tutun de pipă, «Ogden» din Liverpool, s-a lansat în acțiunea îndrăzneată de introducere a fumatului pipei și în lumea femeilor, adică a unui considerabil număr de eventuali clienți. Cu prilejul unei recepții la Festival Hall, doamnelor și domnișoarelor li s-au servit lulele, evident ceva mai delicate decît cele obișnuite, și au fost apoi invitate să-și exprime părerile asupra calităților mai multor sorturi de tutun.

NOUTĂȚI PENTRU „EXPO '70“

Cel mai mare ascensor din lume a fost realizat în Japonia și va fi pus pentru prima oară la dispoziția publicului la expoziția internațională ce va avea loc la Osaka, anul viitor. Liftul poate transporta simultan 260 de persoane în două cabine suprapuse, care opresc în același timp în dreptul a două etaje diferite.

NOU LA CEC:

● LIBRETUL DE ECONOMII PENTRU TURISM ● CARNETE DE CECURI

Libretul de economii a devenit îndejuns de familiar în țara noastră pentru a nu mai insista asupra utilității lui.

Vă vom informa deci, fără alte comentarii, despre caracteristicile libretului de economii pentru turism introdus la 1 noiembrie a.c., în baza unei recente Hotărâri a Consiliului de Miniștri. Tovarășul MATEI PIRCĂLĂ-BESCU, director adjunct în Centrala Casei de Economii și Consemnațiuni, a acordat revistei noastre interviul pe care îl consemnăm.

— Spuneți-ne, vă rugăm, ce avantaje specifice prezintă noul libret de economii introdus recent de C.E.C., care sînt caracteristicile sale?

— Libretul de economii pentru turism se înscrie pe linia preocupărilor instituției noastre de a oferi populației avantaje cât mai variate care să corespundă intereselor și preferințelor diverse ale acesteia. Economisirea în scopuri turistice constituie un obiectiv important pentru un număr din ce în ce mai mare de depunători.

Pentru sumele depuse pe noul libret, depunătorilor li s-a acordă dobînzii, și prin trageri la sorți, cîștiguri în excursii în străinătate organizate de O.N.T., ca și cîștiguri în bani pentru organizarea de excursii individuale în străinătate.

Cîștigătorii care efectuează excursii individuale în străinătate primesc, la cerere, o parte din valoarea cîștigului (lei 3 000) în valuta țării în care se deplasează.

Dar avantajele de care beneficiază cîștigătorii pe libretul de economii pentru turism nu se limitează numai la cele pe care le-am menționat mai sus. Cîștigătorul excursiei poate solicita ca împreună cu el să plece în excursie și o altă persoană, suportînd costul pentru cel de-al doilea loc. De asemenea, titularul libretului de economii ieșit cîștigător poate ceda excursia cîștigată soțului (soției) sau unuia dintre copiii săi minori, iar în cazul în care titularul libretului este minor, de excursie pot beneficia și părinții săi.

Precizez că titularul unuia sau mai multor librete cîștigătoare poate beneficia în decurs de un an calendaristic de o singură excursie în străinătate (organizată prin O.N.T. sau individuală). Este însă posibil ca în același an în care a efectuat o excursie în străinătate cîștigată prin C.E.C., același titular să obțină la tragerile la sorți și alte cîștiguri în excursii. În acest caz, excursiile respective pot fi efectuate de către soție (soț) sau copiii minori, precum și de părinți în cazul titularilor minori, cu condiția ca în anul calendaristic respectiv și cel care pleacă în excursie în locul titularului libretului cîștigător să nu mai fi efectuat o altă excursie obținută prin C.E.C.

Titularul libretului de economii pentru turism care a obținut în decurs de un an calendaristic mai multe excursii poate efectua însă (atît el cît și soția, soțul sau copiii minori, iar în cazul titularilor minori, pă-

rinții) și cea de-a doua excursie, dacă plecarea are loc în anul calendaristic următor celui în care a efectuat prima excursie, cu condiția ca excursia respectivă să aibă loc în cel mult un an socotit de la data cînd s-a efectuat tragera la sorți.

Dacă cea de-a doua excursie cîștigată nu poate fi efectuată intrucit plecarea în această excursie are loc în același an calendaristic în care a fost efectuată prima excursie, în anul calendaristic următor poate fi efectuată o altă excursie în locul celei cîștigate, în limita posibilităților existente.

În cazul în care excursia nu poate fi efectuată în condițiile de mai sus, costul acesteia se achită în numerar sau se depune pe un instrument de economisire, conform dorinței titularului libretului.

De asemenea, la cererea titularilor libretelor de economii cîștigătoare, cîștigurile în excursii se pot achita și în numerar.

— Am reținut că acordarea cîștigurilor se face prin trageri la sorți. Cum se efectuează tragerile la sorți ale noului libret și ce condiții trebuie îndeplinite pentru a participa la aceste trageri?

— Cîștigurile la depunerile pe libretele de economii pentru turism se stabilesc prin trageri la sorți. Ele au loc trimestrial.

La tragerile la sorți trimestriale participă libretele care au în tot cursul trimestrului pentru care se efectuează tragera la sorți un sold de minimum 3 000 de lei, provenit din depuneri anterioare trimestrului pentru care se efectuează tragera. Tragerile la sorți trimestriale au loc în cursul trimestrului următor celui pentru care se efectuează tragera.

În mod excepțional, la prima trageră la sorți a noului libret (pentru trimestrul IV a.c.) vor participa libretele care vor fi emise pînă la data de 22 noiembrie a.c., inclusiv.

Pentru a participa la această trageră, titularii de librete trebuie să depună pînă la data de 22.XI.a.c. suma de minimum 3 000 de lei, pe care trebuie să o păstreze pe libret pînă la 31.XII.a.c., inclusiv.

— Vă rugăm ca în continuare să vă referiți la modul în care se emite noul libret de economii.

— Libretele de economii pentru turism se emit de filialele și agențiile C.E.C., pe numele persoanelor care efectuează depunerile sau pe numele altor persoane.

Depunerea inițială și soldul minim pe un libret de economii pentru turism sînt de 100 lei.

Depunerile ulterioare și restituțiile se pot efectua la unitatea C.E.C. care a emis libretul, la celelalte unități C.E.C. proprii din aceeași localitate cu unitatea emitentă a libretului, precum și la filiala C.E.C. de care aparține unitatea care a emis libretul.

— Recenta Hotărâre a Consiliului de Miniștri la care ne-am referit la începutul interviului prevede și introducerea carnetelor de cecuri pentru plăți din conturile curente

ale populației. Ce înlesniri vor fi aduse populației de Casa de Economii și Consemnațiuni prin această formă?

— Carnetele de cecuri care urmează a fi puse în circulație la dispoziția titularilor de conturi curente personale vor facilita acestora efectuarea diferitelor plăți fără a fi utilizați banii în numerar. Dar pentru a înlesni celor interesați cunoașterea deplină a acestui sistem practic, avantajos și civilizât de plată, îngăduiți-mi să fiu mai explicit.

Carnetele de cecuri sînt eliberate la cerere de filialele C.E.C. la care sînt deschise conturile curente, numai titularilor

de conturi, în limita disponibilului ce depășește soldul minim de 100 de lei al contului curent personal. Un carnet de cecuri poate fi emis pentru valori de 2 000-10 000 lei și conține 20 de cecuri. Termenul de valabilitate a unui carnet de cecuri este de 6 luni de la data eliberării lui de către filialele C.E.C.

Avantajele de care beneficiază titularii conturilor curente personale prin folosirea carnetelor de cecuri sînt multiple. Iată-le:

Cecurile pot fi prezentate la plată la oricare unitate C.E.C. din țară, valoarea cecurilor achitîndu-se beneficiarilor în numerar sau prin creditare în conturile acestora. De asemenea, pot fi utilizate la efectuarea de plăți pentru procurarea de mărfuri la unele organizații comerciale de stat și cooperatiste, pentru prestări de servicii și pentru achitarea altor sume datorate organizațiilor socialiste, autorizate să primească pentru plată cecuri.

În afară de acestea, pentru disponibilul din carnetele de cecuri, Casa de Economii și Consemnațiuni acordă dobînzii pînă la utilizarea sumelor respective.

În ceea ce privește efectuarea plăților, este important de știut că cecurile pot fi folosite pentru procurarea de mărfuri sau prestarea de servicii și de alte persoane decît titularul contului curent personal, cecul fiind semnat însă de titular. De asemenea, cecul poate fi folosit la procurarea de mărfuri sau prestarea de servicii și în situația în care titularul nu cunoaște organizația socialistă și suma de plată, fiind necesar ca titularul carnetului de cecuri să semneze doar cecul, completarea lui, făcîndu-se la organizația socialistă de către prezentator.

Titularul carnetului de cecuri este obligat ca după expirarea termenului de valabilitate, înscris pe carnetul de cecuri sau după folosirea ultimului cec din carnet ori după utilizarea întregii sume limită înscrisă în carnet, să se prezinte la filiala C.E.C. care a eliberat carnetul de cecuri pentru lichidarea acestuia.

DE LA BANII DE SCOICĂ...

... LA LIBRETUL DE ECONOMII

Economia și păstrarea cu grijă a veniturilor proprii au constituit din timpuri străvechi trăsături umane bine conturate.

Dar ce economisau oamenii în acele vremuri străvechi?

Este știut faptul că în urmă cu milenii, cînd produsele destinate schimbului devin mărfuri, iar schimbul se transformă într-un fenomen regulat și imperios necesar, rolul de echivalent al bunurilor care se schimbau l-au îndeplinit diferite mărfuri.

Acest rol însă nu l-a îndeplinit pretutindeni și o perioadă îndelungată una și aceeași marfă.

De obicei mărfurile care aveau rîspîndirea cea mai largă în viața economică a societății respective serveau ca echivalent general.

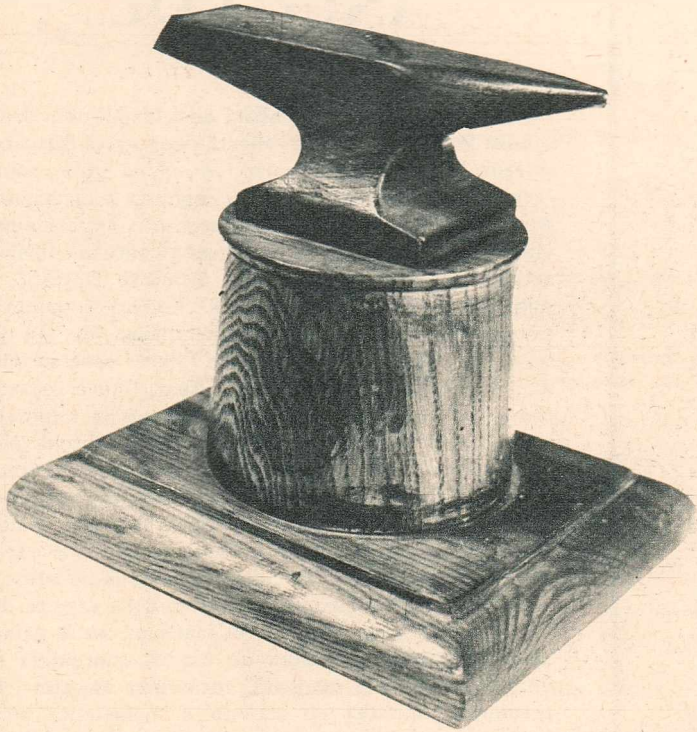
Astfel, sarea, orezul, ceaul, vitele (la romani «pecus» însemna vită, de unde a

derivat mai tîrziu cuvîntul «pecunia», care însemna bani; la fel, la vechii indieni, «rupa» însemna turmă. Astăzi rupia este moneda indiană), virfurile de lance și de săgeți, brățărilor și alte obiecte de podoabă (pe teritoriul țării noastre), melcii kauri (în Insulele Caroline), inelele de marmură (Noile Hebride), mărgelele de sticlă colorată (Africa), pieile de balenă (Alaska), dinții de animale (Noua Guinee), penele de păsări (Insulele Santa Cruz), perlele etc. s-au numărat printre cele dinții mărfuri care au îndeplinit rolul de echivalent general.

Aceștia au fost «banii», pe care însă de pe atunci oamenii au început să-i strîngă. Unde? Ascunzătoarea cea mai la îndemînă era pămîntul, în care se săpau gropi, — «tezaur» — și colibe pázite cu strășnicie.

Nu mai că într-un asemenea sistem pecu-

stil

niar, în care «banii» cer nutreț în fiecare zi, pot face febră aftoasă și dalac, iar gropile pot fi acoperite de un vulcan, nu se prea făcea economie.

În sfârșit, dezvoltarea ulterioară a forțelor de producție și adâncirea diviziunii sociale a muncii au determinat apariția unei cantități crescînde de mărfuri pentru schimb și a banilor adevărați, sub formă de monede, din felurite metale, obișnuite sau rare.

O dată cu banii de metal au apărut și primele economii organizate. Sînt cunoscute în Babilon așa-numita bancă «Egibi și Fiul», iar în Nippur «Casa Muraschu», care păstrau desigur și economii.

De asemenea, se știe că vechii greci își construiau încăperi speciale pentru păstrarea avuțiilor lor, numite «thesauras», iar în templul din Delfi se primeau pentru păstrare economiile localnicilor.

La romani este cunoscută un fel de casă de economii la care soldații trebuiau să depună jumătate din solda lor.

Tot în această perioadă apar și primele pușculițe din pămînt, cu diferite forme.

La romani apare prima pușculiță în formă de stup, la chinezi în formă de purcel, la indienii în formă de elefant, la egipteni în formă de șarpe încolăcit etc.

Asemenea pușculițe au fost folosite și pe teritoriul țării noastre, atît în antichitate cît și mai tîrziu.

Toate acestea dovedesc că lumii nu i-a trebuit mult ca să învețe să economisească, spiritul de economie apărînd aproape o dată cu omul.

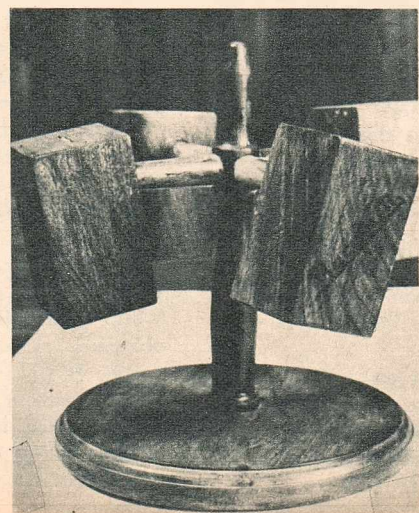
Dar numai în epoca modernă economisirea își definește rolul și utilitatea socială, iar deprinderea ei de un număr tot mai mare din membrii societății are ca rezultat organizarea primelor case de economii și apariția libretului de economii.

Primele instituții de acest gen apar în secolul al XVIII-lea și iau o mai mare dezvoltare în secolul următor.

În România, primul proiect de înființare a unei case de economii a fost prezentat în 1845 de Costache Bălcescu, fratele revoluționarului democrat Nicolae Bălcescu.

Propuneri pentru înființarea unei asemenea instituții au mai fost elaborate în țara noastră și de Mihail Kogălniceanu, Ion Ionescu de la Brad și alții. Ea a luat ființă sub domnia lui Al. I. Cuza, la 24.XI.1864, cu denumirea de Casa de Depuneri și Consemnațiuni.

P. NEDELICU

Era o zi limpede de toamnă cînd, întorși de la Aninoasa peste dealuri, am rămas tolăniți în iarba unei buze de ripă privind de sus Petroșanii plutind într-un abur ușor de lumină. Și atunci, am inventat jocul acela ciudat, plin de imaginație, de a personifica luna preferată a anului. Și i-am vorbit de o față zglobie, vapoasă, nebună-nebună, și deci plină de farmec, de o față bălană, cu ochi albaștri și în ei cu strălucirea unui cer cu miliarde de stele... M-a ascultat și mi-a spus: «Mai, luna iubirilor superficiale, a focului cu ardere rapidă, luna începuturilor, a experiențelor, deci luna făcătoare de amintiri...» A stat puțin pe gînduri și mi-a vorbit apoi zîmbind, dar păstrînd, poate fără voia lui, în voce o notă gravă, despre o femeie cu șolduri rotunde, cu mers legănat, voluptos, o femeie cu sîni plini, cu privire limpede și îndepărtată, cu o ușoară cută în jurul gurii care-i mărea farmecul matur, cu brațele încărcate de tot ce a adunat într-o viață, oferind cu zîmbetul unei lumini calde, pătimăse... L-am ascultat și i-am spus, pe atunci prietenului poet: Toamna. «Da, sau mai corect, luna septembrie». Și el mi-a mai spus niște lucruri foarte inteligente pe care nu le mai țin minte, dar care cred că aduceau, pentru om și viața lui, a bilanț, a rezultat pus dincolo de linia cînd faci adunarea, numai că toate acestea atunci el le-a spus frumos pentru că era poet. Și mi-am adus aminte de clipa de lumină și farmec, de clipa de bilanț, ascultînd-o pe această față sau această femeie, Dumnezeu știe, povestind.

Am intrat în casa ei cu o fantastică bună dispoziție, plin de amintirile primei noastre tinereți, convins că în fața unei cafele vom avea o seară plăcută vorbind despre noi și despre ceilalți. Pentru că ea era din echipa de băieți și fete care, în '48-'49, formam activul Comitetului U.T.C. al Sectorului II negru A București. O țineam minte pentru că ea ni se părea atunci mai dîră, mai hotărîtă decît toți, atîngînd aproape perfecțiunea în a vorbi cu dinții strînși, a lăsa cuvîntul să se strecoare anevoie și să cadă peste tine cu greutatea marilor adevăruri, era cea care reușise să meargă apăsător, aproape cazon, semn pe vremea aceea a acceptării liber consimțite a unei discipline de fier, și tot ea reușise să repudieze, în comparație cu celelalte fete, cu duritate orice urmă de feminitate, considerată atunci, în naivitatea noastră, ca o manifestare tipic mic burgheză. Și o admirau mai ales fetele, și o invidiau mai ales cele foarte tinere, și foarte tinere erau aproape toate, cu excepția ei, care pe atunci avea aproape 25 de ani. Am intrat în casă și pe șira spinării m-a trecut un fior rece, cu toate că ea zîmbea prietenos, aproape cald, aproape feminin. Avea fața ușor pergamentată, în privire o undă de desperată așteptare, iar în voce durtă și tășuri metalice. Vorbea exaltat, incoerent, sărea de la o idee la alta, de la un fapt la altul... «Îți aduci aminte, stăteam într-o mansardă, singura mobilă — o canapea medicală... Vai ce trist era!... Veniseși la sector plin de noroi, cu un ochi vinăț, vai ce caraghios erai! și ce tînăr! Atunci, mi-am cumpărat o noptieră, uite asta, credeam că-i stil, nu este. Te-au bătut lăptarii din Pantelimon, erai instructor pentru circa U.T.C. de acolo... Și tu ai plecat, parcă la o școală, nu mai țin minte, știu însă că ai plecat cînd mi-am cumpărat comoda aceasta. Nu, nu-i stil, m-am păcălit și cu ea... După aceea, oh, dar cite n-au mai fost după aceea...» (Și-și roti ochii mîngîind cu privirea tot conglomeratul de lucruri adunate în jurul ei.) «Știi, s-au făcut unele organizări atunci, eu am fost dată funcționară la o administrație financiară. Am primit și locuința asta. Vai ce bucoasă am fost... Trebuia să o aranjez puțin, nu? într-un fel sau altul trebuia să mă pregătesc, nu-i așa?... Am renunțat la canapea cu durere, dar ce să-i faci dragă, sînt în viață hotărîri pe care trebuie să le iei, oricît de duros ar fi pentru tine... Și-am cumpărat patul ăsta din talcioc, e stil, sau cel puțin așa mi s-a spus. Înțelegi și tu, pentru o față care așteaptă... înțelegi doar, e o chestiune fundamentală...» Și mîngîia cu mina coloanele negre, spiralate, ale patului, iar eu, privindu-l încă o dată, am înțeles de ce m-a luat cu frig cînd am intrat în această cameră. Monstrul ăsta era inovat, trîntit în mijlocul camerei, cu coloanele lui care sprijineau un acoperiș drapat în catifea neagră, cu draperiile din aceeași catifea adunate și strînse în jurul fiecărui stîlp al catafalcului, pentru că să-l ia naiba dacă era altceva decît un catafalc. M-am scuturat încă o dată de frig și, involuntar, am căutat cu ochii și sfeșnicul pentru luminări și l-am văzut, sau le-am văzut, pentru că erau două încărcate de arabescuri și cu cite trei luminări de spermanțet în fiecare. «Îți plac?». Am îngăimat ceva aprobativ. «Atunci le aprind și sting lumina, să vezi ce frumos...» «Nu, nu, te rog!». Strigătul a fost involuntar, speriat, și parcă acum simțeam în cameră și mirosul acela specific emanat de florile multe și de toate felurile aduse ca un ultim omagiu... «Păcat, ar fi fost frumos. Ce am mai făcut? Cu ce? Cu visurile, cu ideile noastre de atunci? A, dragă, s-au întîmplat atît de multe... Vezi, sfeșnicule care spui că-ți plac atît de mult le-am cumpărat mai tîrziu, mai înainte am cumpărat comoda pe care stau. Nu, nu e stil nici ea, nici vasul acela mic chinezesc nu-i original, cum l-am crezut... Cum? Ce spui? Cu proiectele? Care proiecte, dragă? că după ce-am luat vasul nu mai voiam altceva decît o sufragerie stil și am luat masa asta cu șase scaune... Nu, nu-l căuta pe al șaselea, n-a avut loc și l-am pus sus pe șifonier. Nu, nu-i stil, ca să vezi, dragă, și de data asta m-am păcălit. Pendula? A, ea este veche. Nu, nu merge, nu a mers nici cînd am cumpărat-o, cred că nu a mers niciodată, dar nu-i așa că-i draguță? Ți se pare mare, butucănoasă? Nu, greșești. Era ceva masculin în ea, ar face o notă foarte plăcută cu un bărbat voinic, cu mușchi puternici... Dar la urma urmei poate să nu fie nici chiar așa voinic, poate să fie și mai slăbuț, mai mărunțel, sigur, să nu aibă cocoasă, să-i lipsească un picior... dar chiar dacă are o cocoasă și-i lipsește un picior... Știi, eu m-am gîndit bine la lucrul acesta și am ajuns la concluzia că bărbații care au cocoasă sau nu au un picior, au stil, sînt mai hotărîți, sînt mai masculini... La urma urmei ce importanță are cum este... Dar ce-i cu tine, ți-e cald, de ce ai transpirat, de ce dai din picioare, te strîng pantofii? Scoate-i. Te rog, dragă, fă-mi plăcerea asta, scoate pantofii și pune papucii aceștia, sînt noi. Cînd i-am cumpărat? Acum patru, ba nu, cinci ani. Nu, nu i-a încălțat nimeni. Te rog pune-i în picioare. Te grăbești? De ce? Stai să fac măcar o cafea. Am un serviciu teribil. L-am cumpărat de la o fostă moșiereasă. Credeam că-i stil, dar nu e. Am luat și vase de bucătărie. Stai, de ce pleci... Mai am atîtea să-ți spun. Uite, cearșafuri de pat, de plapumă, fețe de pernă... Da, au și monogramă, da, o singură literă, cealaltă știi... Pijamale bărbătești sînt dragă, de ce te uiți așa. Multe? Am luat toate măsurile și culorile... Și fotoliile... Nu, nu sînt stil... Am luat și lucruri mai intime pentru el... Nu dragă, nu te speria, nu ți le arăt, sînt doar intime, se poate... Am și danțele, lingurițe, macrameuri... Nu fugi pe scară, fii atent cum cobori, la doi este o treaptă ruptă, să nu cazi, fii te rog atent. Mă auzi? Vreau să te rog ceva... Un halat de baie, din pachet, bărbătesc, este singurul lucru care mai lipsește, dar te rog, dragă, să fie...»

Și n-am mai auzit-o pentru că eram în stradă, în burnița ușoară de afară și îmi venea să mă dezbrac, să rămîn gol pușcă și să las ploaia să mă spele de o mizgă pe care o simțeam, lipicioasă, pe sub cămașă. Și mergeam pe stradă și-mi spuneam cu voce tare că-i absurd, și oamenii întorceau capul după mine și eu îmi spuneam că-i absurd, absurd, îngrozitor de absurd...

Maestrul necontestat al pantomimei, Marcel Marceau, a dat o serie de recitaluri la Théâtre de la Musique din Paris. Printr-o gestică mereu simplificată, care tinde spre o aprofundare și îmbogățire spirituală a interpretării, Marcel Marceau reușește să înmănuceze din ce în ce mai mult mimul cu arta dramatică.

Chichester Theatre din Londra aduce pe scenă în această stagiune drama lui Shakespeare «Antoni și Cleopatra». Este remarcabilă realizarea actorilor Margaret Leighton și John Clements (în fotografie), care — păstrind viziunea shakespeariană — dau o tentă contemporană de înaltă finețe interpretativă rolurilor mereu actuale ale celor doi îndrăgostiți.

La 4 decembrie va avea loc la Théâtre de France gala anuală organizată de UNICEF. Un mare spectacol de muzică clasică la care își vor da concursul Igor Markevitch, Lorin Maazel, Peter Ustinov, Mario del Monaco (în fotografie), Colette Boky, Miroslav Cangalovic ș.a.

Despre «Bufnița și pisicuța» a dramaturgului nord-american Bill Manhoff, un cronicar italian afirmă că e doar o tipică producție de export «made in U.S.A.», ceva între Pigmalion și comedia bufă. Totuși, în actuala stagiune milaneză piesa a fost reinscrisă pe afiș, căci doi interpreți îi dau consistență și umor: Walter Chiari și Alida Chelli (în fotografie).

de Teodor MAZILU

ȘTII CINE SÎNT EU?

— Știi cine sînt eu?

Pesemne ați auzit cu toții această frază. E o frază celebră, intrată în ahtologie. O formulă aproape magică. O asemenea frază o auzim cu toții de cîteva ori pe zi.

Cel care o rostește e totdeauna un individ plin de importanță. E atît de plin, încît această importanță i se revarsă parcă în jurul lui.

Tu îți vezi liniștit de treabă. El are impresia că în autobuz l-ai bruscat puțin. Atunci vezi că popîndăul de lingă tine crește, crește și se transformă într-un dulău. Și îți flutură deasupra capului fraza aceea magnifică, amenințătoare ca o sabie:

— Știi cine sînt eu?

Cu această frază e convins că te-a pus la pămînt, ca o lovitură de sabie bine calculată.

Tu, bineînțeles, nu știi. De unde să știi biografiile tuturor oamenilor care circulă în autobuz. Dai din umeri respectuos și ispășit.

Altă dată — în fața unei case de bilete — individul care duhnește de importanță de la o poștă, așa cum alții duhnesc a băutură, ți-o ia înainte, convins că el se bucură de o jurisprudență specială. Tu încerci un palid protest. El devine din nou măreț și te sfidează:

— Știi cine sînt eu?

Nu știi, de unde să știi.

E convins că el are un regim special, că lui totul i se poate permite. Cum de-a ajuns la concluzia asta, e greu de precizat. Dar categoria asta de indivizi importanți e destul de numeroasă, în fiecare zi cunoaștem cîte un asemenea exemplar.

Odată, tot în fața unei case de bilete, cam ăsta e locul unde își demonstrează ei superioritatea, s-au întîlnit față în față doi asemenea barosani.

— Știi cine sînt eu?

— Da... știu cine ești...

A rămas îngrozit. Parcă l-ar fi lovit careva drept în creștetul capului. Îngrozit de ideea că cineva «știe cine e el», a devenit modest și a plecat în grabă, ca un ciine plouat...

Așa că, nu vă mai intimidați. Dacă cineva vă întrebă plin de măreție:

— Știi cine sînt eu?

Răspundeți calm:

— Da. Știu cine ești...

Și în clipa asta persoana importantă se dezumflă ca un balon de săpun.

de Valeriu CRISTEA

Boris PILNIAK: ANUL GOL

Romanul — oglindă plimbată de-a lungul unui drum, spunea Stendhal: în ea se reflectă deopotrivă băltoacele și azurul răsturnat în noroi. În «Anul gol», roman revoluționar despre revoluție, oglinda e în țandări. Autorul strînge în pumn numai cioburi și fiecare dintre ele răsfrînge înnebunitor, în zeci și sute de imagini, aceeași realitate covârșitoare, dislocată fantastic, în plină mișcare de restructurare. Replică promptă la evenimente (data consemnată pe ultima filă: 25 dec. st. vechi, 1920), cartea lui Boris Pilniak pare scrisă în șa, într-un tempo de cavalcadă. Textul nu e redactat, ci aruncat pe hîrtie, pana aleargă spasmodic, impetuos: revoluția trebuie prinsă din urmă, trăită intens, integral. Liniștea epică, seninătatea olimpiacă, continuitatea, au dispărut: episoadele nu mai sînt ample ca actele unei piese de teatru, ci scurte și rapide ca niște secvențe cinematografice, personajele nu mai reprezintă legături statornice, cultivate cu grijă de autor, ci cunoștințe întîmplătoare, de moment, de care te desparți imediat și pe care în cel mai bun caz le reîntînești în treacăt. Unitatea de loc își contemplă aici dezastrul: scena e turnantă, rotindu-se amețitor. De asemenea, unitatea de acțiune e inexistentă într-o lume în care cei mai mulți trăiesc după cum îi taie capul și doar bolșevicii încearcă să organizeze viața nouă. Doar unitatea de timp e respectată cu sfințenie, căci timpul e al Revoluției. Mișcarea acestei proze, în care onomatopeele vijeliei abundă, e în vîrtej, și toate repetițiile stilistice, revenirile de locuri sau reapariția unor personaje converg spre sentimentul unui roman ciclon, ridicînd o pulbere de episoade, măturînd suprafețele, vînturînd ca pleava sufletele oamenilor. Niciodată o operă aparținînd genului proteic nu și-a meritat mai mult numele. Și niciodată un autor n-a semănat mai bine cu Proteu. Alunecos, derutant, Boris Pilniak rămîne de nedefinit în mijlocul talentelor sale diverse și nu o dată contradictorii. Textul este cînd un scenariu sec, pur indicativ, cînd o descripție șiroid de culori. Reprezentările de o mare intensitate a concretului alternează cu ample pasaje poetice și acestea din urmă cu un fel de poem telegrafic, specific autorului: «Rusia. Revoluția. Țipă bufnițele; Țipatul lor de bucurie are o rezonanță lugubră pentru om. Amurg. Toamnă». Crîmpeie de proză obiectivă se învecinează cu intervenția direct în text, pateticul cu ironia, notația crudă, de brutală sinceritate naturalistă, cu evocarea suavă. De la apusul maiestuos al soarelui de stepă și de la zăpada curată pînă la vagoanele «pline de oameni» și la oamenii «plini de păduchi» — totul este înregistrat fără crîspare, fără reticențe, cu un fel de seninătate deznădăjduită. Căci «Anul gol» marchează în mai mare măsură — după cum arată Al. Sever, prefațatorul ediției românești — sfîrșitul unei lumi, al unei societăți, al unor clase, decît apariția noilor structuri. Și totuși prin caleidoscopul apocaliptic al cărții se pot vedea primele, timidele germinații ale noului. Apropiindu-se de noi pentru o clipă — pasiunea naturii ne amintește de Sadoveanu, sacadarea și ritmul narațiunii, de Zaharia Stancu — Boris Pilniak se îndepărtează iarăși, retrăgîndu-se enigmatic în originalitatea sa impenetrabilă.

Temele cărții, structurată în tripticuri, alcătuiesc ele însele un triptic: revoluția e una dintre ele, predominantă. Celelalte două sînt natura și trecutul. Acest cîntăreț al timpului său este și un mare evocator al anotimpurilor, al muncilor legate de ele. În tînrul scriitor dormitează un Hesiod încărînt de vreme. De asemenea, clocotul revoluției răscolește și aduce la suprafață sedimentul unei Rusii străvechi, folclorice: obiceiuri, rituri, credințe defilează prin fața ochilor noștri. Privirea lui Boris Pilniak cuprinde tot, orizont și falie, prezent și trecut.

Prin poezia frustă a naturii și a instinctelor, acest scriitor atît de modern în tehnica sa este un primitiv, un, păstrînd proporțiile, Homer al unui alt început de lume.

de Emanuel VALERIU

VARIANTĂ INACCEPTABILĂ

Lumea întreagă se specializează, profesiunile și ramurile științei se diversifică tot mai net, apar unele noi, o dată cu acest fenomen, dar în același timp întrepătrunderea dintre ele se face mai des simțită, mai necesară. E ca și cum ai avea în față o scară din trepte unice, unite prin însăși nevăzuta direcție ascendentă pe care — dacă nu practic — cel puțin mental trebuie s-o parcurgi pentru a înainta, realmente, spre înălțimi. Nu voi înșirui aici nici măcar câteva exemple, ci mă voi mulțumi să constat că nici sportul, atât de complex în tehnica și specificul propriu fiecărei ramuri a sa, nu constituie o excepție. Fenomen social bine cunoscut, el și are o suprafață strict delimitată de acțiune, fiind prin urmare specializat pînă la amănunt (categoriile de greutate la box, lupte, haltere, arme de tir și arme albe, unelte de vislit și stiluri de înot, probe de velodrom și de șosea, la ciclism, diverse clase și tipuri, la disciplinele cu motor, particularități pînă și la gimnastică sau hipism) sportul suferă (de cele mai multe ori în beneficiu) interferențe cu alte domenii omenești de manifestare, din care nu lipsesc nici cele concrete, nici cele abstracte.

Pentru azi îmi reține atenția doar una: statistica. O cale ușoară, elementară, un subiect gras de exploatare, va zice cititorul grăbit și avizat, suspectîndu-l bineînțeles pe cronicar de superficialitate care nu-i este străină, într-adevăr, adeseori. Dar nu de această dată, pentru că nu voi invoca știința ordonării cifrelor în raporturi și proporții pentru a vă dovedi cine știe ce competență ori cine știe ce adevăr uzat prin... uzanță. Nu voi cita nici o performanță athletică și nici un argument statistic, nu voi compara ceva cu altceva. Mă voi referi, spre a n-o mai lungi, la fotbal. Dar nu cu apeluri la rezultate trecute, la indicatori de vîrstă sau frecvențe de șuturi pe poartă, la eficacități irosite ori realizate. Nu mă voi sprijini pe statistică deci, ca pe un argument practic, ci voi încerca s-o combat în ceea ce are ea mai frumos și util, în logica ei. Îndrăzneală sau risc? Inconștientă sau neîncredere? Lipsă de informație ori numai calambur? Judecați-mă dumneavoastră.

Draga noastră statistică arată, întocmai cum o face atunci cînd se referă la demografie sau nivel de trai, la bunuri materiale și chiar imateriale, că mîine, în meciul de fotbal cu Grecia, echipei noastre îi va fi suficient un meci nul!

Să-mi fie îngăduit un protest vehement. Să-mi fie iertată nesocotirea (deliberată) a calculelor, respingerea judecății de oțel și gheață a bune și dragei noastre statistici. Am citit, și știm pe dinafară, că în grupa cea mai agitată a preliminariilor C.M. de fotbal, cea care se va încheia (sper) mîine la București cu calificarea formației noastre reprezentative, căreia îi este necesar un singur punct — obținut prin orice rezultat de egalitate — spre a păstra un avans decisiv asupra Greciei și a ajunge, în primăvară, la Mexic. Știu că acel unic punct, reprezentînd doar 50% din volumul total a ceea ce se cheamă victorie, este calculat ca și realizat, într-o proporție tot de 50%, de avantajul propriului teren și că, punînd în prezență cifrele respective, se poate conchide că ai noștri au de jucat și de obținut doar 25 de procente pentru a-și realiza șansa, în timp ce adversarii lor vor trebui să se zbată pentru restul de 75 de procente. E clar? Vai, cît de tristă mi se pare — de data asta — numita evidență a cifrelor, cît de inumanizată devine buna, draga și înțeleaptă noastră statistică, atît de viguroasă și invulnerabilă ori de cite ori este adusă în scenă!

De ce atîtea îndoieli opuse atîtor argumente? Pentru că, dacă ar fi să acceptăm mîine statistica, ar trebui să trimitem în teren doar cele 11 tricouri tricolore, fără titularii lor, așteptînd ca ele singure să realizeze acel sfert de procente necesar calificării. Arbitrul ar urma să consemneze, în modul cel mai formal cu putință, raportul dat de calculul prealabil, iar grecii să se mulțumească cu destinul ce le-a fost predestinat de știința cu putere de oțel și temperatură de gheață a scumpei noastre statistici.

Dar știu că nu va fi așa, că faptele încă nedeclanșate la această oră închid în ele puteri ce scapă însăși capacității de prevedere a statisticii!

Știu asta tot atît de bine pe cît știu că unu și cu unu fac doi, și totuși resping de data aceasta statistica, pentru că ea îmi apare mecanică, de o răceală respingînd viața, insensibilă la mediul pe care-l tratează, incapabilă să cuprindă scînteia ce ar putea dezlănțui incendiul mistuitor.

Fotbalul se joacă timp de 90 de minute și fiecare dintre cele 90 de particule ce-l compun poate fi decisivă, de la cea dintîi, pînă la cea din urmă. Golul fatal poate veni și-n ultima secundă, stricînd balanța echilibrată a logicii printr-un simplu artificiu al hazardului, ce nu se împacă cu rigurozitatea statistică. Fotbalul este un joc și de aceea el reprezintă, chiar și pentru austeră lume a cifrelor, un dans al incertitudinii.

Ce-i oare mai propriu jocului decît instabilitatea? Poate fi pusă în fața talerului pe care scrie victorie și Mexic, statistica? Eu unul nu cred, și de aceea îi rog de aci, din colțul meu de plumb, topit la întreaga căldură a cititorilor mei, pentru a deveni tipar, pe toți cei 11 români care vor juca mîine să uite sau să ignoreze total statistica, buna și draga noastră învățătoare, atoașteștiutoare. Le-o voi prezenta, pentru scuze, după cele 90 de minute ale meciului cu grecii și-i voi lăsa să împletească, împreună, frînghia logică de posibilități și probabilități pe care vor pendula, la anul, din Europa pînă în Mexic. E cineva contra?

de Ilie ZAHARIA

PREMIUL NOBEL PENTRU ECONOMIE

Cuprins de remușcări, bătrînul Alfred Nobel, inventatorul dinamitei, n-a aruncat în aer aveirea obținută de pe urma fabricării acestui mijloc de distrugere, ci a sortit-o premierii anuale a acelora care și-au cîștigat merite deosebite în lupta pentru pace, în descoperiri fundamentale în medicină, fizică și chimie și aceleora care prin scrierile lor au îmbogățit patrimoniul culturii universale. Marele om de afaceri nu s-a gîndit să răsplătească și pe cei care fac să progreseze știința economică. Pe vremea lui — în secolul trecut — numai socialiștii marxiști trăgeau concluzii practice din teoria economică. Conducerea, la nivel macro și microeconomic, era o artă, nu o știință.

Începînd cu anul acesta, academia suedeză, care execută testamentul lui Nobel, a hotărît să decerneze premii și pentru economie. E o recunoaștere a însemnătății științei economice, însemnătate nu mai mică decît a celorlalte științe ale naturii pentru întreaga dezvoltare socială.

Cine și pentru ce realizări au fost laureați în acest an cu Premiul Nobel pentru economie?

Ragnar Frisch, norvegian, și Jan Tinbergen, olandez, sînt doi dintre marii economiști ai vremii noastre care au promovat aplicarea metodelor de analiză matematică și statistică în economie. Prin aceasta, prin cuantificarea unor fenomene și procese economice, a devenit posibil un mare progres nu numai în cunoașterea, ci și în luarea unor decizii concrete, judicioase, științifice, atît la nivel de întreprindere cît și la nivelul economiei naționale. Ragnar Frisch, profesor la Universitatea din Oslo, conducătorul revistei *Econometrica* timp de 22 de ani, este chiar creatorul termenului de *econometrie*, care și-a cîștigat drept de cetate în știința economică modernă. În ce privește conținutul acestei discipline, nici adepții ei n-au căzut de acord asupra unei definiții riguroase. O butadă spune că este «știința constituită din toate articolele apărute în *Econometrica*». În orice caz, Ragnar Frisch o considera încă în 1950 ca un instrument cu ajutorul căruia pot fi stabilite diferite procedee de politică economică într-o țară dată și la un moment dat.

Jan Tinbergen, profesor de planificare la Universitatea din Rotterdam, statistician, economist, președintele Comitetului de planificare a dezvoltării de pe lângă Organizația Națiunilor Unite, consultant al Băncii Internaționale de Reconstrucție și Dezvoltare, al multor guverne (Indonezia, Pakistan, Turcia, Egipt, Venezuela etc.), a devenit o autoritate în lumea economiștilor în special după 1950, cînd a apărut cartea sa *Econometria*. Ultima lui lucrare, *Planificarea, marchează predilecția și preocuparea sa deosebită pentru «lumea a treia»*, pentru țările slab dezvoltate.

Costin Murgescu făcea în *Viața economică* observația că ambii laureați ai Premiului Nobel pentru economie au o formație de bază străină acestei discipline. Ragnar Frisch este doctor în filozofie, iar Jan Tinbergen, doctor în fizică. Aș mai adăuga că două din cele trei «Nobel» din acest an pentru medicină au fost atribuite unor fizicieni care s-au «profilat» ulterior spre genetică moleculară, în domeniul căreia și-au obținut laurii. Cred că puntea de legătură a acestor discipline a fost tot *matematica*. Pînă la urmă poate că membrii Academiei regale de științe a Suediei mai constituie un Premiul Nobel...

P.S. Pentru cititorii Flacării care se interesează de viața personală a celebriților, pot adăuga un amănunt pitoresc: Jan Tinbergen are pasiunea de a conduce tramvaie. Aproape toți germanii din Haga îl cunosc. N-are automobil, dar pedalează bine pe bicicletă. Ragnar Frisch are alt «hobby»: albinăritul. În acest domeniu a și făcut descoperiri importante de statistică genetică.

de H. DONA

Considerăm drept un semn de prețuire din partea cititorilor faptul că unii dintre aceștia ne trimit, pentru a ne exprima părerea, fel de fel de studii și eseuri. Această încredere ne măgulește și ne onorează, deși sîntem conștienți de faptul că nu posedăm totdeauna competența necesară pentru a răspunde așa cum se cuvine așteptărilor stimabilor noștri corespondenți.

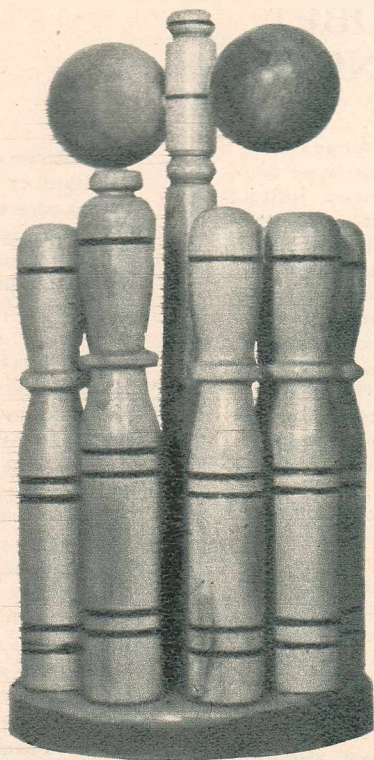
Cititorul V. Moșneag din Bacău ne trimite, astfel, vreo 12 pagini de considerații etico-estetice, a căror finalitate — trebuie s-o recunoaștem — nu ne este suficient de clară. Printre alte sentințe am întîlnit și una față de care nu putem să nu ridicăm obiecții. Scrie tov. V. Moșneag, buzinându-se — spune dumneasa — pe învățămintele istoriei, că «dacă un artist poate produce liber și neîngrădit de nimic, nesupus vreunei opreliști sau vreunei influențe, atunci el va crea opere nemuritoare». Din păcate, lucrurile nu sînt chiar atît de simple și nici rețeta «operelor nemuritoare» nu e chiar atît de la îndemînă. După cît se pare, pe lângă libertate absolută, creatorul mai are nevoie și de talent. Altfel, operele nemuritoare riscă să se cam lase așteptate. Ni se pare că pe undeva corespondentul nostru face confuzie între libertatea creatoare a artistului, fidel sieși și artei sale, libertate într-adevăr indispensabilă, și absența oricărei influențe sau a oricărei comenzi sociale. Formula artistului care cîntă liber ca păsările cerului, lansată de Goethe într-o baladă celebră, a căpătat răspindire abia o dată cu romantismul. Secole și milenii artiștii nu s-au considerat decît executații ai unei comenzi sociale (chiar în înțelesul cel mai direct și mai concret al acestui termen). Marile genii ale Renașterii (ca să nu luăm exemple mai vechi), un Leonardo, un Michelangelo, un Rafael, un Tiziano și, după ei, un Rembrandt sau un Rubens, n-au pictat pe baza unei inspirații «libere», ci numai pe bază de comenzi precise (comenzi care uneori înglobau și tematica, și dimensiunile tabloului, și dispoziția personajelor, și multe, multe alte detalii). Ceea ce n-a împiedicat operele lor să fie cu adevărat nemuritoare. Dar oare Bach sau Mozart au compus vreo lucrare care să nu fi fost «comandată»? Exemplele s-ar putea, desigur, înmulți și extinde asupra tuturor artelor. Aceasta ca să nu mai vorbim de formele indirecte și subtile, prin care artiștii, toți artiștii veritabili, răspund cerințelor profunde ale societății în mijlocul căreia trăiesc și pentru care creează.

Cred că ne-am situa în aceeași ordine de idei, răspunzînd cititorului Liviu Stamate din București — care ne chestionează asupra tendințelor principale în tematica muzicii ușoare occidentale — că fenomenul care atrage în primul rînd atenția observatorilor este *politizarea* tot mai accentuată a acestei tematici. Ați aflat, probabil, de recentul recital dat în Anglia de cîntărețul american Bob Dylan, la care au luat parte peste 150 000 tineri entuziaști. Ce a adus gloria lui Dylan, ce a făcut din el «idolul» nr. 1 al cîntecului american? În cîntecele lui nu e vorba de suspine sub clar de lună și de turturele care ciripesc cioc în cioc, ci de Vietnam, de discriminarea rasială, de lupta tineretului, de mizeria cartierelor sărace. Accentele politice, sociale, sînt tot mai pregnante și în cîntecele Joanei Baez, ale componentilor formației Rolling Stones, ale lui Hugues Aufray și ale multor, multor alora. Cum spunea chiar Johnny Hallyday, după evenimentele din mai 1968 din Franța (marea mișcare protestatară a studenților și muncitorilor), «nu se mai poate cînta ca înainte». În cîntece sînt tot mai prezente și evenimentele politice propriu-zise, și problemele vitale ale oamenilor contemporani (și în special ale tinerilor). Nu discutăm aici justetea pozițiilor și soluțiilor promovate; esențială este această participare frenetică la contemporaneitate, această ancorare pasionată în politic. Că mai adăugăm că încercăm adesea o părere de rău în fața caracterului derizoriu, vetust în fond, al multora dintre cîntecele lansate de interpreții noștri, cîntece care, cum spunea Yves Montand (alt cîntăreț politic!), nu știu decît să decline «cuore, amore, fiore»? Dar pe dumneavoastră nu vă interesează, bineînțeles, părerile noastre personale...

Cititoarea Silvia Huluna din Rădăuți, care ar vrea să vadă reapărînd în paginile noastre de film fișele filmografice, ca și multor altor cititori care și-au exprimat dorințe asemănătoare le răspundem că — așa cum se și vede din acest număr — publicăm, cu continuare, un scurt dicționar biografic despre personalitățile cinematografice. Dar despre aceasta, mai pe larg, în paginile respective.

Tuturor celor care s-au interesat de Almanahul Flacăra pe 1970 le comunicăm că nu mai au mult de așteptat. Foarte curînd vom publica toate amănuntele necesare.

DE CINCI ORI FRUNTAS

Nouăsprezece ani de existență a împlinit
cooperativa de producție **UNIREA INVALIDIZILOR**
din Satu Mare.

Dar cine și cum ar mai putea face vreo comparație
între ce era această unitate economică în 1950
și ce este ea astăzi?

Poate să chemăm câteva cifre în ajutor!
Cînd se constituia, în 1950, cooperativa număra 50 de membri.
Azi are 444.

Fondul subscris în 1950: lei 6 000...
Fondul social în 1969 este de 400 000 de lei.
În trei zile ale anului în curs se realizează
întreaga producție a anului 1950,
iar beneficiul anului trecut s-a ridicat
la peste trei milioane șapte sute mii lei.

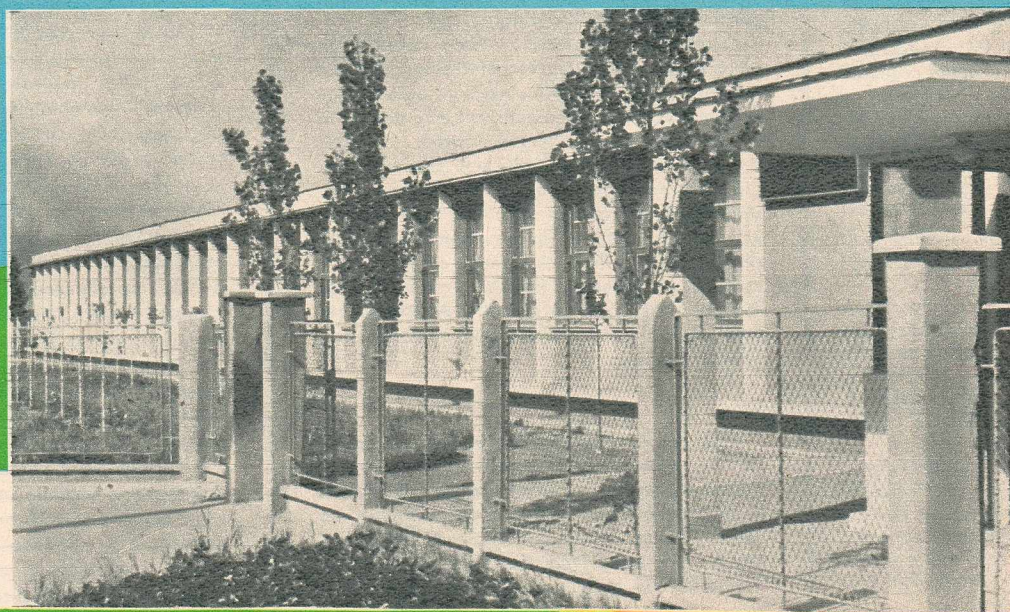
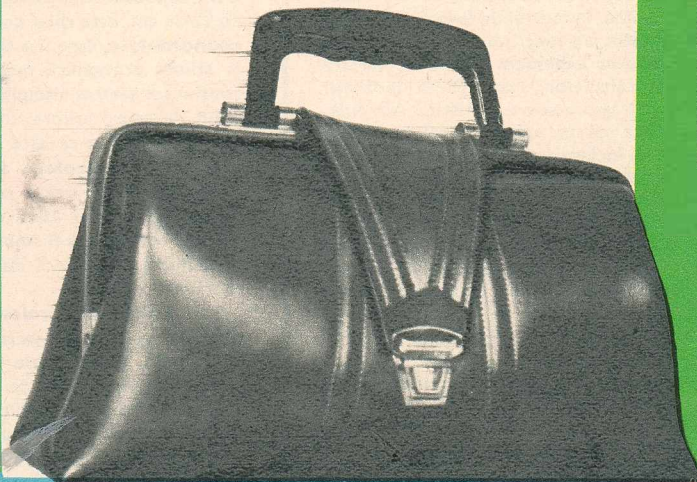
De la două ramuri de activitate (pantofărie-lenjerie) în 1950,
munca cooperativelor se desfășoară acum în 20 de activități,
iar producția de mică serie cuprinde circa 150 de sortimente.

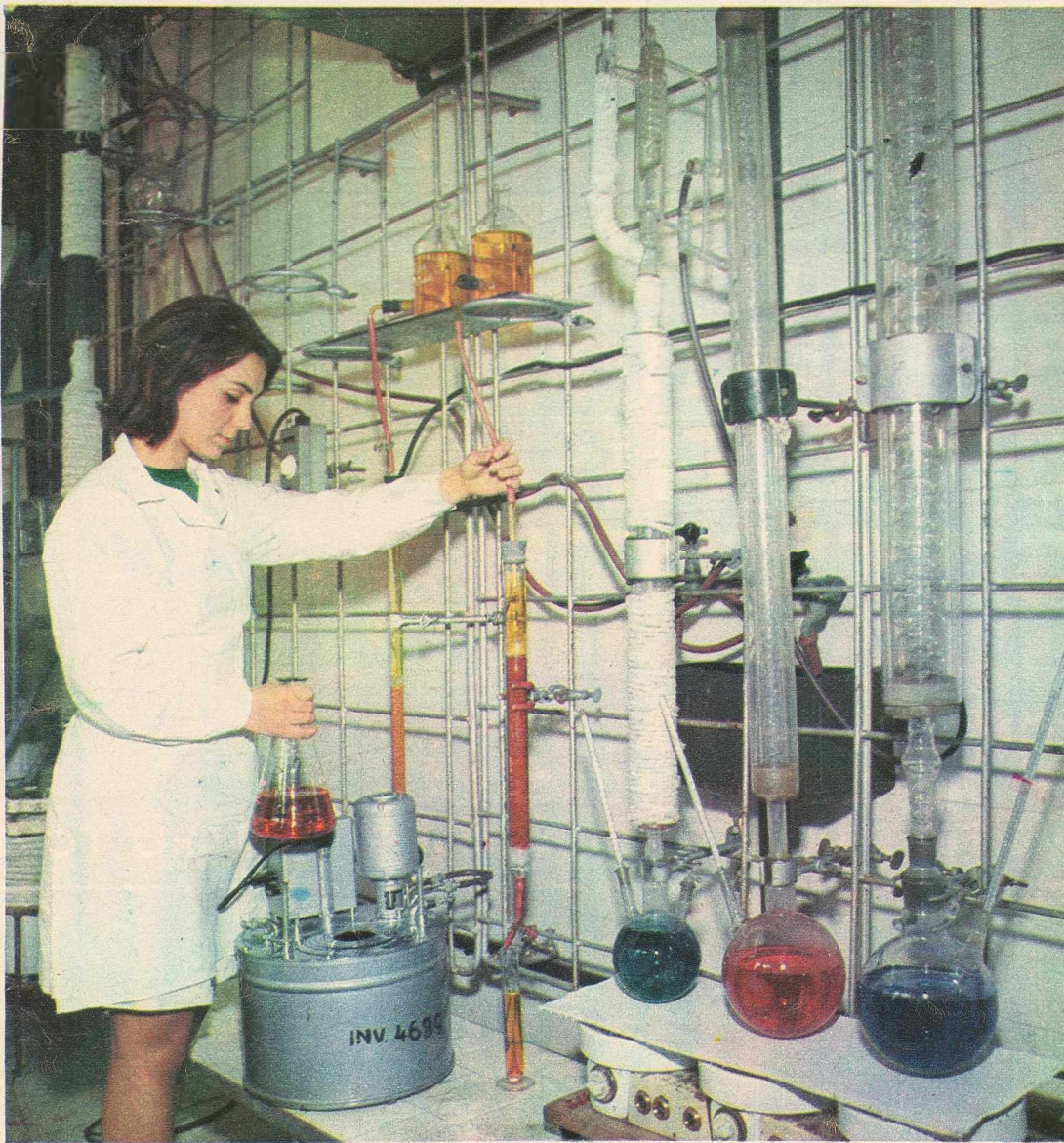
Poate că nu este lipsit de semnificație
nici faptul că unele produse ale modestei întreprinderi sătmărene
(jocuri de popice, abace, jucării etc.) se exportă
în Anglia, Austria, Islanda, Norvegia, Olanda,
Danemarca, Suedia, S.U.A.

Nu este de mirare, după toate astea, că din 1961
și pînă în prezent cooperativa «Unirea invalidilor»
din Satu Mare a fost declarată o dată fruntașă pe țară (1964)
și de patru ori fruntașă pe uniune.

**COOP.
UNIREA
»INVALIDI=
ZILOR«
SATU·MARE**

Str. Depozitelor 19

Fabrica de produse chimice REACTIVUL este cotoată ca unul dintre principalele obiective ale industriei chimice românești, fiind unica întreprindere din țară profilată pe producerea de reactivi organici și anorganici, solvenți, indicatori.

Cînd am vrut să cunoșc produsele realizate aici, am răsfoit cele 13 pagini ale nomenclatorului acestora. În dreptul ultimului — tiosulfatul de sodiu — am citit cifra 523. Evident, este dificil, dacă nu imposibil, să faci cunoscuți, în acest cadru, 523 de produși chimici. Citînd alcoolul etilic și metilic, cloroformul, tetraclorura de carbon, acetona, am enumerat doar o parte din grupa solvenților organici — produse destinate dizolvării diverselor substanțe care urmează a se obține în laboratoarele de cercetări industriale.

— Știți ce legătură este între REACTIVUL-București și... Congo?

Fireșc ar fi fost ca eu să fi pus prima întrebare. Iată însă că, de astă dată, directorul fabricii, farmacistul Ladislau Lakatos, este cel care îmi oferă posibilitatea unui răspuns.

— Probabil că produsele dv. sînt exportate în această țară.

— Nu numai atît. «Roșul de Congo» este denumit produsul care, alături de aluminonă sau silicagel cu indicator, reprezintă indicatorul de culoare al diferitelor reacții chimice.

Diversitatea domeniilor de utilizare a sortimentelor fabricii REACTIVUL cuprinde și ramura farmaceutică. Sărurile colorate sau cele albe, cum ar fi cele de cobalt, mangan, zinc, calciu, crom, sodiu, bismut, sînt destinate industriei farmaceutice pentru prepararea diverselor medicamente. Dacă amintim că tot la REACTIVUL se obțin și solvenții pentru spectroscopie și cromatografie, reactivi analitici speciali (reactivul Nessler, de exemplu, este utilizat în deter-

între reacție și efect

minarea sărurilor de amoniu sau alcool metilic absolut), soluții titrate de acid acetic, clorhidric, azotic, oxalic, bicromat de potasiu, clorură de sodiu, iod și fitofixurile — utilizate în determinări volumetrice — putem afirma că puține la număr sînt sectoarele industriale din țară care să nu solicite produsele acestei fabrici.

— Convinși fiind că emblema fabricii bucureștene e cunoscută și pe piața externă, ce putem înregistra la capitolul export?

La întrebare, răspunde inginerul șef al fabricii, Ion Perianu:

— Aproape un sfert din întreaga producție trece granițele a peste 10 țări. Peste puțin timp vom exporta și cîteva din produsele pe care în prezent le importăm. Și pentru că tot am abordat capitolul proiecte, aș vrea să fac cunoscut că se află în fază incipientă asimilarea unor produse ca: cupferonă, fosfat monopotasic, hidroxid de sodiu reactiv. Paralel cu aceasta, dorim să îmbunătățim continuu parametrii calitativi ai tuturor produselor noastre, pentru a deveni competitive pe piața externă.

Printre ultimele realizări ale colectivului se înregistrează elaborarea unei metode originale de obținere a sulfidului de sodiu stabilizat. Prin folosirea unui stabilizator (metolul) și modificarea procesului tehnologic, în sensul eliminării unor operații suplimentare, s-a reușit să se obțină un produs calitativ superior. Reducîndu-se în același timp consumul de materii prime și manopera, s-a realizat o economie post-calculată de aproape 55 000 lei.

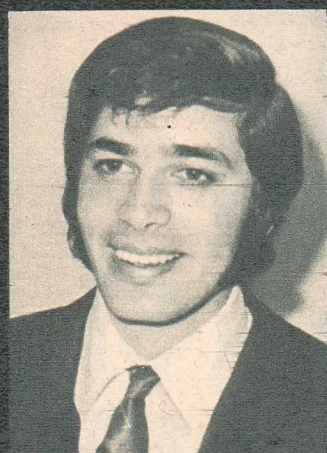
Alăturîndu-se celorlalte, sulfidul de sodiu stabilizat vine să completeze «cartea de vizită» a produselor fabricii REACTIVUL.

Text: Emil CIULEI
Foto: S. STEINER

PRIVIȚI! GHICIȚI! CÎȘTIGAȚI!

CONCURS – SERIAL
ORGANIZAT DE „FLACĂRA“
UN TEST DE PERSPICACITATE PENTRU TOȚI

Cine sînt?

Pentru fiecare fotografie,
un răspuns exact.

5 răspunsuri exacte,
un cîștigător.

Concursul-serial
este deschis
pînă la 20 noiembrie 1969.

În numărul de față
au fost înlocuite
acele fotografii
care au primit
răspunsuri exacte.

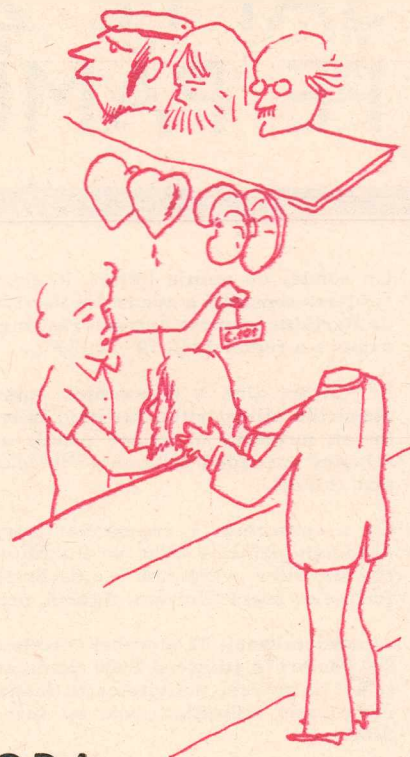
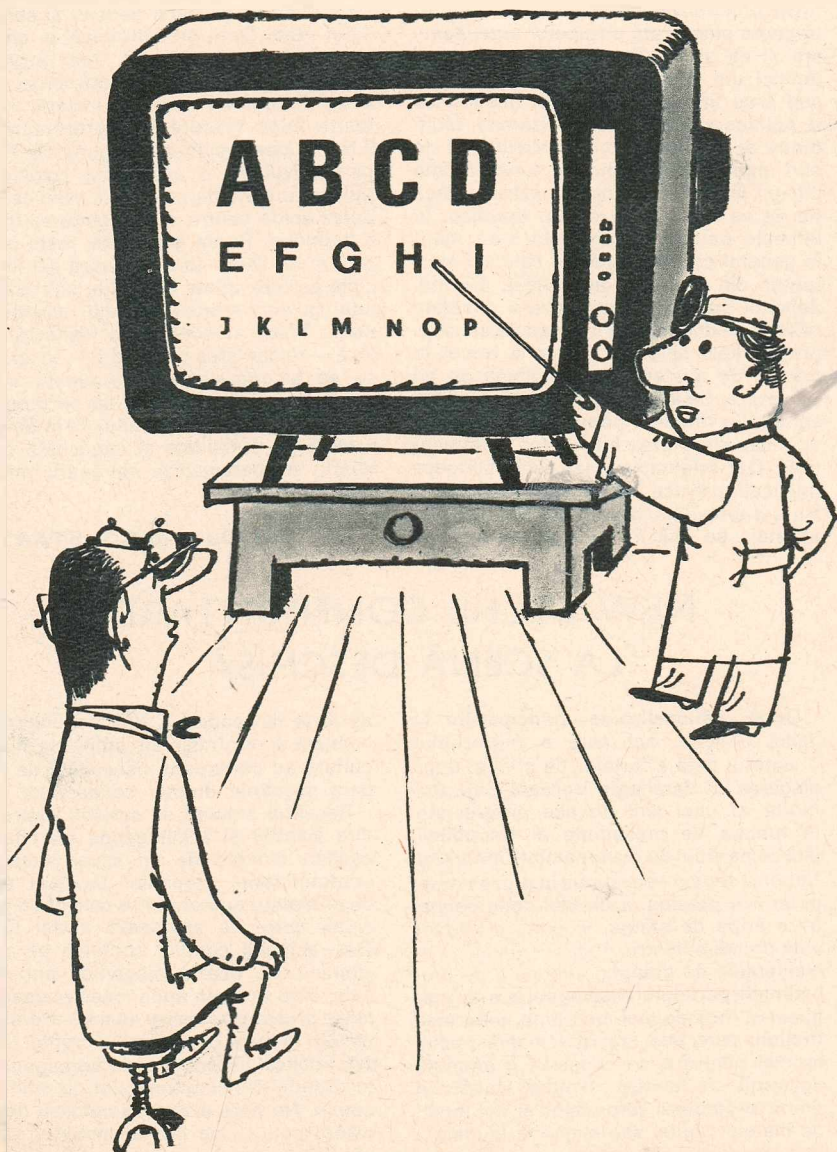

Semnul de întrebare
va dispărea o dată cu
dezlegarea «misterului».

UMOR de Eugen TARU

— Cită noutate, maestre! Așa ceva nu s-a mai făcut dinainte de război!

GARDEROBA

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											

ORIZONTAL: 1) Veste... pe de-desubt — Îmbrăcat în alb și poartă mască. 2) Vechi amator de fire textile de aur — Costum de laborator (pl.). 3) Cută! — Costum de bal — Ceva de epocă! 4) Haină — Schimbare... la mină. 5) Își schimbă mereu blana — O pereche (pentru femei) — «Adam» la Roma. 6) Umblă în piele fină — Materia primă pentru pantofi de ocazie. 7) Evoluează în costum foarte sumar (pl.) — Ba pe dos! 8) Haină de iarnă (pl.) — Micșorează confecțiile. 9) Rămasă de la părinți — Mille-points, sare și piper (pl.). 10) Croiți în frunza de viță — Țese pînză. 11) Ieșită din... fire — Îmbrăcată în piele... 12) ...și o carte neîmbrăcată — Se poartă cu manșete noi — Material pentru poșete, cordoane... 2) ...și paltoane — Un ceas bun (pl.). 3) Materie primă pentru nasturi și piepteni — Mașină... de călcat. 4) La cravată — Haine vechi. 5) Umbrelă de soare — Pantofi moderni la virf — Manșete de nădrag! 6) Papuc de pistol (reg.) — Îmbrăcăminte. 7) Haină din «țara surisului» — Lucrat... în scoartă. 8) Taiat în piele — Haină... în Moldova. 9) Spartan sărac — Fără cămașă (fig.). 10) Poale de pijama! — Femeia cu monokini — Creator de modele (cu toc!). 11) Ca un voal (fig. fem.) — Ținuta magistraților. 12) Croială... la ping-pong — Masă în haine de sărbătoare la musulmani.

I. CARAIMAN

VERTICAL: 1) Apare în fiecare zi **Dicționar:** VIR, MES.

Dezlegarea jocului «BUN E VINUL GHIURGHILIU», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) COTNARI — BAUT. 2) ANI — MUSTARII. 3) ROSII — COCEA. 4) ARAC — BAAH — GO. 5) GA — APA — MUSAT. 6) I — TRI — ANSA — E. 7) AMU — VELA — TOT. 8) LUMINII — P — CI. 9) ES — AI — GRASA. 10) CAS-CIOARE — D. 11) PACIENT — OCHI. 12) ATI — RIESLING.

ȘAPTE ZILE PE PĂMÎNT

LONDRA Un sondaj de opinie inițiat de ziarul «Times» confirmă scăderea sensibilă a avansului Partidului conservator față de Partidul laburist. Într-un răstimp de patru luni, acest avans s-a redus de la 19% la 3,5%.

TOKYO În «Cartea albă a delicvenței», apărută în Japonia sub auspiciile Ministerului Justiției, se relevă că în decurs de un an numărul delictelor penale a crescut cu 150 000, atingând aproape 2 milioane. Dintre cei arestați, o cincime sînt minori.

TORINO Ca o consecință a repetatelor greve ale muncitorilor, producția uzinelor «Fiat» va fi anul acesta cu 170 000 unități sub cifra prevăzută — a declarat în cadrul unei conferințe de presă Giovanni Agnelli, președintele companiei.

MOSCOVA 24 academicieni, 52 membri corespondenți ai Academiei, 200 doctori în științe și 2 000 candidați în științe își desfășoară în prezent activitatea în institutele de cercetări și complexele științifice care au luat ființă pe teritoriul Siberiei.

WASHINGTON Se află în curs de elaborare un plan de reorganizare a Agenției de informații a S.U.A. (U.S.I.A.). Reconsiderarea întregului sistem de propagandă a politicii externe americane reprezintă o încercare de restabilire a prestigiului, în continuă scădere, al Statelor Unite.

PARIS În cadrul campaniei antidrog, în Franța au fost arestate, în decurs de aproape 2 luni și jumătate, 529 persoane. «Cu toate că sînt ostil pedepsei cu moartea — a declarat Joseph Comiti, secretar de stat pentru problemele tineretului — sînt în favoarea aplicării acestei măsuri în cazul traficantilor de droguri».

AMSTERDAM Ultimele mine de cărbune ale Olandei își vor înceta activitatea în anul 1975. Se prevede ca extracția de cărbune — în prezent de 5,3 milioane tone — să scadă pînă în 1974 la 0,5 milioane tone, consumul intern urmînd să fie acoperit prin import.

TORINO

AUTO '70 ÎN ARENĂ

Corespondență specială de la Giorgio CASTELFRANCO

Cea de-a 51-a ediție a Salonului automobilistic de la Torino prezintă o imagine a ceea ce ni se va oferi în acest domeniu în următorii zece ani. Salonul indică tendințele ce se conturează pregnant în industria de automobile pe plan mondial: motoare din ce în ce mai puternice, așa cum cer autostrăzile moderne, înfrumusețarea modelelor de utilitate zilnică și lărgirea gamei modelelor de sport. Fabricanții de automobile și-au orientat evident «producția viitorului» spre forme noi, avîntate... spațiale. Iată de pildă tipul *Runabout* prezentat de Autobianchi: caroserie aerodinamică, parțial din oțel inoxidabil, fără portiere, avînd culorile argintiu și roșu. La fel, *Mercedes C 111*, prezentat cu titlu experimental și avînd motorul chiar în spatele șoferului (motor Wankel cu trei pistoane rotative), sugerează tipurile de automobil ce vor invada șoselele în anii următori. Și dacă aceste două modele nu sînt încă decît niște «propuneri», «idei», *Alfa Romeo Junior Z* este deja produsă în serie ca un GT 1 300 cu o formă aerodinamică, extraplată. Atinge o viteză de 175 kilometri pe oră, avînd aderență și agilitate excepționale.

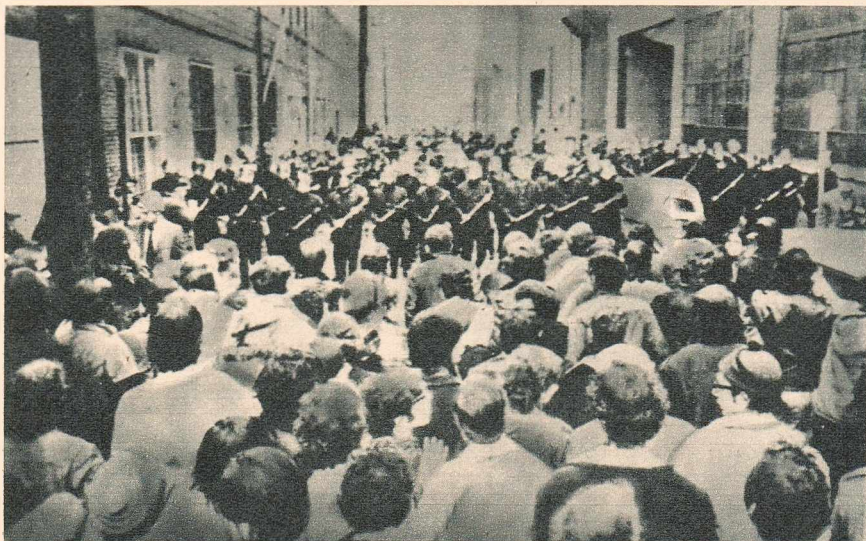
Un profil tipic sportiv îl oferă modelul *Volkswagen-Porsche 914*, decapotabil, care poate avea două motoare: unul de 1 679 cmc, iar altul de 2 000 cmc și poate atinge viteze de 178 și respectiv 200 kilometri pe oră. Este interesantă și aici poziția centrală a motorului — imediat în spatele conducătorului.

Toate acestea nu sînt totuși decît expresia unor tendințe noi, în timp ce salonul din Torino este în primul rînd expoziția automobilului italian și mai ales a automobilelor Fiat, cu alte cuvinte a producției de masă pentru piața internă și externă de astăzi. Statisticile anului 1968 arată că producția de automobile a fost mai ridicată la mașinile de mic litraj (501—1 000 cmc). Fiat produce 1 500 000 automobile pe an (din care 600 000 exportate). Vinzările arată că sînt mai solicitate tipurile *500 lux*, *124* și *125*.

Iată de ce este lesne de înțeles că, după ce a subordonat *Citroën-ul* și a înghițit recent *Lancia*, Fiat și-a adjudecat partea leului la Torino. În afară de două noutăți prezentate în primăvară (128 și 130), Fiat expune acum șapte modele: *128-familiar*, *124 cupeu* și *spider* în versiunile 1 400 și 1 600, *Dino cupeu* și *spider*, cu motor pînă la 2 400 cmc. Mai exact ar fi să spunem că acestea sînt modele și versiuni noi, reprezentînd o amplificare a gamei.

În ultimii ani s-au impus automobilele cu tracțiunea anterioară: Fiat 128, Renault R. 12 (Dacia 1 300) și Alfa Romeo cu noul model 1 200 cmc. Fac excepție, în Europa, Volkswagen și Mercedes. Tehnicienii sînt însă de părere că, ținînd seama de avantajele oferite de marea producție în serie, sistemul «totul în față» va rămîne dominant și în anii următori.

În fotografie: un exponent al «producției viitorului»: *Runabout* (Autobianchi).

«Marșul împotriva morții» programat pentru zilele de 13-15 noiembrie la Washington, în semn de protest împotriva continuării războiului din Vietnam, a fost precedat de numeroase demonstrații în diferite localități ale S.U.A. În fotografie: la Institutul tehnologic din Massachusetts au avut loc ciocniri între demonstrați și poliție.

IMPLICAȚIILE „VIETNAMIZĂRII“

La Saigon, discursul lui Nixon a fost, se pare, cunoscut și aprobat dinainte. Ideea preconizată: «vietnamizare» prin retragerea planificată a trupelor americane, era și ea știută. Experții și observatorii politici din S.U.A. și din Vietnamul de sud s-au întrebat ce eforturi economice și politice va cere «vietnamizarea». Mulți dintre ei își dau seama că Vietnamul de sud poate ajunge dintr-o lună la alta într-un impas economic dezastruos dacă nu se va recurge la măsuri drastice. În ultimele patru luni, prețurile s-au mărit în general cu 20 la sută, iar cele ale mărfurilor din import s-au dublat. Curînd, deficitul statului va ajunge la o jumătate miliard de dolari. Față de această situație, președintele saigonez Thieu a trecut la măsuri de austeritate economică pe cît de severe, pe atît de nepopulare, stîrnind agitație în rîndurile populației și proteste vii chiar din partea membrilor parlamentului. Dar «vietnamizarea» avînd serioase implicații politice, Thieu are nevoie, pentru a supraviețui, de armată. Or, moralul acesteia se află într-o stare dintre cele

mai precare. Mai mult, între virfurile armatei și Thieu existau divergențe. Generalul Minh ca și fostul general și senator Tran Van Don preconizează o anume «neutralitate» sau o «a treia forță în Vietnam» (o coaliție dominată de cei aflați acum la putere, care să includă într-o foarte mică măsură și reprezentanți ai F.N.E.), idee respinsă categoric de Thieu pe motivul că o asemenea coaliție ar putea fi urmată de una reală, ceea ce s-ar putea solda pentru el cu pierderea totală a terenului. Pe de altă parte, foștii partizani ai lui Diem care militează azi în vechile partide, aflate în declin, sînt adepții unui guvern «forte». În fața acestei situații, Thieu a recurs la o manevră clasică — remanierea de guvern — încercînd să se înconjoare de așa-numiții «ulii» cu ajutorul cărora speră să se mențină la putere și să dea regimului de la Saigon o tentă de stabilitate și capacitate de a rezista în perspectiva retragerii americane.

Dumitru CONSTANTIN

NEW DELHI: CONFRUNTARE LA SCENĂ DESCHISĂ

După naționalizarea principalelor 14 bănci indiene, act care a reprezentat o victorie netă a forțelor de stînga, după alegerea lui Varahaġiri Venkata Giri, promotor al unei linii politice progresiste, în funcția de președinte al Republicii, iată că partidul de guvernămînt Congresul Național Indian este supus în prezent unei puternice presiuni a dreptei progresiste. Între aripa de stînga, al cărei promotor este primul ministru Indira Gandhi și elementele de dreapta, susținute de președintele partidului Nijalingappa, s-au manifestat, încă de mai mult timp, puternice fricțiuni care însă nu izbucniseră public tocmai pentru a se conserva o anumită aparență de unitate. Totuși, conflictul dintre promotorii reformelor și cei legați de marele capital sau oligarhia feudală a luat proporții, ca urmare a confruntării partidului de guvernămînt cu o serie de probleme majore impuse de dezvoltarea economică și socială. În planul mișcărilor

de forțe din cadrul C.N.I., naționalizarea bancară și reformele din industrie și agricultură au corespuns necesității de a se bara mișcările dreptei progresiste.

Recentul schimb de scrisori dintre Indira Gandhi și Nijalingappa marchează, așadar, dîncolo de un sever dialog în contradictoriu, semnalul încetării stării de armistițiu aparent între cele două principale forțe ce scindează astăzi C.N.I. Deși actualul conflict continuă pe acela izbucnit cu ocazia alegerilor prezidentiale, cînd dreapta agita ideea «nepartinității» primului ministru (care l-a preferat pe Giri în locul candidatului dreptei, Reddy), implicațiile politice ale corespondenței Gandhi-Nijalingappa sînt cu mult mai ample. Nu este exclus, apreciază observatorii politici, ca primul ministru să fie obligat, în acest context, să treacă la dizolvarea parlamentului și, în continuare, la fixarea unor alegeri generale înainte de termen.

Amînarea de la Haga

de Silviu BRUCAN

Unul dintre paradoxurile vieții internaționale de astăzi îl constituie, neîndoios, faptul că pentru comentatorii pasionați de divergențe, conflicte de interese și rivalități nu există subiect mai «gras» decât Piața comună — adică tocmai organizația creată pentru a elimina contradicțiile dintre o serie de state vest-europene. Aproape că nu trece o lună fără ca în acest «miraj în șase» să nu izbucnească un conflict de interese sau cel puțin o ceartă în organismele comunitare de la Bruxelles, care să țină pînă noaptea tîrziu. Culmea este că, cu cît se apropie termenul fatidic — 31 decembrie 1969 — cînd trebuie să dispară ultimele bariere vamale între «cei șase», cu atît se întesc taxele și suprataxele vamale prin care comunitarii se apără unii de alții în privința produselor agricole. După devalorizarea francului francez, din august, pentru a evita efectele ridicării automate a prețurilor în favoarea producătorilor francezi, Franța a fost «izolată» în cadrul Pieței comune agricole, iar după revalorizarea mărcii vest-germane, guvernul de la Bonn a instituit o taxă de 5,5 la sută asupra importurilor agricole pentru a apăra pe producătorii vest-germani împotriva partenerilor care-și ofereau produsele la prețuri mult mai scăzute. Între prețurile agricole franceze și cele vest-germane s-a creat un decalaj de 18 la sută, care dacă nu ar fi reglat prin taxe vamale aproape prohibitive, ar da peste cap întregul eșafodaj construit cu atîta trudă de-a lungul celor 12 ani ai comunității.

Pe scurt, trebuie creată o nouă piață agrară comună a «celor șase», deoarece prețurile și sistemul de subvenționare din fondul comunitar al părților dezavantajate, așa cum au fost stabilite în trecut, nu mai stau în picioare. Potrivit experților, numai suma compensațiilor convenite țărilor vest-germani, pentru a nu rămîne în pierdere, se ridică la 450 de milioane dolari.

Ca și cum buclucurile dintre «cei șase» n-ar fi de ajuns, problema aderării Angliei — inclusiv a Danemarcei, Norvegiei și Irlandei — complică și mai rău lucrurile. Parisul insistă ca mai întîi să se ajungă la un acord între «cei șase» în privința Pieței comune agricole, în timp ce noul guvern de la Bonn cere deschi-

derea urgentă a negocierilor cu Anglia. Or, aici nu este vorba de o simplă divergență, ci de o problemă cheie a Pieței comune, construită tocmai pe ideea compensării atuuului de care dispune Republica Federală a Germaniei în domeniul industriei prin satisfacerea intereselor prioritare franceze în materie agricolă. În momentul cînd se atinge acest echilibru fragil, Piața comună este amenințată de o «deteriorare ireparabilă», cum scrie «Le Nouvel Observateur». De altfel, nici Anglia nu mai este dispusă să accepte orice condiții de aderare, deoarece între timp rolurile s-au inversat între cei doi vechi parteneri ai Antantei Cordiale — balanța de plăți engleză a început să se echilibreze, lira sterlină și-a întărit poziția și, de peste Canalul Mincii, glasurile încep să sune mai bărbătește.

De aceea, nu-i de mirare că reuniunea la nivel înalt a țărilor membre ale C.E.E., ce urma să se desfășoare la Haga în 17 și 18 noiembrie, a fost amînată pentru 1—2 decembrie. Desigur, două săptămîni nu este prea mult pentru găsirea unor soluții la probleme atît de complicate, mai ales că unora dintre parteneri nici nu le arde de așa ceva. Guvernul italian, care a luat inițiativa amînării, are destule probleme la el acasă, unde puternicele frămîntări sociale se țin lanț și creează o serioasă instabilitate politică și economică.

Ziarul «Le Monde» se consolează cu aceea că, «în cele mai proaste momente ale Pieței comune, nici una dintre națiuni n-a împins lucrurile pînă la a pune în cauză cucerirea C.E.E.», ceea ce în fond este adevărat. De fiecare dată cînd comunitatea ajungea la ananghie se găsea de regulă un compromis prin care partenerul care pierdea pe un anumit plan era recompensat pe alt plan. Aceasta a fost practica în perioada în care țările comunitare beneficiau de o anumită stabilitate economică și politică și în care raportul de forțe între «cei șase» nu suferise modificări esențiale. În prezent însă, lucrurile stau alt fel, în special în raporturile dintre Paris și Bonn. Ținînd seama că aceste raporturi sînt decisive pentru soarta Pieței comune, este de prevăzut că un nou echilibru în cadrul comunitar nu va fi ușor de găsit.

Oricum, în planul mai larg al desfășurării de forțe, pro și contra Indira Gandhi, poziția primului ministru se menține favorabilă. Reformele sociale, economice inițiate de stînga congresistă, au avut ca urmare o sensibilă creștere a prestigiului

primului ministru, o vizibilă apropiere a forțelor de stînga dinafara partidului de guvernămînt, de aripa progresistă a C.N.I.

Radu BUDEANU

NIXON: NOUL CONCEPT AL RELAȚIILOR INTERAMERICANE

Alegerea cadrului și a auditoriului discursului referitor la America Latină, rostit de președintele Nixon în ultima zi a lunii octombrie, a fost considerată semnificativă. Președintele a vorbit la Societatea Interamericană a Presei (S.P.I.), în fața celor desemnați să informeze și să orienteze opinia publică din țările lor. Paginile

cotidianelor latino-americane abundă, așadar, în interpretări și precizări pe marginea acestui discurs așteptat cu mult interes.

Este pentru prima dată că actualul șef al Casei Albe rostește un discurs de asemenea amploare pe teme interamericane. El intervine la aproape un an de la scurta sa alocuțiune pe tema «Alianței pentru progres». Între timp, misiunea Rockefeller și documentul sesiunii C.E.C.L.A. (Comisia specială de coordonare a Americii Latine) de la Vina del Mar au furnizat Administrației datele necesare pentru elaborarea politicii continentale.

Dintre cele expuse, a fost în primul rînd reținută propunerea adresată partenerilor latino-americani privind «un nou concept de asociere», în opoziție cu ideile lansate cu opt ani în urmă de John Kennedy sub forma «Alianței pentru progres». Premisa asocierii, așa cum se preconizează la Washington, amintește de cea avansată în martie trecut — în timpul periplului european al președintelui Nixon — în legătură cu relațiile Statelor Unite cu Europa Occidentală. Observatorii se întrebă însă dacă acest «nou concept» va fi în cele din urmă aplicabil între parteneri atît de inegali ca Statele Unite și țările latino-americane. Formula des repetată: «trade not aid» (comerț, nu ajutor), expusă de președintele Nixon în iarna trecută, pare a fi confirmată de recenta propunere. Ea lasă să se înțeleagă că țările latino-americane, primind un ajutor american, vor fi autorizate pe viitor să-și desfășoare produsele nu numai pe piața Statelor Unite fără a depăși totuși limitele continentului american. Va trebui însă timp pentru diversificarea piețelor de desfacere latino-americane, Statele Unite dispunînd pentru moment de un avans greu de recuperat de către

partenerii sud-americani. În plus, aceste măsuri nu pot fi luate în considerație, fără a se ține seama de avertismentul adresat țărilor latino-americane, care nu vor respecta investițiile private. Reacția nord-americană la ultimele naționalizări — din Peru și Bolivia — apare în acest caz implicită. Amendamentul Hickenlooper (care prevede sistarea oricărui ajutor în

cazul unor exproprieri fără despăgubiri) nu a intrat în vigoare, dar hotărîrile recente tind să realizeze ceea ce s-ar fi obținut de fapt prin aplicarea lui. Sînt aspecte ce nu scapă presei latino-americane, acum cînd este analizată noua orientare a politicii S.U.A. față de America Latină.

Anca VOICAN

INTELSAT — RUNDA A II-A

Amînată după o lună de tratative infructuoase (februarie-martie a.c.), lucrările Conferinței Consorțiului internațional pentru comunicații prin sateliți — Intelsat (International Telecommunications Satellite Consortium) — urmează a fi reluate la 18 noiembrie în capitala S.U.A. Noua rundă de tratative este menită să ducă la rezolvarea divergențelor existente în pri-

vința realizării unui nou acord al sistemului comercial de comunicații prin sateliți. Printre problemele controversate ce urmează a fi abordate, aspectele cele mai spinoase le constituie rolul Comsatului și dreptul de veto pe care-l dețin în prezent Statele Unite. La crearea Intelsatului, în august 1964, cînd s-a stabilit contribu-

(Continuare în pag. 30)

Tînăra Rhonda Iffland, în vîrstă de 19 ani, studentă la Colegiul tehnic din Sydney, a cucerit titlul de «Miss Australia 1970» la concursul frumuseților australiene desfășurat recent la Adelaide.

ARHIVĂ

CARLTONUL

În urmă cu treizeci de ani existau în Capitală aproape o mie de imobile cărora li se atribuiseră numele de blocuri. În fruntea lor erau: Palatul Telefoanelor, blocul Wilson și blocul Carlton. Carltonul avea 13 etaje și o terasă — în total 42 de metri înălțime. A fost singurul bloc, dintre cele o mie, care s-a prăbușit în noaptea de 9 spre 10 noiembrie 1940, în urma puternicului cutremur abătut asupra țării noastre. În afara catastrofei provocate la închisoarea Doftana, atit în București cit și în celelalte orașe cuprinse în zona cutremurului (Buzău, Focșani, Galați, Iași) au fost distruse câteva sute de clădiri, dar nici una nu era dintre cele noi, construite pe principii moderne. S-a dovedit astfel vinovăția proiectanților și a constructorilor. Cutremurul din 1940 a cauzat moartea a peste 300 de persoane, dintre care mai mult de un sfert fuseseră locatari ai blocului Carlton.

Ion MUNTEANU

(Urmare din pag. 29)

ția fiecărei țări membre și, în funcție de aceasta, puterile în conducerea respectivului consorțiu, S.U.A., care sînt reprezentate cu 54% — față de mai puțin de 25% cit constituie partea țărilor vest-europene, luate la un loc — au reușit să impună ca de realizarea rețelei de sateliți și de gestiunea acesteia să se ocupe Comsatul (Communication Satellite Corp) care este o companie americană sută-n sută. În prezent țările vest-europene și cele în curs de dezvoltare cer ca rolul acesteia să fie preluat de un «secretariat internațional». Cum însă și puterea voturilor a fost stabilită inițial în raport direct cu contribuția țărilor membre în Intelsat, S.U.A. dețin în fapt un drept de veto. Ridicîndu-se împotriva acestei situații, membrii neamericani ai Intelsatului insistă, așa cum relatează «International Herald Tribune», asupra faptului că nu trebuie să existe putere de veto dacă se dorește cu adevărat o cooperare internațională. Altfel, menținerea actualiei stări de lucruri nu înseamnă decit perpetuarea supremației americane asupra țărilor din Europa Occidentală și din alte zone în domeniul telecomunicațiilor spațiale. Țările vest-europene încearcă să contracareze această tendință inițiind programe proprii (de pildă proiectatul satelit de telecomunicații franco-vest-german «Symphonie», care urmează a fi plasat pe orbita de racheta ELDO). Membrii vest-europeni ai Intelsatului mai sînt nemulțumiți și de faptul că, în pofida promisiunilor inițiale de a li se acorda de către Comsat comenzi de materiale la valoarea contribuției lor, acestea sînt slabe, iar «investițiile nu aduc profituri decit industriei americane» («Le Nouvel Observateur»).

În sfîrșit, dar nu ca unul din aspectele mai puțin importante, se subliniază, atît de către comentatori cit și de către diferiți membri ai Intelsat, că în condițiile actuale de largă dezvoltare a comunicațiilor internaționale un asemenea organism, pentru a fi cu adevărat internațional, nu se poate lipsi de prezența țărilor socialiste și îndeosebi a U.R.S.S., care a și lansat o serie de sateliți de telecomunicații. Pentru toate acestea trebuie însă renunțat la actualul sistem discriminatoriu bazat pe hegemonia S.U.A. Întrunirea de la Washington va arăta ce cale a fost aleasă.

I. CIOARĂ

SPRE O RĂCIRE A „RELAȚIILOR SPECIALE“?

Hotărîrea Ministerului de justiție al S.U.A. de a se opune fuzionării dintre firma «B.P. Oil Corp», filiala americană a cunoscutii societăți londoneze «British Petroleum», și firma americană «Sohio» («Standard Oil of Ohio») a stîrnit o puternică reacție în presa de pe ambele țărmuri ale Atlanticului. Este pus în discuție însuși statutul «relațiilor speciale» americano-britanice, preconizîndu-se o serioasă răcire a lor, întrucît guvernul de la Londra deține 49 la sută din pachetul de acțiuni ale lui B.P. Oil.

Ministerul de justiție al S.U.A. caută de fapt să mențină afacerea în cadrul strict al legislației antitrust. Încă în iunie, anul acesta, B.P. Oil a fost avertizată că acest minister se va opune probabil oricărei fuzionări dintre primele 200 de firme americane, luate în ordinea importanței, achiziționării uneia dintre acestea de către o altă firmă sau unei fuzionări prin care o firmă ar obține preponderență într-o anumită zonă sau ramură industrială. Se exprima atunci îngrijorarea Administrației S.U.A. față de intensificarea procesului de concentrare și centralizare a capitalului financiar și consecințele acestuia asupra liberei inițiative. «Sohio» controlează în proporție de 30 la sută desfacerea produselor petroliere pe teritoriul statului Ohio și deține puternice poziții în alte câteva state, în timp ce «B.P. Oil Corp» a pătruns și și-a asigurat, în mai puțin de un an, o poziție puternică în 16 state din estul S.U.A. și o participare de 27,75 la sută la acțiunile proiectatei conducte transcanadiene, care ar urma să lege exploatarea de petrol din

Alaska cu statele consumatoare din vestul mijlociu al S.U.A. Socotînd și posesiunile din Alaska, B.P. Oil este cotate acum printre primele 25 de firme petroliere care operează în S.U.A., urmînd ca prin fuzionarea proiectată să efectueze, în viitorul apropiat, 3,5 la sută din totalul desfacerilor de pe piața S.U.A.

Din punct de vedere american este vorba deci de un caz clasic de aplicare a legislației antitrust. Pe țărmul european al Atlanticului, acțiunea este privită însă ca o «discriminare». Astfel, arată ziarul «The Wall Street Journal», în timp ce marile firme americane dețin poziții cheie în economia țărilor vest-europene, S.U.A. încearcă, după aprecierea acestora, să împiedice companiile vest-europene să intre pe piața americană. În acest context, ziarul «Financial Times» consideră că «nu este de așteptat ca guvernele europene să mențină politica porților deschise», preconizînd o politică de diferențiere selectivă față de firmele americane, prin instituirea unei serii de restricții asupra activității capitalului nord-american pe teritoriul Europei Occidentale. Iar ziarul «Times» merge și mai departe, considerînd că această reacție nu trebuie să fie o simplă măsură de descurajare.

Referindu-se la faptul că cele două societăți sînt decise să fuzioneze, indiferent de atitudinea Ministerului de justiție al S.U.A. și a consecințelor respective, «The Christian Science Monitor» conchide că în cazul intentării unui proces urmările acestuia asupra relațiilor americano-vest-europene vor fi profunde.

Paul DIACONU

WELLINGTON: PERSPECTIVA IMPASULUI

Suspense-ul prelungit în legătură cu problema aderării Angliei la Piața comună este — se pare — mai apăsător, în multe privințe, în Noua Zeelandă, țară situată la 12.000 mile de Europa. Se știe că în momentul în care va deveni parte componentă a Comunității Economice Europene, Anglia ar înceta să mai ofere un deosebit pentru cel puțin 50% din exportul neo-zeelandez, ceea ce ar avea consecințe incalculabile pentru întreaga economie neo-zeelandeză. Or, în ultimii 100 de ani, aceasta a fost orientată spre furnizarea către consumatorii englezi de produse alimentare de calitate și ieftine.

De la primele negocieri inițiate în 1961 de Anglia în vederea aderării, Noua Zeelandă a trecut la diversificarea exportului, căutînd piețe noi. Deși unele progrese au fost realizate în această direcție, la Wellington se manifestă în continuare mult pesimism în legătură cu șansele de găsire, în viitorul previzibil, a unor alternative la piața britanică pentru importan-

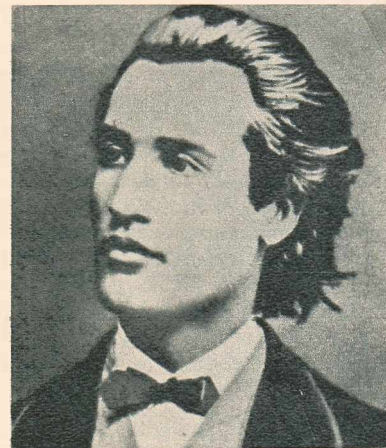
tul export de produse alimentare.

Este demn de notat că, în legătură cu acest aspect, perspectiva aderării la C.E.E. nu găsește un ecou pozitiv nici în ansamblul populației britanice. Potrivit unui sondaj efectuat recent de ziarul «Times», 54% dintre englezi sînt de părere că aderarea nu va servi Marii Britanii. Această opinie este justificată din punctul de vedere al consumatorilor englezi de unt, brînză și carne, de vreme ce pătrunderea în C.E.E. ar antrena o majorare substanțială a prețurilor acestor produse. (În timp ce untul comunitar, de exemplu, costă 790 lire sterline tona, prețul untului neo-zeelandez este de 300 lire sterline tona.)

Avînd în vedere și aceste interese ale propriilor consumatori, oficialitățile britanice au fost unanime în a admite gravitatea consecințelor pentru Noua Zeelandă reprezentate de aderare. Comisia C.E.E. și guvernele țărilor membre s-au arătat la rîndul lor receptive la această

problemă, — calificată ca «specială» — acceptînd să caute o soluționare a ei. Un rol în această recunoaștere l-a jucat turneul efectuat recent în Europa Occidentală de vicepremierul neo-zeelandez J. Marshall. Dar șansele unei reglementări a problemei, în sensul dorit de Noua Zeelandă, sînt în continuare destul de palide. Oricum, Noua Zeelandă va trebui să-și intensifice și mai mult eforturile în vederea diversificării economiei și a găsirii de noi debușee — singura cale de evităre a impasului.

Constantin ȚINTEA

„SARA PE DEAL“ ÎN 8 VERSIUNI

«Francezii l-au avut pe Musset, englezii, pe Byron, germanii, pe Heine, italienii, pe Leopardi, spaniolii, pe Cervantes, portughezii, pe Camões, rușii, pe Pușkin, americanii, pe Poe, brazilienii, pe Castro Alves, iar românii, pe Eminescu... România a comemorat anul acesta 80 de ani de la moartea celui mai vestit poet al său, Mihai Eminescu, unul dintre cei mai mari romantici ai literaturii universale». Așa își începe Nelson Vainer cuvîntul către cititor la ultima sa culegere din literatura română, cuprinzînd cele mai reușite traduceri în limbi străine ale poeziei «Sara pe deal».

Alături de textul original, volumul cuprinde versiuni ale cunoscutii poezii eminesciene în limbile engleză (traducător P. Grimm), franceză (D.I. Suchianu), italiană (Umberto Cianciolo), spaniolă (Maria Teresa León și Rafael Alberti), portugheză, idiș (Nelson Vainer), germană (Konrad Richter) și maghiară (Jekely Zoltan). Apărută în editura «A Cruz» din Rio de Janeiro, lucrarea urmează să fie difuzată în toate țările în care se vorbesc limbile în care a fost tradusă această poezie a marelui poet român.

N. NICOARĂ

CRONICA DE TREI SECADE

ACTUL 1

Aflu cu mare plăcere că se pune la cale un atentat îngrozitor împotriva dramaturgilor obseși de succes și de public. Îl denunț cu și mai mare plăcere. «Teatrul Național Popular» de la Paris, una din cele mai prestigioase instituții culturale franceze, își va instala un ordinator care va prezice cu siguranță destinul comercial al oricărei piese. (Căci din destin comercial în destin comercial se face bal...) Aici să vă văd, domnilor debutanți și consacrați! Nu ne vom mai juca de-a «opinile», de-a

«punctele de vedere», de-a pamfletele, de-a surda și de-a «teoria» cum că să vezi cum e cu inefabilul și cu subiectivul... Adio argumente subtile! Vreți obsesii? Pofțiți obsesii! Vine ordinatorul!

ACTUL 2

La două zile după premieră i se vor da rezumatele principalelor cronici și situația vânzării de bilete. În câteva secunde, oracolul va prezice cit va dura cariera piesei. Și dacă va spune că va fi succes — degeaba te vor minca în oraș confrății. Va fi succes. Și dacă va spune că e cădere — te vei minca singur. Nu va fi scăpare nici în subiectiv, nici în inefabil...

ACTUL 3

Dar — ca să mergem cu adevărul pînă la capăt — eu cunosc cîțiva dramaturgi risipiți

prin lume, de o mare forță a caracterului și a caracterelor, capabili să lupte și cu ordinatorul cînd vor succesa — și-l vor întotdeauna. Parcă-i văd vorbind cu ei înșiși sau cu cronicarul X sau Z, scriînd repede — chiar înainte de premieră — câteva cronici superelegioase cu care să deruteze oracolul. Și dacă nu-l vor deruta? Atunci, dumnealor, cu marea lor forță inventivă — parcă-i văd! — îl vor denunța poliției de moravuri ca pe «un parazit al vieții teatrale», dacă nu ca pe un «corupător de minore». Căci, printre multiplele sarcini nobile ale unui dramaturg, nu e și aceea de a demasca pe toți cei care se opun succesului său (și ideilor sale)?

EPILOG

Dar tot nu va fi scăpare. Adios, amigos!

Radu COSAȘU

FLACĂRA-ALBUM

Olinka Berova — tinăra actriță cehoslovacă aflată pe calea unei depline afirmări internaționale.

Foto: 20-th Century Fox

